

NOVA DOBA

LJUDSKA BANKA
Ljudska banka d.d., Celje
Zaupanje zavezuje.

in club

CENA 100 SIT SLOVENIJA, SREDA, 18. AVGUSTA 1993 ŠT. 27, 28, LETO XXVII

**ALI RAKETE
SAMO ZA
JANŠO**

**YUGO MITING
V ŠEMPETRU**

**GABERŠEK
STIPA
SMETANO**

**ZET POKOSIL
TASTA**

**GENERAL
O HEROJIH TO**

**V CELJU
ROJEN
MALTEŠKI
VITEZ**

**HITROST UBIJA
VOZI PREVIDNO**

**POPRAVNI IZPITI
V SREDNJIH ŠOLAH
— POSEL ZA MLADINSKE
PSIHOLOGE**

POČITNICE OB ŠOLSKIH KNJIGAH

Čeprav večina mladostnikov, ki se v srednji šoli sreča s popravni izpiti, opravi preizkušnjo brez večjih težav ali posledic, se del učencev znajde pred nepremostljivim problemom, ki v nekaterih primerih zahteva celo pomoč psihologov in psihiatrov.

Avugst je za večino srednješolcev čas počitnikovanja, razen seveda za tiste, ki se morajo pripravljati na popravne izpite. Drugi rok popravnih izpitov je namreč ob koncu avgusta in dijaki, ki so padli na prvem, preživijo počitnice bolj ali manj ob šolskih knjigah. To je seveda lepo in prav, toda popravni izpiti niso vedno tisto, kar naj bi bili. Popravni izpit je po preprostem razumevanju dodatna možnost za učenca, da osvoji določeno znanje oziroma gradivo in to tudi dokaže. Na srednjih šolah ima na voljo tri časovne termine, roke: prvi je po zakonu razpisan šest do deset dni po zaključku šolskega leta, drugi konec avgusta in tretji, izredni, v septembru.

Slednji omogoča pogojni vpis v višji letnik, toda v zadnjih letih se zaradi preobremenjenosti učiteljev zanj odloča vse manj srednjih šol. Popravni izpit je torej kot šolska metoda zelo dobrodošla. Kljub temu pa Ministrstvo za šolstvo in šport dobiva vse več pritožb, ki se nanašajo prav na popravne izpite. Zakaj?

Večina učiteljev in dijakov si deli mnenje, da so popravni izpiti namenjeni tistim, ki so med šolskim letom posvetili premalo pozornosti učenju. Prevedeno v šolski jezik, so popravni izpiti za »zabušante«. Iz tega nekako logično sledi nepisano pravilo, po katerem mora biti znanje, ki ga dijak pokaže na popravnem izpitu na ravni ocen »dobro« ali »prav dobro«, da bi lahko dobil »zadostno«, oziroma uspešno opravil popravni izpit. Takšni kriteriji so dokaj uspešni pri tistih dijakih, ki si popravni izpit resnično prislužijo z lenarjenjem med šolskim letom, težje pa jo odnesejo tisti, ki imajo objektivne težave z naravo določenih šolskih predmetov.

Ker vemo, da vsi ljudje niso enako nadarjeni za drobna ročna opravila, drugi so na primer povsem brez posluha, lahko logično sklepamo, da obstajajo tudi takšni dijaki, ki jim, denimo, matematika pač ne leži. In ker sodijo osnove matematike poleg materinskega jezika med tista znanja, ki bi jih moral osvojiti vsak srednješolec, je treba manj nadarjenim dijakom omogočiti dodatne poti do znanja. Končno je res, da niso vsi ljudje enako vešč voznjeavtomobila, pa kljub temu vzrok prometnih nesreč ni nenadarjenost, temveč nepredvidnost, objestnost in alkohol. Kratek stik torej ni v tem, da dijak s pomočjo dobrega inštruktorja ne bi mogel opraviti popravnega izpita, temveč v dejstvu, da preobremenjeni učitelji in še posebej starši pogosto ne opazijo razlike med lenobo in strahom pred neuspehom, ki se lahko manifestira tudi s popolnim nezanimanjem za predmet.

Povsem drugačne težave pa nastopijo takrat, kadar popravni izpit namesto preizkusa znanja prevzame vlogo disciplinskega ukrepa. To pa je že v domeni šolske zakonodaje, ki pri nas še ni povsem urejena. Na šolskem ministrstvu namreč še čakajo na osnutek zakona o inšpekcijskih službah, v katerem so določene pristojnosti šolskih inšpektorjev. Zakon bi tako omogočil reševanje tistih konfliktov, ki jih na Zavodu za šolstvo in šport ne zmorejo.

Počitnice ob šolskih knjigah še niso razlog za osebno tragedijo vsekakor pa bi bilo dobro če bi na vseh srednjih šolah že v začetku leta pravicami. Nekateri srednje šole so ta korak samoiniciativno že storile in na šolskem ministrstvu so priznali, da s temi šolami nimajo posebnih težav.

Adriano Ferari

**MOS: NAJVEČJA SLOVENSKA SEJEMSKA PRIREDITEV IN
ENA NAJVEČJIH V PROSTORU ALP — JADRANA**

PREKO ČETRT MILIJONA OBISKOVALCEV

Obrtna zbornica Slovenije s svojim podjetjem Step d. o. o. Maribor ter celjska občina z javnim podjetjem Celjski sejem sta še pravočasno odstranili vse temne sence sodelovanja in skupnega organiziranja Mednarodnega obrtnega sejma, nesporno največje slovenske sejemске prireditve, posvečene obrti in malemu gospodarstvu, sejma, ki iz leta v leto dobiva večji ugled v sicer močno razgibanem sejemskem prostoru Alpe — Jadran.

Do začetka 26. MOS je še nekaj več kot tri tedne, priprave naj pa intenzivno tečejo že več mesecev. Organizatorji so zadovoljni, zanimanje razstavljalcev je velikansko, število čakajočih se giblje na številki okoli dvesto. Priprave tečejo po časovnem planu in po besedah direktorja Celjskega sejma mag. Franca Pangerla so prej spredaj, kot da bi kjerkoli zamujali.

Na letošnji Mednarodni obrtni sejem prihajajo razstavljalci iz sedemnajstih držav. To so podjetniki iz Anglije, Avstrije, Belgije, Češke, Danske, Finske, Francije, Hrvaške, Italije, Japonske, Koreje, Nizozemske, Nemčije, Švice, Združenih držav Amerike, Turčije in Slovenije. Zadnja leta so zaradi vrednosti in pomena kvalitativnih sejemskih predstavitev v precejšnji meri krčili prodajni — včasih tudi kramarski — del in ga sedaj povsem izrinili na prosto.

Razstavljalci imajo tokrat na voljo kar 55 tisoč-kvadratnih metrov razstavnih površin, od tega 25.000 pokritih v sejemskih halah (petim so

letos priključili še šesto), tem pa za sejemске potrebe, ki so resnično velikanske, pridružujejo še enajst montažnih hal, prodajalcem je namenjeno 181 stojnic, gostinčice bodo svoje dobrote lahko ponujali na šestnajstih lokacijah, živilec so odmerili deset prostorov.

Kvaliteta in selekcija

Tokratna sejemška manifestacija, pravijo organizatorji, bo še večja, lepša, bolj šla... To bo po besedah predsednika poslovnega odbora MOS in predsednika izvršilnega odbora Obrtne zbornice Staneta Krambergerja spet sejem rekordov, sejem, ki so mu v tesnem sodelovanju zborničnega združenja in celjskih sejemarjev zaradi večjih razstavnih površin lahko dali pretehtano, selektivno vsebino. Pojavlja pa se nov problem, problem, s katerim se bo moralo nekoč spoprijeti mesto Celje. MOS je namreč postal tako velik, da si ga ni več mogoče ogledati v enem dnevu, prebiti

več dni zaporedoma v mestu ob Savinji pa je precej težko zaradi premajhnih nočitvenih kapacitet. Stane Kramberger je na nedavni tiskovni konferenci nanizal cel kup spremnih prireditev, med katerimi bo še zlasti pomemben velik simpozij na temo Zakon o družbah.

Vlado Podhostnik, direktor podjetja Step, dolgoletnega soorganizatorja Mednarodnega obrtnega sejma, je na srečanju z novinarji dejal, da letos v primerjavi z lansko prireditvijo število razstavljalcev ni poraslo toliko, kolikor bi glede na večje širjave (pokrite površine so se s 17.600 razširile na 25.000 kvadratnih metrov) lahko, to pa iz preprostega razloga, ker se poslovneži v Celju želijo vse bolj in bolj temeljito in kvalitetno predstavljati. Dejstvo je namreč, je poudaril Podhostnik, da Celje postaja stičišče slovenske obrti in podjetništva, ugledno sejemsko mesto na področju Alp — Jadrana.

Celotno sejmšče je namenjeno izključno mednarodnemu obrtnemu sejmu, vse ostalo so potisnili izven ograje, vojašnice in nekatera podjetja v bližini, v obsegu kakšnih petsto metrov, so dala na voljo parkirišča, val z ljubljanske strani naj bi zajeli na travniku ob Cetisu. S tem bi donekle rešili akutni problem parkiranja, saj bodo

za voznike zagotovili blizu 2500 parkirnih prostorov. Gneči v sejemskih dneh se v Celju seveda ne bo dalo izogniti, pričakujejo tudi rekordno število obiskovalcev, torej še več od lanskega četrta milijona.

Komunikacije in informacije

Sejmšče pod Golovcem postaja eno najbolj opremljenih slovenskih sejmšče. Samo letos so vanj vložili poldrugi milijon mark, Ingradovi delavci so v rekordnem času zgradili novo večnamensko halo, narejeno v polletu, kjer bo prepotrebna konferenčna dvorana z okoli tristo sedeži in v njej bo tudi 10. septembra slovesna otvoritev MOS.

Velike denarje so vložili v eno najsodobnejših telefonskih central in v drugo komunikacijsko in informacijsko opremo. V času sejma bodo postavili tri žive informacije opremljene z računalniki, tam bo osem samopostrežnih računalniških informacij, sejmšče bodo opremili z 39 panoji in ga tako kot mesto prireditvi ustrezno okrasili.

Mednarodni obrtni sejem, katerega generalni pokrovitelj je ponovno Kovinotehna Celje, bo na ogled do 18. septembra.

K. L.

**POL TISOČLETJA PTUJSKIH TRŠKIH PRAVIC SOVPADA
Z OBLETNICO TURŠKIH VPADOV**

ROMANJE NA GORO

V dneh okoli velikega Marijinega cerkvenega praznika 15. avgusta so se številni slovenski verniki podali pod cerkveno okrilje in ne glede na pasjo vročino krenili na takšno ali drugačno romarsko pot. To priložnost so za slavlje izbrali tudi Ptujčani, ki so z večdnevno praznovanjem spomnili na pol tisočletja ptujskih trških pravic, na obletnico, ki sovpada s turškimi vpadi na naših tleh.

NOVA DOBA

Najstarejši zasebni in nadstrankarski slovenski politično-informativni časopis

Lastnik in glavni urednik Janez Sever
Urejujejo: Franc Furland, Vasja Ocvirk, Ksenija Lekić in LucaŠ

Celostna podoba: mag. Jože Domjan
Oblikovanje: mag. Mojca Cerjak
Računalniška predloga: dr. Borut Jereb
Tajnica v uredništvu: Cveta Mastnak
Izdaja PRESE d.o.o., Aškerčeva 15, 63000 Celje
Trženje: SOK d. o. o., Aškerčeva 15, 63000 Celje, in agencije

Tiska družbeno podjetje DELO — TISK ČASOPISOV IN REVIJ p.o.

Naslov uredništva: Celje — knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel.: 063/ 441-606 in 441-215, faks 063/ 25-849 in 26-903

Zirom račun pri celjski SDK št. 50700 — 603 — 31455

Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenju Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov

Čez poletje izhaja vsako drugo sredo
Nenaročenih kopij ne vračamo, na nepodpisana pisma se ne oziramo

Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 240 DIN, Avstrija 42 AST, Nemčija 5 DEM, Švica 5 SRF, ZDA in Kanada 5 USA, Švedska 20 SEK, Avstralija 6 AUD, Italija 1.200 LIT

**VULKANIZACIJA
in
AVTOPRALNICA**

nudi storitve z najbolj sodobnimi stroji

**Rosando
PREVOLNIK**

Teharje,
tel.: (063) 32-900

V soboto se je na stotine ljudi zbralo tudi na Ptujski gori ob gotski romarski cerkvi, prireditve ob 500-letnici dodelitve trških pravic so trajale tri dni. Na turške vpade

so spomnili sobotni kres, pokanje z možnarji, prihod turške konjenice...

Ptujška Gora je privabila vernike iz vse Slovenije. Molili so za mir in domovino, medtem ko je zanje maševal mariborski škof dr. Franc Kramberger skupaj s provincialom Maksimiljanom Klajnskom in še petindvajsetimi duhovniki iz mariborske škofije. Ti so dali tudi svoj blagoslov pri vzdavi kamna za posvetitev slovenskega naroda devici Mariji.

Obiskovalci so si lahko ogledali razstavo fotografij domačina Stojana Kerblerja, ki je v fotografski objektiv ujel številne utrinke imenitne cerkve in njene okolice na Ptujski gori ter tamkajšnje prebivalce spomnil, da bi svojo kulturno dediščino s precej več prida izkoristili v turistične namene. O Ptujski Gori so v preteklih dneh govorili zgodovinarji, likovni kritiki so lahko kakšno rekli ob razstavi del akademskega slikarja Slavka Koresa, ki je svoje cerkvene notranjščine pokazal v tamkajšnji galeriji Veronike Rakuša, v obrambnem stolpu so predstavili knjigo o Ptujski gori, ki jo je napisal dr. Marjan Zadnikar.

UŽALJENA UPOKOJENKA V ŠEMPETRU RUŠITA NOVO TOVARNO — S PIVOM IN JEZO ZALITI OBČANI SO SE HOTELI S PESTMI LOTITI STROKOVNJAKOV — OBJEKTIVNOST ZA PET KRACARJEV ALI KAKO SE KROJI JAVNO MNENJE SKOZI LOKALNO NOVINARSTVO

»Če tega žal sam ne bi videl in slišal, ne bi mogel verjeti, da se kaj takega lahko danes pri nas godi. Dvoje namišljenih parol podkrepjenih v lokalnem stenčasu, nato še na isto vižo poročilo na TV Slovenija in je sesut projekt vreden pet milijonov mark. Živela evropsko naravnana Slovenija in Šempeter v njej,« razočaran ugotavlja Iztok Govc, nekdanji športnik, ki so mu isti Šempetrani tolikokrat ploskali in ga zdaj kot direktorja na osnovi laži psujejo.

Šempeter je v Savinjski dolini, vendar na Balkanu

Linde plin d. o. o., katerega direktor je omenjeni športnik Iztok Govc, sicer iz sosednjega Prebolda, je letošnjo pomlad na vsemogoče institucije vložil prošnje za pridobitev ustreznih dovoljenj za gradnjo polnilnice in skladišča tehničnega plina. Kot »domačin« se je odločil za gradnjo tovarne na nekdanjem, zdaj že zdavnaj bankrotiranem SIP Šempeter. Šlo je za nekdanje njive, na katerih je vsako leto rjavelo na stotine obračalnikov, nakladalk in drugih proizvodov, s katerimi je ta nekdanji velikan vedril in oblačil trg.

Kot je znano, od SIP-a ni

tisti del SIP-a »industrijska cona«, medtem ko nekateri v Šempetru sanjajo, da je pravišnji za »turizem in hotele«.

Kdor ni obešen na glavo, ga je obesiti za jajca

15. julija je bil torej ta »urbanistični načrt« dan v javno obravnavo, razobešen, razstavljen, raztolmačen, viden. Z razpravo o njem bi naj zaključili do 15. avgusta. No, zdaj nesrečni in do nedavna dobro misleči direktor Govc naredi drugo napako. Očitno podcenjujoč mržnjo Šempetrinov do Žalca in Šempetra samega, saj se že leta ne morejo z bogati niti med sabo, kaj šele s svojim vodstvom,

In tako je prišla končno ura poročila Klinetovih z Linde plinom in Šempetrinov z Žalcem in samim sabo. Bog ve, kakšne vtise je iz prejšnjega četrtka v šempetrskem Hmeljarskem domu sklicanega zbora občanov odnesel g. Klaus Egger, zastopnik podjetja Linde iz Avstrije. Svojevrstna vaška veselica v zatohli dvorani, nabiti z neargumentiranimi protesti, medklici, pijanskimi kletvicami, burnim ploskanjem in neumnostim, ni mogla biti nikomur v ponos. Še najmanj neodvisnemu opazovalcu, ki ga je bilo lahko na trenutke sram, da je sploh Slovenec.

Občanu Petru Žnidaršiču je šlo najbolj v nos, ker je Linde plin menda spremenil registrirano dejavnost. Pa tudi mu ni bila všeč prodaja zemljišča tujcu, saj bi ga lahko kupil tudi kakšen domačin. Sicer pa Šempetrani od cenejšega plina tako ali tako ne bodo imeli ničesar.

Predstavnika SIP-a Šempeter Vovka bi po tistem, ko je pojasnil, da je njegovo podjetje olastnjeno, se pravi last Koržetovega sklada, prodalo Linde plinu 3700 kvadratnih metrov, nekdo iz ozadja dvorane najraje obesil za jajca. Govornik, ki se je imel za Šempetrana, pa nam je v po Bizancu dišeči slovenščini predočil, da je od plina veliko pametneje gojiti — papriko.

Ob vsesplošnem negodovanju nad domnevnim žalskim izkoriščanjem Šempetra, ki roko na srce, ni imelo prav nobene zveze s temo sklicanega zbora občanov, je bilo zagotavljanje in dokazovanje direktorja Linde plin d.o.o. Iztoka Govca, da je proizvodnja tehničnih plinov nenevarna in ekološko sprejemljiva, Sizifovo delo. Šempetrani se pač vročično bolj bojijo zraka, tehničnega plina, kot dosti bolj eksplozivnega zemeljskega, s katerim kuhajo v gospodinjskih.

Tako niso verjeli niti besedam sokrajana, sicer kemijskega inženirja Petra Janiča, ki je hotel razburjenemu avditoriju pojasniti in dokazati, da gre v Lindejevem primeru za zdravju neškodljivo dejavnost. Še več, skoraj bi jih pred tistim, ko so ga fizično odstranili iz dvorane, dobil po »izdajalskem rilcu«...

Kako se ustvarja javno mnenje?

Omenjeno pismo je kot dragulj padlo v brezdelje domačih poročevalcev, dopisnikov in novinarjev vseh vrst, kvalitete, barv in strankarskih pripadnosti. Prvi je vroči kostanj pograbil NT, katerega skoraj polovica moštva je prav iz ali okolice nekdanjega rimskega pokopališča. Pivske razprave in spori v gostilni se še niso polegli o tem, kdo je koga pod rebra in kdo komu »v gobec« povedal, ko so nestrpno pričakali poročilo TV Slovenije, katerega mikrofon je bil zupan mladi pripravnik, ki je prav tako in vneto že pred sestankom sledila črkam s pisma omenjenih zakoncev in ji je množica pred dvorano hmeljarskega doma samo služila za kuliso. Še vedno so v en glas oznanjali o »zbiranju in primarni predelavi industrijskih odpadkov, o širjenju okolju škodljive proizvodnje, o zastrupljanju in uničevanju ne samo kraja, temveč kar cele Savinjske doline...«

»V Žalcu so pričakovali, da se Šempetrani vabilu, kot po navadi, ne bodo odzvali. Pa so se zmotili, saj je bila velika dvorana s štiristo sedeži polna. Krajani smo se z glasovanjem, samo eden je bil proti,

izrekli proti gradnji Lindejevih objektov. Spet pa je prišlo do zapleta okrog zapisnika, tako da se bojimo, da ne bo pravočasno dostavljen na žalsko občino.

Kot prve sosede naju tudi ni nihče vprašal, če lahko zgradijo zavijalni pas ob naši hiši. Če bo le ta napravljen, ne bo dostopa iz našega dvorišča na vozni pas v smeri Celja.

Ni jasno, zakaj poskuša Linde zgraditi tovarno plina ravno v Šempetru. V Avstriji mu je očitno ne pustijo, ima eno že zgrajeno v Nemčiji, več pa jih najbrž gradi v vzhodnih državah,« menita Katarina in Lojze Kline.

Druga soseda zemljiške parcele, ki jo je kupilo podjetje Linde plin d.o.o. Helena Žnidarčič, upokojena agronomka, pravi:

»Tudi če bo Lindejeva proizvodnja okolju neškodljiva, v kar pa me niso prepričali, sem proti pridobivanju tehničnih plinov iz zraka, ker se lahko spremeni mikro klima. Za proizvodnjo enega kubika kisika je potrebno predelati najmanj pet do deset kubičnih metrov zraka. Glede na to, da bo uporabljen že zdaj onesnažen šempetrski znak, je veliko vprašanje, kam bodo šle težke kovine in saje. Z jemanjem ogljikovega dioksida iz zraka pa lahko pride do zapletov v fotosintezi rastlin. Že zdaj pa živimo v okolju, kjer se vetrovnost iz leta v leto povečuje...«

Po mojem je celoten postopek okrog prihoda Linde plina v Šempeter nepravilen. Odločitev bi morali sprejeti krajanji in strokovne službe. Občinska in krajevna oblast Linde podpirata, saj vedo, da bo novo podjetje njihova molzna krava. Kot ponavadi so postopek želeli speljati na hitro v času kislih kumaric. Krajani smo na srečo z glasovanjem žalski skupščini prepričali, da bi dala soglasje za Lindejevo gradnjo.

»Občani smo se na zboru z glasovanjem odločili proti. Če bi posamezne vloge šle v birokratski mlin, bi izgubili. Sem proti proizvodnji plina, ker je vsaka stvar v prevelikih količinah nevarna. V Šempeter lahko pride, kdor hoče, le boleznij naj ne vodi s sabo.

Krivi so v SIP-u, saj so razprodali zemljo po petindvajset mark za kvadratni meter. Po tej ceni bi jo lahko kupil tudi kakšen domačin. Gospoda Govc in Egger sta pri celi stvari še najbolj nedolžna,« je prepričan Jože Vedenik, gospodar stare šempetrske kmetije Tajčbirt.

»Protim sem zato, ker bi morala biti dodanašnja industrijska cona v prihodnosti center nove občine Šempeter. Na tem mestu bi lahko zrasel novi trgovski center.

Nič ne bi imel proti, če bi ga pozidal Štorman. Šempetrani nismo krivi, če je prejšnja oblast na tem mestu predvidela industrijsko cono. Moramo razmišljati, da bomo v prihodnosti imeli svojo občino. Od Žalca doslej tako nismo imeli nič, kvečjemu njegove napake.

Nisem proti Lindeju, temveč proti sami tehnologiji. Proizvodnja plina bi mogoče še bila sprejemljiva, peči za odpadke pa ne. Linde bi najbrž počasi pokupil ves SIP. Do vseh, ki bodo prihajali, moramo imeti enak odnos. Sprejemali bomo le tiste, ki bodo s seboj prinesli poleg denarja tudi zdravje,« meni Ivan Ploštajner.

»V ozračje Šempetra gre vsak dan tristo do štiristo litrov bencina, pri tem Aero sežiga kemične odpadke, hmeljišča pa škropijo z različnimi kemikalijami. Savinjska dolina je že doslej najbolj rakasto ogrožena območje v Sloveniji. Vsak, ki sliši ime plin, ima ne glede na to, kaj o tem meni strokovnjak, do njega odklonilen odnos,« trdi Avgust Tavčar.

Niso vsi Šempetrani proti

Eden izmed tistih, ki na zaplet gledajo celoviteje, je Božo Jordan, upokojeni profesor fizike s celjske tehniške srednje šole.

»Domačini investitorjem sploh niso pustili, da bi stvari pojasnili. Gre za utekočinjenje zraka, iz katerega se pridobivajo kisik, dušik, ogljikov dioksid in argon, ki zaradi negorljivosti niso sploh eksplozivni. Vemo, da ogljikov dioksid uporabljajo gasilci za gašenje, kisik služi pri varjenju in v bolnišnicah, argon uporabljajo pri zaščiti varjenja.

Podjetje Linde bi v prvi fazi samo prečrpavalo pline iz rezervoarjev v jeklenke. Tudi na zahodu imajo tovrstne obrate v urbanih okoljih. Ljudem bi bilo vendar potrebno vse to pojasniti.

»Tudi ko smo gradili novo črpalko, je bila proti šempetrski šola. Če bo v tovarni Linde plin vse narejeno ekološko varno, ni nobene nevarnosti. Mi bi z njimi radi sodelovali,« je povedal Stanko Korajžija.

Namesto nekrologa

Linde, nemški velikan iz Wiesbadna, ima svojo proizvodnjo že razvejano na vseh kontinentih. V glavnem razmejuje in razvija štiri panoge: proizvodnjo medicinske opreme, hladilno tehniko, razgraditev zraka na posamezne pline in proizvodnjo viličarjev. V Avstriji ima sedež in proizvodnjo v Stadl-Pauru pri Linzu, v Kapfenbergu pri Brucku ob Muri, novo tovarno pa gradi tudi v Gradcu. Zaposluje okrog 35 tisoč delavcev.

Pri nas se z razgrajevanjem zraka že ukvarjajo in proizvajajo tehnične pline: MG v Rušah (nemški kapital), ISTRAS GAS v Kopru (italijanski kapital), AGA v Ljubljani (avstrijski kapital), delno v celjski Cinkarni in v Rogiški ter Radencih.

Franc Furland
Janez Sever

YUGO MITING V ŠEMPETRU

Zakonca Kline

več dosti ostalo, novi lastnik — država je začela z razprodajo. Za del zemljišča so zbrali za odkup denar domačini, da bi zgradili novo telovadnico, za drugi, 70 metrov od ceste odmaknjeni del pa je Iztok Govc navdušil lastnike nemške Linde, da bi vložil denar za skladiščenje in pridobivanje tehničnih plinov.

Pri nas nimamo lepšega izraza za tovrstni zrak, ker gre v bistvo za zrak, iz katerega bi kot to vespovsod po svetu že desetletja delajo, pridobivali kisik, dušik in ostale pline, ki zrak sestavljajo in so potrebni tako za industrijo kot za gospodinjstva. Ta razlaga je po naše potrebna, ker sta prav šempetrski zrak in njegova razčlenitev na posamezne pline tako sporna, da bi se zaradi njih nedavno skoraj do mrtvega stepili.

Govcu gre verjeti, da je imel dober namen v ta v resnici v žalski občini že leta, tudi po svoji krivdi, zapostavljeni kraj vnesti nov program, ki bi prinesel nov utrip in zamenjal umazano industrijsko proizvodnjo ali kemijo, kot je to primer z Aerom.

Ko je na državni ravni pridobil vsa soglasja, je pri Razvojnem centru naročil izdelavo projektov. Postopek je obrnil na glavo, da pred rojake ne bi prišel z obljubami in »golobom na strehi«, ker tudi Linde kar tako ne da iz žepa okrog 170 tisoč mark, kolikor je bilo treba odšteti za zemljo.

Zgolj slučaj je nanesel, da so gospodje v Žalcu tudi za Šempeter (občani imajo že načrt za lastno občino) končno pripravili nov urbanistični načrt in ga prav v tem času razgrnili pred Šempetrane. In v tem osnutku je še vedno

mimogrede, na tej seji so vodstvo spet soglasno odstavili, je direktor Govc hotel rojakom pokazati, kaj lepega jim prinaša: čisto industrijo, delavna mesta, zagotovljen zaslužek, in se je spet vstel...

Spregledal je letak, ki sta ga njemu dotlej nesovražna zakonca in čez noč prizadeta prihodnja soseda razposlala po Šempetru, okolici, časopisju, domačim novinarjem...

In glej čudo: že nekaj let ni nihče uspel spraviti več kot peščico Šempetrinov na kakšen »zbor volivcev«, zdaj pa se jih je že dobro uro pred začetkom kar trilo pred vrati in še več v gostilni.

»Na vse sem računal, le na to ne, da bi lahko nekdo z neresnico, čisto lažno iz osebnih koristi izkoristil srd domačinov do občine v Žalcu in mene vtaknil vmes, kot se je to zgodilo.

Zakonca Kline sta namreč na sodišču v Celju fotokopirala registracijo mojega podjetja in ga razmnožila, ne da bi pri tem povedala, da je na istem sodišču postopek za izbris enega dela dejavnosti. Tistega dela, ki ga je odvetnik vnesel, ker se je držal vsebine registracije podobnega podjetja. Ko smo namreč ugotovili, da je v naštevovanju dejavnosti tudi »proizvodnja in skladiščenje bazičnih kemijskih izdelkov — plinov vseh vrst in med drugim tudi zbiranje in primarna predelava industrijskih odpadkov«, kot sta navedla v svojem pismu zakonca Kline in na ta del gradila nejevoljo in ogorčenje občanov, smo na istem sodišču sprožili izbris. To sta zakonca Kline dobro vedela, vendar sta ta podatek zamolčala, ker drugače njun peklenški konstrukt ne bi imela na kaj obesiti...«

TRETJI POZIV »DRŽAVNOST SLOVENCEV«

TUDI NAROD POTREBUJE SPOMIN

Ob splošni krizi in očitnem pomanjkanju državno – politične misli v Sloveniji, je edino aktualno vprašanje, ki se vsiljuje: Odkod izvira tako katastrofalno pomanjkanje državno politične misli med Slovenci?

Nerazčiščena zgodovina o lastni državnosti je v zadnjem stoletju že nekajkrat usodno vplivala na politične odločitve Slovencev.

Ob razpadu Avstro – Ogrske leta 1918 je bila oklicana v Ljubljani tako imenovana narodna vlada, ki se je še isti dan podredila južnoslovanskemu Narodnemu veču v Zagrebu in nas potem kmalu popeljala v »zarje Vidove«, ne da bi se slovenskemu narodu v novi južnoslovanski državi izborila vsaj osnovna samouprava z deželnim ali pokrajinskim zborom in vlado.

O čem takem takratni vodilni slovenski politiki niso niti razmišljali, saj izobraženi na avstronemških solah niso imeli nikakega pojma o tem, da je v zgodovini nekoč obstajala slovenska država Karantanija in da bi bili Slovenci lahko tudi državotvoren narod, kakor so si predstavljali na primer Čehe.

V svesti ogroženosti pred nasilnim nemštvom so si prizadevali v prvi vrsti za to, da bi Slovence čim prej odrešili izpod domnevnega 1000 – letnega nemškega jarma, kakor jim ga je vztrajno slikala panslavistična in velesrbska propaganda, in si prihodnost Slovencev zamišljali v širokem jugoslovanstvu, od Beljaka do Soluna. Težo političnih odločitev so prepuščali Beogradu in se s tem znebili tudi osebne odgovornosti. Beogradu so prepustili med drugim tudi premoženje dežele Kranjske, vredno takrat približno 70 milijonov kron.

Ob pomanjkanju vsakršne predstave o slovenski državnosti so potem v slovenski javnosti in širokih slojih izobraženstva povsem prevladale domnevno odrešitvene ideologije, panslavizem, jugoslovenarstvo, na katerih se je porajal tudi navidezno idealistični komunizem. Pod tujo okupacijo med drugo svetovno vojno so te ideologije privedle do tragičnih spopadov, ki so imeli značaj državljanske vojne. Te spopade bo morala nekoč nepristanska zgodovina v veliki meri pripisati dejstvu, da pojmovanje slovenske državnosti ni bilo razčiščeno in so si različni tabori vsak po svoje predstavljali osvoboditev izpod okupatorja.

Osvoboditev leta 1945 je prinesla navidezno tudi izpolnitev dolgoletnih pričakovanj o tem, da je končno vzpostavljena slovenska državnost z lastno slovensko republiko in vlado. Toda vse to je bila le zunanja lupina, ki je prikrivala usuznjnost Slovenije velesrbskemu in komunističnemu Beogradu, kar je Slovence privedlo po nekaj desetletjih na rob narodnega preživetja.

Zelo pozno, četudi ne prepozno, se je slovenska javnost ob proslulih jedrih 1985 zavedla brodoloma 70 – letne panslavistične in jugoslovenarske »odrešitvene« ideologije in v naslednjih letih še zbrala toliko moči, da se je leta 1991 odcepila in rešila iz potapljalne jugoslovske tvorbe. Toda to dejanje Slovencev ni rešilo iz ideoloških spon jugoslovenarstva in panslavizma, iz predstav o 1000 – letnem jarmu, ki še vedno usodno obremenjujejo mišljenje slovenske javnosti.

Takšno podobo je stari jugoslovanski režim raztrbil tudi v svet. Tisti, ki poznajo razmere, ne morejo biti presenečeni, če svet ne razume hotenj Slovencev po samostojnosti. Da na primer svetovni vplivni list Jerusalem Post ob izmenjavi meddržavnih obiskov junija 1993 zapiše: »...Sodobna Slovenija ni nikoli poznala neodvisnosti... Prav zaradi pomanjkanja skušenj z neodvisnostjo...« In takšno gledanje v svetu danes na splošno prevladuje.

V resnici pa nam nepristanska zgodovina, ki jo bodisi nemškutarski bodisi jugoslovenarski krogi skrbno prikrivajo, pokaže, da je obstajala ena in ista državna tvorba vse od slovenske Karantanije (6. stol.) preko Notranje Avstrije pa do prve svetovne vojne. Država, ki je imela med prvimi v Evropi tudisvoja državniška znamenja, kakor nam izpričujejo pečati: grb s Črnim panterjem na ščitu (od 1160) in črno – beli prapor (od 1205). Ustanovitelji in nosilci te države so Slovenci, naši predniki.

Ko je v prejšnjem stoletju v tej državi prevladala nemško – nacionalna ideologija, se je naš takratni vodilni sloj postavil po robu grozečemu ponemčenju in ker druge rešitve ni bilo, je prišlo do odcepitve stare monarhije in do iskanja drugačnih političnih rešitev. Žal so bile te rešitve zaradi razširjene miselnosti o 1000 – letnem nemškem jarmu in ubogem slovenskem vladanju obremenjene s predstavami o nesrečni zgodovinski usodi in samopomilovanjem, tako da misel o slovenski državnosti in svobodi, ki je bila izraz hotenja široke slovenske javnosti, nikoli ni polno zaživela.

To je bilo tisto hotenje, ki je znova izbruhnilo in prekipelo v osvobodilno vojno 1991, ki pa je ostalo, kot smo prej omenili, brez zgodovinskega spomina, in je kmalu začelo zamirati vnavzkrižju novih propagandnih vojn med različnimi idejnimi tokovi in njihovimi koristniki.

Samostojna Slovenija, v katero še vedno verjame velika večina slovenskih ljudi, zaradi nerazčiščene zgodovine o lastni državnosti ponovno tvega, da se je polastijo razne »odrešitvene« ideologije in jo potegnje v nove jugoslovske gospodarske povezave ali v spono mednarodnih tajnih gibanj, v zakulisno barantanje in razprodajo njenega premoženja in prostora...

Pozivamo slovensko javnost, da se zoperstavi takšnim namenom in da se oklene novih odkritij o slovenski državnosti v zgodovini ter sprejme novo podobo slovenstva. Z novim duhom, voljo in zavestjo smo Slovenci že večkrat premagali uničujoče načrte tujih sil in njihovih zaupnikov, ki so se hoteli polastiti našega življenjskega prostora in pri tem računali na našo naivnost in preproščino.

ZVEZA 21, Postojna

HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD SLOVENIJE: OBRAMBA PRED TOČO, KI JO IMAJO, JE NESMISELNA

GAROVNICE SE NE BOJJO RAKET

Protitočna obramba, organizirana v okvirju Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije, ki je zasnovana na sistemu protitočnih raket, se doslej ni izkazala za uspešno. To pomeni, da po rezultatih primerjave med časom, ko sploh ni bilo streljanja v točne oblake in danes, ko ga opravljajo, ni prav nobene signifikantnosti. Se pravi, da gre denar, ki ga trenutno izdajajo iz državnega proračuna za nakup dragih raket, v prazno. Načrti o letalski protitočni obrambi so še v obliki, tam pa so tudi tisti, ki vidijo rešitev na področju protitočne obrambe v privatni iniciativi.

Od »žegnane vode« do raket

Večna bojazen slovenskega kmeta so bile poletne popoldanske nevihte, ko je začelo brniti v črnih oblakih. Značilen zvok je bil dovolj, da so vsi, ki so verjeli, da je toča čarovniški produkt, kakor tudi oni malce bolj zemeljski, začeli škropiti z »žegnano vodo«, zvoniti in celo streljati iz kakšnega starega kanona. Pa ni vse ravno veliko pomagalo. V vsakem primeru so se vodni kristali nekje vsuli na zemljo, čeprav so, dokazano, tovrstni zvoki, upočasnili proces kondenziranja v oblakih. Danes, z vso znanostjo, niso protitočnezi veliko naprej.

Organizirana obramba pred točo v Sloveniji sega v leto 1971, ko je tovrstna zaščita zajemala 250 tisoč hektarov sedmih občin okrog Maribora. Po dveh letih so se le tem pridružile tudi občine Murska Sobota, Lendava in Slovenske Konjice. Po katastrofalni toči v Savinjski dolini leta 1982 so začeli z intenzivnejšo pripravo protitočne obrambe tudi v osrednji Sloveniji, ki danes »pokriva« iz centra na Lisci 970 tisoč hektarjev, se pravi dobro polovico Slovenije.

Na Lisci je v stalnem dežurstvu dokaj sodoben, res da dvanajst let star ameriški meteorološki radar, ki z valovno dolžino petih centimetrov doseže 450 kilometrov oddaljene oblake. Po Sloveniji je razpršenih 129 izstrelitvenih mest, iz katerih pošiljajo rakete v oblake, največ do šest kilometrov, povečini kmetje. »Oboroženi« so z raketami črnogorske izdelave TG 10, ki imajo doseg desetih kilometrov, in makedonskimi MTT 8A in MTT 9, kate-re poletijo »le« sedem kilometrov v horizontalo. (Janšev Strelje 2M letijo le tri kilometre).

Letos je bilo že kar precej streljanja in zapravljanja denarja. »Porabljenih« je bilo skupaj 589 raket, od tega 285 črnogorskih, 137 makedonskih MTT 8A in 167 v juliju kupljenih 2000 raket MTT9, po 221 ameriških dolarjev. Še vedno pa je na zalogi 2827 komadov vseh treh vrst raket. Pri zadnji toči 18. julija jih je šlo dobesečno v prazno kar 179.

Kako deluje protitočna raketa?

Raketa vsebuje poleg motorja in eksplozivnega pol-

Leti, leti, črnogorska protitočna raketa

njenja tudi reagent, ki vsebuje določeni odstotek srebrovega jodida (AgJ). Ko zmes v oblaku razstreljene rakete izgoreva, iz nje pršijo kristali AgJ, ki zaradi heksagonalnega kristaliziranja, identičnega ledu, delujejo kot led-

Ob lanserju

tvorna kondenzacijska jedra, se pravi, vežejo nase vodo iz oblaka.

Meteorologi so dokaj zanesljivo ugotovili način nastajanja toče. Nad stoodstotno z vlago nasičena vlaga v oblaku ima namreč lastnost, da začne kristalizirati, ko se v zraku pojavijo kondenzacijska jedra. Kot slednja lahko služijo nekateri plini in umazanija. V laboratorijih so prišli do ugotovitve, da kristalizaciji ni mogoče preprečiti, lahko pa je zmanjšati velikost točnih zrnec na zelo preprosto način: vlago umetno ponuditi čimveč kondenzacijskih jeder, s čimer se bo voda porazdelila in bo mnogo manjših zrnec, enostavno manj nevarnih. Če je mogoče v oblak ponesti dovolj veliko količino kondenzacijskega

reagensa, nastajajo tako drobna točna zrnca, da se stopijo v nižjih plasteh ozračja in padejo na zemljo kot dež.

Na zahodu so se lotili protitočne obrambe z letali, rakete ne uporabljajo. Letala ponesejo reagens v rezervoarjih ali baklah na krilih letal. Brez potrebe je dokazovati, da letala ponesejo znatno večjo količino protitočnega zdravila, kar pomeni, da so uspešnejša.

Star zakon za nove čase

»Protitočna obramba, kakršno imamo trenutno v Sloveniji, glede na izkazano učinkovitost ni smiselna. Učinkovitost ni dokazano, da je uspešna, niti neuspešna. Ne drži pa, kar so nam večkrat očitili, češ, da so strelci »zaspali«. Včasih se namreč rakete izstrelijo prepozno zaradi procedure, ko moramo za vsako lansiranje imeti dovoljenje kontrolé letenja.

Učinkovitejša bi bila letalska protitočna obramba, za katero bi v Sloveniji potrebovali najmanj deset letal. Na tem področju nekaj začenja jo na avstrijsko – slovenski meji mariborski letalci.

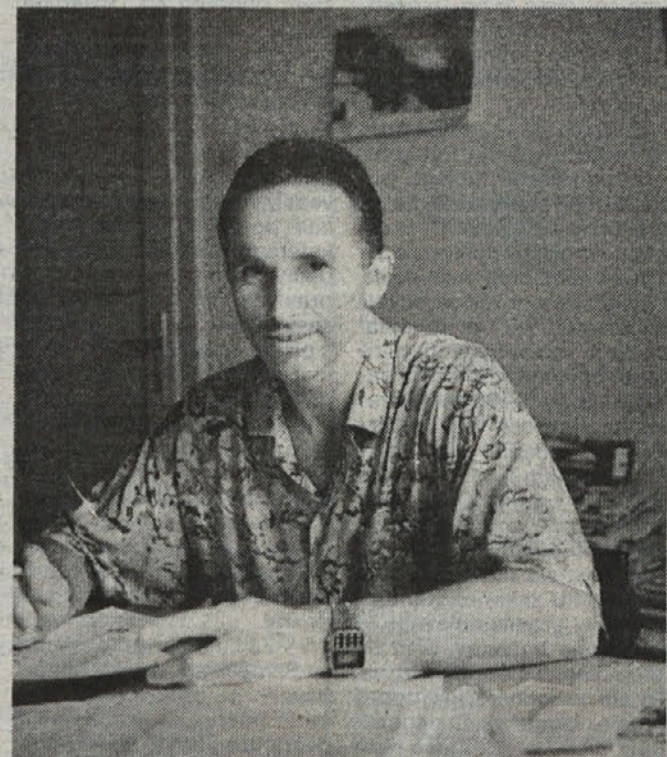
Za obrambo pred točo v Sloveniji še vedno velja zakon iz leta 1979, katerega pa večino členov več ne izvajamo. Po novem dobivamo denar iz republiškega proračuna, kar pa je dokaj negotovo.

Razmišlja se o tem, da bi to dejavnost prevzeli privatniki, ki bi bili financirani od zainteresiranih porabnikov,« je povedal Andrej Kranjc, ki je na hidrometeorološkem zavodu zadolžen za protitočno obrambo.

Kakorkoli že, če bodo v prihodnosti preganjali čarovnice privatniki, bo za državo in s tem za davkoplačevalce breme manjše. Bodo to počeli z raketami ali letali, je povsem njihova stvar. Verjeti je, da bodo rakete vendarle zavrgli, saj bo, ob njihovi nedokazani učinkovitosti, zgoraj kakšen skedenj ali hlev manj. Da o predčasnem padcu neeksplozivne rakete v bližini letala na mariborskem letališču niti ne govorimo.

Konec koncev bi že kupljene rakete lahko odstopili ministru Janši. Poleg nepotrebne stroška za nakup bogve kakšnih »patriotov« bi imel prvi mož slovenske vojske na razpolago že izšolane posadke. Potem si hrvaški piloti zagotovo ne bodo več upali frčati nad Slovenijo. Kmečke pameti se namreč bojijo.

Franc Furland

Andrej Kranjc, prvi mož protitočne obrambe v Sloveniji

NAJPREJ SUŠA, ZATEM TOČA IN STRELA KLESTIJO LJUDI OB MURI — BOG IN DRŽAVA TEPETA KMETE, ZAVAROVALNICA TRIGLAV PA JIH REŠUJE — RUDI CIPOT: ZADNJA DESETLETJA SO IZPLAČANE ODŠKODNINE ENKRAT VEČJE OD PREMIJ

Suha zima in tropske vročine so naredile svoje: kmetje so rešili le pšenico, drugega in tretjega odkosa sena ne bo, hmelj in koruza veneta na njivah, pridelek sladkorne pese je vprašljiv, sadja pa tudi. Med najbolj prizadetimi območji je svet ob Muri. Prizadeti upirajo prst v državo, ker bi naj z melioracijami znižala podtalnice, z opuščanjem obrambe proti toči pa jih prepustila na milost in nemilost tudi ujмам.

Kmetje še nikoli niso bili v takšni stiski

Kaže, da se je zdaj še narava zarotila zoper to našo mlado državo. Nekajletno pomanjkanje snežnih padavin je zaloge vode zmanjšalo, da nikoli doslej, podtalnice so izcejene, rečna korita suha. Da je nesreča še večja, iz neznanih razlogov ne deluje več niti obramba pred točo, ki prav poleti najpogosteje desetka pridelke.

Tudi letošnje poletje ni izjema. Moč narave so že dvakrat okusili na obeh straneh Mure. V pogovorih s kmeti je bilo največkrat omenjeno ime Triglav. Zavarovalnice Triglav. Zakaj tako, smo se pogovarjali tudi s profesor-

nam. Trdim pa, da je Zavarovalna skupnost Triglav do zadnje pare poravnala odškodnine.

Toda tudi v Pomurju ni samo vaše zavarovalnice. Kako si delite bremena z novopečenimi konkurenti?

»Mi nikakor. Nobena skrivnost ni, da smo prav letos na našem območju doživeli izredno porast števila kmetov, ki segajo po našem »zavarovalnem paketu«. Gre za zdaj že uveljavljen način, da kmet zavaruje vse v celoti: sebe, dom, njivo, hlev, živino in stroj...«

Odškodnine enkrat večje od premij

Za kolkšne površine ali

kmeti pa smo slišali, da je vaša zavarovalnica med najdražjimi. Celotno najdražja.

»Drži. Po lanskoletni suši in toči smo 22 odstotkov vrnila premije ne glede na to, da je bilo pred točo že izplačilo škode zaradi suše. Med mnogimi zavarovalnicami, ki so se letos pojavile v Pomurju, smo v resnici najdražji. Analize kažejo, da so izplačila odškodnin, v povprečju zadnjih desetih, petih in še posebej treh let mnogo večja od premij.«

In kako si razlagate, da se je število kmetov, ki iščejo vašo zaščito prav letos tako povečalo?

»Gre za zaupanje. Ne smete zanemariti dejstva, da gre pri nas za takojšnje ocenitve škode in realne ocenitve ter takojšnja izplačila.

Letos so se v našo akcijo vključile tudi kmetijske zadruge in celo mlečne zadruge, ker so ugotovile, da naravi ne gre zaupati.«

Denar ti odštejejo na domačem dvorišču

Ali lahko že danes vsaj približno ocenite škodo vaših zavarovancev zaradi suše in poznejše toče?

»Gre za izredno veliko nesrečo. Osebnostno ne morem razdvajati ljudi, ki so se zatekli k nam po varnost od njih, ki so upali, da jih narava ne bo spet prizadela. Po mojem

Rudi Cipot: »Najboljša vlada je tista, ki sploh nima nobenega programa, ker je potem ni moč kritizirati...«

pri nas redno deloval obrambni sistem proti toči.

»Mi isto očitamo Avstrijcem... Res pa je, da velikih energij ne moreš razbiti na klasični način, lahko pa jo preusmeriš. Denimo na območja, kjer te nimajo tolikšne razdralne moči.

Prav tako je res, da kakor se menjajo vlade, tako se menjajo tudi stališča.«

Oprostite, na nedavnih konjskih dirkah ste rojaku in ministru Ojstercu pikro pripomnili, »da ga Bog nima preveč v čisljih, ker ne upošteva njegovih prošelj...«

»Ne, rekel sem mu, da premalo moli, da v Pomurju ne bi bilo toče...«

Baje so Prekmurci ustanovili neki odbor, ki bi naj dosegel, da bi znova poplavili nekdanje rokave reke Mure in tem dvignili podtalnico...

»Res je, ker dokazujejo, da je država s forsiranjem melioracij za pridobivanje novih kmetijskih površin s tem vplivala na višino podtalnih voda. Suše namreč zdaj povzročajo več škode, kot so jo prej poplave...«

Država potemtakem kmetu ni mati?

»To morate vprašati njihovo stranko.«

Janez Sever

jem Rudijem Cipotom, direktorjem Zavarovalnice Triglav v Murski Soboti.

»Kmetje še nikoli niso bili v takšni stiski, kot so sedaj. Že nekaj let zapovrstjo jih tolčejo izredno hude ujme, zato so izčrpani že tudi tisti, ki so z umnim gospodarjenjem le uspeli kaj prihraniti.« priznava tudi gospod Rudi Cipot.

Kmetje v Pomurju tožijo, da jim država ni poravnala niti obljubljenih pomoči po lanskoletni katastrofi. Ob tem poudarjajo, da so tukajšnjo katastrofo raztegnili v »nacionalno katastrofo« in s tem razpoložljiv denar raztegnili tudi na območja, kjer takratna ujma ni pustošila...

»Teh podrobnosti ne poz-

število zavarovancev gre?

»Od 1978 leta, ko smo v Zavarovalnici Triglav začeli uvajati tovrstno zavarovanje, smo v Pomurju zaščitili večji del površin, ki so dajale pomembne tržne viške. V zasebnem sektorju najintenzivnejši del Pomurja, to je Polodavje. Mislim na posevke pšenice in koruze, na sladkorno peso in povrtnine.

Gre za okrog 6.000 hektarov in v družbeni lasti za okrog 12.000 hektarov. V družbenem sektorju smo zavarovali še trajne nasade jablan, hrušk, breskev in višenj ter vinogradov.«

Po lanskoletni suši in pozneje še toči ste zavarovalne premije vrnilli. V zdajšnjih pogovorih s prizadetimi

so ti drugi, ki se gredo loterijo, danes v nezavidljivem položaju. Tudi letos je namreč sorazmerno velika škoda, ki jo je povzročila suša. K tej morate dodati še točo, ki je klestila 17. junija in ono mesec dni pozneje. Kmetje so letos pred ujмами dejansko naravi iztrgali le pšenico. Zato ocenjujemo, da je skupaj s škodo v vinogradih in sadovnjakih pri naših zavarovancih več kot 120 milijonov tolarjev ali spet točno enkrat več, kot je bilo vplačanih premij.«

Alli je v to všteta tudi škoda, ki so jo povzročile strele in požari?

»Ne. Samo v ilustracijo naj povem, da so prizadeti prijavili več kot tisoč primerov

povzročene škode v zadnjem neurju. Nekateri so zaradi požarov ostali goli in bos, vendar njihova eksistenca ni ogrožena, ker naši agenti prizadetemu prinesejo denar takoj na domače dvorišče. Zagovarjamo namreč ljudsko izročilo, da takojšnja pomoč predstavlja dvakratno pomoč.«

Že pred začetkom poletja smo od vlade skušali dobiti podatke o tem, kaj bo država ukrenila v pomoč pred naravnimi ujмами, ki so vsakoletni pojav na nekaterih območjih. Gre za sistem obrambe pred točo. Niti takrat niti danes še država ne razmišlja o tem, če sodimo po načinu, kako so nas odriivali od vrat do vrat.

Rakete in letala, vendar za Janševo vojsko

»Kolikor poznam te zadeve, bi rekel, da je vsa ta cagavost že stara in sega še v čase, ko je vladi predsedoval Šinigoj. Takrat naj bi na osnovi »raziskav ugotovili, da obramba pred točo z raketa mi ni učinkovita...« Osebnostno temu celo pritrjujem, ker z analizo ne moreš predvideti posledic.«

Toda kmetje v Prekmurju in Prlekiji trdijo nasprotno. Še več, na račun naše obrambe pred točo je prihajalo negotovanje z one strani državne meje, z Madžarske, kjer so prav tako na osnovi analiz ugotavljali, da so oni imeli več toče, dokler je

TRIGLAV REŠUJE POMURJE

Mnoge je nedavna ustanovitev začasnega glavnega odbora veteranov vojne za Slovenijo glede na to, da že obstaja Zveza častnikov Slovenije, kot naslednica nekdanje Zveze rezervnih vojaških starešin Slovenije, presenetila. Po zadnjih potezah Janeza Janše, ki se je, nepoklican, začel vmešavati tudi v notranje zadeve Konference zveze častnikov Slovenije, se postavlja vprašanje, če bo obrambnemu ministru uspelo spreti tudi takšne in drugačne slovenske činonosce, ki bodo po novem združeni v dveh, podobnih, organizacijah. O dogajanjih, ki slabijo obrambno moč naše države, smo pobarali predsednika Konference Zveze častnikov Slovenije Edvarda Pavčiča.

Danes bi se lahko hvalili

Kako se počutite kot general JLA, vojske, ki je, po mnenju nekaterih, izgubila vojno v Sloveniji?

»Nisem general armade, ki je izgubila vojno. V JLA sem bil le do takrat, ko je bila jugoslovanska. Ko Slovenija ni bila več v Jugoslaviji, ni bilo več niti Jugoslavije niti JLA, niti sem bil jaz general JLA.

Ko se je JLA obrnila proti Sloveniji, nas je večina slovenskih generalov izstopila iz vojske, v kateri smo bili le do takrat, dokler je bila obojena sila slovenskega naroda. 4. julija 1991. leta nas je enajst generalov podpisalo pri predsedniku Kučanu posebno izjavo, kar je obrambni minister očitno pozabil, saj je pred kratkim v Zagrebu izjavil, da so bili slovenski generali proti Sloveniji. To enostavno ni res. Če bi se stvari drugače zasukale, bi lahko bili po zveznih zakonih podpisniki obsojeni kot izdajalci.«

Pred upokojitvijo ste bili poveljnik slovenske teritorialne obrambe, predhodnik »nesrečnega« Hočevarja...

»V Slovenijo sem po dolgoletnem službovanju na jugu prišel v februarju 1982. leta na funkcijo pomočnika armade za zaledje, ki sem jo opravljal tri leta. Sproščeni značaj tega dela mi je veliko pomagal pri poznejšem vodenju slovenske teritorialne obrambe. Upokojil sem se septembra 1989. leta.

Mnogi me sprašujejo, kaj bi ukrenil, če bi bil v tistih usodnih časih na Hočevarjevem mestu. Moj odgovor je enostaven. Nisem bil poveljnik, nisem o tem razmišljal in ne vem, kako bi postopal, čeprav bi se danes lahko hvalil. Intimno pa sem prepričan, da bi o odvzemu orožja obvestil predsednika Kučana, vsaj naskrivaj.

Vedeti moramo, da je bil Hočevar vezan na določene zakone, katerih se je držal. Ne razumem pa tega, da ne prizna svojega napačnega ravnanja slovenskemu predsedstvu niti meni. Zavedati se moramo, da se je JLA za odvzem orožja teritorialni obrambi kadrovske pripravila. Iz Beograda je pripeljala generala Hočevarja. Ne naključno. Pilote zelo cenim, čeprav počnejo le dve stvari: gledajo v instrumente in poslušajo kontrolo letenja. Ne razmišljajo veliko.«

Kolšek ni slab človek

Danes se veliko razpravlja o domnevni krivdi slovenskih častnikov, ki niso »pravočasno« izstopili iz JLA. O Kolškovi na primer...

»Generala Konrada Kolška poznam osebno. Mislim, da ni slab človek in da je napravil samo tisto, kar je na nek način moral. Vse, kar je počel, je bilo na meji zveznih in slovenskih zakonov, dovoljena in prepovedanega.

Že takrat, ko je prišel za poveljnika v Zagreb, in ko so Slovenci mislili, da bo za njih boljše, sem jaz menil, da ne bo. Slovenec na tej funkciji, zaradi pritiskov od zgoraj, za Slovenijo ni mogel storiti prav ničesar.«

Je JLA imela pripravljen načrt posega ob osamosvojitvi Slovenije?

»Pred desetimi dnevi sem prebral knjigo »Moje videnje razpada Jugoslavije« izpod peresa Veljka Kadrijevića. Piše sicer ne govori o načrtu, vendar je bilo vse načrtova-

no. Kadrijeviću so baje manjkale samo tri brigade, da bi likvidiral Slovenijo.«

Zakaj je tako močna vojska, kot je bila JLA, v Sloveniji praktično izgubila vojno?

»Armada takrat ni bila v stanju izvajati prave vojne zoper Slovenijo, ker je bila še vedno jugoslovanska. Ne glede, da so zadnje pol leta Srbe pošiljali na sever, Slovence pa na jug. Ljudi v poveljstvu je bilo težko na hitro nadomestiti s Srbi.

Najbrž kar drži trditev generala Špeglija, ki pravi, da ne bi bilo današnje tragedije, če bi Hrvatje udarili že takrat, ko Slovenci in ko bi se armada obnašala drugače. Tako pa so Srbi imeli možnost, da so počasi prišli na svojo armado.«

ren minister, za obrambo je odgovorna država, vsak državljan pa je dolžan spoštovati, kar država zaukaže. To je velika napaka.

Pri nas se na primer sploh ne govori o kapitulaciji, ali se lahko kapitulira ali ne. To pomeni, če bo nekdo le to podpisal, se ne bom smel boriti niti v svoji hiši. Praktično se noben državljan ne more boriti brez ministra Janše.«

Zveza častnikov ni sindikalna organizacija

Ste predsednik Konference Zveze častnikov Slovenije...

»Maja 1990. leta sem dolžnost sprejel, ker sem menil, da lahko še nekaj naredim. Z ministrom Janšo sem se prvič srečal na seji sveta za

dala tudi Zveza častnikov, za kar je sicer zavezana tudi za zakonom.

Prva pripomba na primer glasi: Točka 2/I se dopolni z novim odstavkom: Zaradi uresničevanja enotnega interesa do nacionalne varnosti je potrebno zagotoviti strankarsko neaktivnost predstojnikov in delavcev v državni upravi na obrambnem in varnostnem področju.«

Kako je izgledal »raport« generala pri vodniku?

»Minister me je prvič poklical na pogovor, ko sem bil

ša. Butaro in Janšo sem takrat opozoril, da gre v bistvu za predvolilni zbor, pet dni pred volitvami. Janša mi je najbrž to zameril.

V Ilirski Bistrici je Janez Švajncer opozoril častnike teritorialne obrambe, naj se ne vključujejo v Zvezo častnikov Slovenije, ker se še ne ve, kaj bo z njo. Konec februarja mi je Janša zagotovil, da je šlo za nesporazum: zdaj vidim, da so bile naše pripombe le tisti kavelj, s katerim nas je Janša ujel.«

Veterani vojne za Slovenijo

V Nemčiji obstaja zveza aktivnih in zveza rezervnih častnikov, slednji so vključeni v Euromil, ki predstavlja vrsto sindikalne organizacije zaposlenih v armadi. Tudi vojakov. Zveza častnikov Slovenije je bila dvakrat vabljen na kongres Euromila. Za zdaj se še ni odzvala, predvsem, ker po zakonu ni sindikalna organizacija.«

v Istri. Ker prvič nisem pristal na pogovor ob pol štirih popoldan, sva se zmenila ob dveh. Na razgovoru v »orloveh gnezdu« mi je postalo jasno, da je Janšo razjezilo to, ker je Jelinčič mahal z nekim našim stavkom — naj se predlog resolucije vrne vladi.

Zahteval je, naj čimprej skličem konferenco in zagrozil, da bo v nasprotnem primeru ustanovil novo organizacijo. Rekel mi je, da mi sam sicer ne more dati plave kuverte. Menil je še, da stvar z dvema tovrstnima organizacijama ne bo dobra za obrambo Slovenije, vendar jo bo kljub temu izpeljal.

Mislim, da stvar sploh ni samo v tem, temveč smo starešine le kamenček v mozaiku zadnjih afer v Sloveniji.«

Janša je govoril na predvolilnem zboru zveze častnikov

Kakšne barve je kamenček, mogoče socialdemokratske?

»1. decembra 1992 je Miha Butara, predsednik ljubljanskih častnikov, sklical zbor častnikov na Kodeljevem v Ljubljani, ki se ga je udeležilo okrog 2500 članov. Tema »Analiza vojne leta 1991« je izvajal minister Janez Jan-

jo so se torej pojavili kot konkurenca?

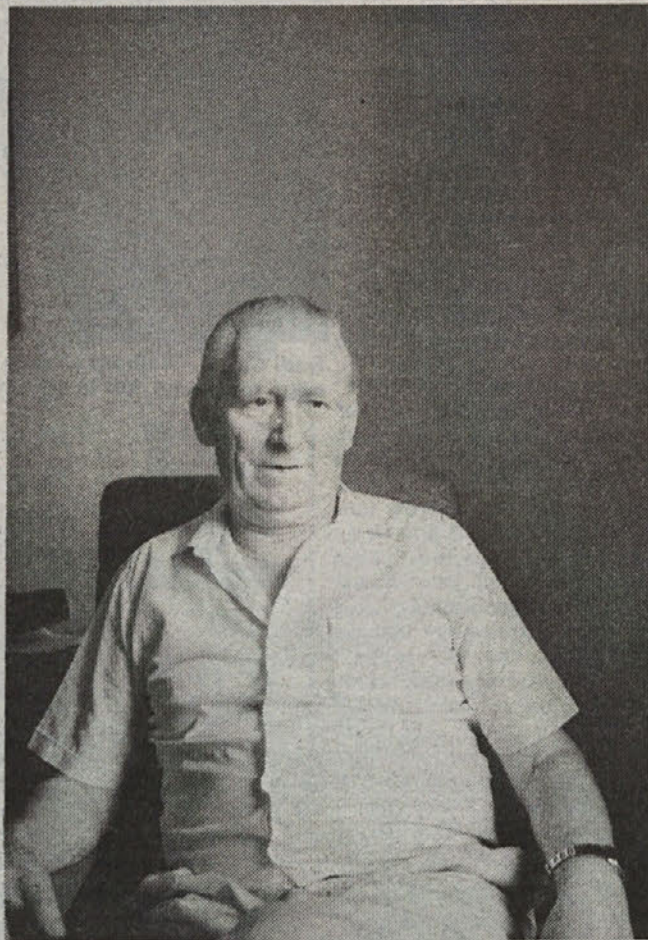
»Prvi sestanek so imeli letošnjega aprila v Laškem in nam poslali svoje podpise. Prvega ni bilo, vsi pa vemo, da je bil Janšin. V Delu so našo zvezo in predsednika Kučana napadli, da smo preveč tihi, da ne podpiramo proračuna za obrambo in ne nasprotujemo novojugoslovanskim tendencam.

Na predsedstvu Zveze častnikov smo sklenili, da bomo šli v pomirjevanje. Medtem pa Miha Butara, katerega so vrgli z vseh funkcij in mu obljubili mesto predsednika Zveze častnikov Slovenije, v bolniški hodi po občinskih štabih in preko njihovih poveljnikov sklicuje predsednike občinskih častniških zvez in jim predava.«

Se pravi, da imamo v Sloveniji praktično dve vojski, če poenostavimo, seveda?

»Na Mačkovem pogrebu sem videl slovenske častnike, vezane za NOB. Naslednjega dne sem bi v Bohinju, kjer je bila s Slaparjem polovica častnikov iz vojne leta 1991. Tistih, ki so pod Janšo, ni bilo tam. Zato mislim, da z veterani ne bo nič. Svarun v Delu ni zastoj napisal, da bo Krkovič dobil dudek.«

Tekst in slika Franc Furland

Državljan Slovenije se ne sme boriti brez Janše

Kako vidite vlogo Janeza Janše v t. i. vojni v Sloveniji?

»Tudi Jelinčič me je vprašal, kaj mislim o ministru Janši. Moram reči, da je bil do zadnjega konflikta zelo korekten do mene. Kaj si mislim o njem, je moja stvar, priznavam pa ga kot ministra.

Vojna v Sloveniji, če je to sploh bila, je zasluga predvsem fantov v občinskih štabih teritorialne obrambe. Junija 1991. leta je na žalost Janša razformiral občinske štabe in začel ustanavljati območne. Takrat, ko bi morala poveljstva delovati, niso.

To je bila Janševa velika napaka, kar pa ni doslej nihče omenil.

Zveza častnikov je dala priznanja vsem tistim, ki so bili na položajih ob osamosvajanju Slovenije. Vsi so jih sprejeli. Doslej priznanja še nihče ni vrnil.«

Zakaj so pri podeljevanju činov v Sloveniji tako darežljivi?

»Gre za podcenjevanje vojaške večšine. Mislim, da je general lahko samo tisti, ki lahko poveljuje z divizijo. Konec koncev sploh ne obstaja zakon, po katerem se podeljujejo čini v Sloveniji.«

Torej gre za svojevrstno anarhijo?

»Osnovni problem je v tem, da je za vse to odgovor-

obrambo pri predsedstvu junija 1990.

Zveza častnikov je strokovna organizacija posebnega pomena. Od ostalih družbenih organizacij se razlikuje po tem, da so njeni pripadniki nosilci celotnega vojaškega znanja, kar je velik kapital za obrambo Slovenije. Ni večjega presenečenja, kot takrat, ko se moraš braniti, pa se ne znaš.

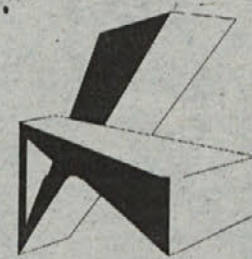
Nekoč smo imeli v Zvezi rezervnih vojaških starešin okrog sedemdeset tisoč članov, evidentiranih kot častniki in podčastniki, seveda rezervni. Rezervni častniki so tudi dobili vojno v Sloveniji. General Slapar je na primer dobil čin rezervnega generala. V zvezi častnikov velja načelo, da lahko vanjo vstopajo vsi slovenski častniki. Pripisno izjavo jih je do zdaj napisalo okrog deset tisoč. Gre za proces, ki ni končan. Vprašanje je, če je naš način organiziranja podoben nemškemu ali švicarskemu, najboljša rešitev.«

Zveza častnikov je proti politizaciji vojske

Začetek vašega razhoda z Janšo so bile pripombe Zveze častnikov Slovenije k predlogu resolucije o izhodiščih zasnove nacionalne varnosti Republike Slovenije...

»Predsednik parlamenta Herman Rigelnik mi je dejal, da bi bilo dobro, če bi pripombe k predlogu resolucije

UPOKOJENI GENERALPOLKOVNIK EDVARD PAVČIČ O TAKO IMENOVANI VOJNI V SLOVENIJI IN JANŠINEM RUŠENJU ZVEZE ČASTNIKOV SLOVENIJE — KOLIKO VOJSK IMAMO VETERANI IN OSTALI

Prva zasebna komercialna radijska postaja v Sloveniji

RADIO ALFA

Poslušate nas lahko vsak dan od 10.—14. in 19.—24. ure

107,8 Mhz

POLITIKI, DIPLOMATI, DIREKTORJI, POSLOVNEŽI, ŠPORTNIKI IN PODJETNEŽI EN DAN V ŠPORTNI SLOGI OB TENIŠKI MREŽI – ŠESTI BALLANTINE'S CLUB VIP CLUB, SREČANJE DVESTOTIH NAJPOMEMBNEJŠIH SLOVENCEV V VELENJU – KDO JE KDO V SLOVENIJI ALI ZAKAJ RIGELNIK LETOS NI BIL POVABLJEN – JOŽICA PUHAR NE MORE BRANITI JANŠEVIH BEKHENDOV

Marjan Gaberšek, direktor majhne, v domovini in Velenju zatajevane tovarne, ki je sloves Slovenije ponela dalje od Gorenja, vztrajno orje ledino slovenske nečimrnosti. Prihodnjo soboto bo ob velenjsko jezero in tamkajšnja teniška igrišča znova, šestič zapored, spravil okrog dvesto »naj« Slovencev, ki v teh za domovino in narod težkih časih v očeh domače in tuje javnosti vztrajajo, da bi Slovenijo resnično spravili v Evropo.

Trmast Savinjan, doma iz Migojnic pri Grižah, dolgoletni direktor tekstilne tovarne M Club iz Velenja, ki je

z zdaj že pokojnim Toprom najpogosteje kinčala naše športnike, je pred mnogimi leti na velikem športnem sre-

čanju v tujini ugotovil, da športne prireditve niso kar tako, saj se jih udeležujejo poleg športnikov najpomembnejši politiki, gospodarstveniki, skratka, smetana družbe.

V večni senci velikana

»Ko smo o tem razpravljali doma in skušali najti najcenejši način za vstop v ostali svet, smo prišli do spoznaja, da je prav šport tista panoga, ki z najmanj težavami in najučinkoviteje prestopa državne meje, politične pregrade in zavese. Ne smemo zanemariti okoliščin, v katerih smo živeli mi in del Evrope. Danes se namreč na to pogosto pozablja,« pravi gospod Marjan Gaberšek.

»Majhnim, kot smo bili mi v takratnem Titovem Velenju, kjer sta pomenila nekaj le rudnik in Gorenje, ni bilo ničesar prihranjeno, podarjeno ali bilo pomagano. Toda to je zgodovina, mi smo tu, M Club je s svojimi 270 delavci doživljal manj pretresov kot naši sosede in ostal za marsikoga nedosegljiv pojem...«

Vaša ideja o druženju politikov, državnikov, podjetnikov, gospodarstvenikov in športnikov je takrat izzvala ogorčenje, bila hudo kritizirana, češ, da zaudarja po rušenju socialistične pridobitve enakosti...

»Tako so razmišljali le tisti, ki niso videli čez plot ali bili prizadeti, ker niso bili povabljeni. Moram priznati, da smo v začetku naredili nekaj napak in po nepotrebnem sprožili nekaj zamer...«

Zamer bo tudi danes, ker marsikoga izmed že skoraj aboniranih udeležencev letos ni najti na vabilu...

»Kriteriji so strogi in znani: vabljeni so vsi, ki štrlijo iz povprečja...«

Ja ne boste trdili, da je samo 200 Slovencev po vašem merilu takšnih, ki sodijo med izbrance vaše prireditve...

»Letos jih je v začetku bilo le 180 na seznamu, če ne štejemo tujih diplomatov, ki se vse pogosteje pojavljajo tu, ker so ugotovili, da se ob tenisu in takšnem druženju preskoči marsikatera neznanca.«

Velenje vaše prireditve ni sprejelo za svojo...

»To je razumljivo, če poznate tukajšnje razmere. Rudnik in Gorenje, delegacije, obiski državnikov, ki bi naj na lastne oči videli kaj se da v socializmu narediti, toda M Club je morebiti tudi zato živel lepo v miru, delal in se razvijal, oblačil in še oblačil tiste, ki jim ni vseeno, kaj da jo nase.«

Ballantine's M Club šestič

Letošnje druženje od vas izbranih pa se bo prvič prevesilo tudi v velenjsko noč...

»Da, tako je nanese, da so končno tudi Velenjčani ugotovili, kaj jim M Club enkrat na leto pripelje v Velenje. V dogovoru smo, da bomo prispevali del našega programa, modno revijo in del kulturnega programa za velenjsko noč. Naši gostje imajo na izbiro, če se bodo odločili za daljše bivanje in poveselili z nami v pozno noč, kar prej ni bilo po programu.«

Viski...

»Če to hočemo priznati ali ne, razslojevanje slovenske družbe traja že nekaj let. Kot v politiki s Slovensko pomladjo tako v gospodarstvu in podjetništvu, na vseh ravneh. Tista trditev, kako imata

M Club je oblekel tudi zagotovo najboljšo peterko amaterske košarke, Kukoča, Radjo, Petrovića, Divca in Paspalja.

znažilka in univerzitetni profesor enake želodce, ni bila nikoli prepričljiva. Takšne prireditve so danes v svetu izrednega pomena za posameznika. Gre za enostavno spoznanje soočanja z javnostjo. Po drugi strani pa ne gre zanemariti, da je to teniški turnir z izredno visokimi nagradami. Kolikor poznam, je pri nas zdaj samo še eden, ki je bogatejši.«

Viski...

»Da, viski. Ballantine's. Gospodje so bili edini, ki so nas podprli, ko smo se odločili za to tvegano in od tedanje politike kritizirano reč.«

Baje teče viski v potokih...

»Temu bi težko pritrtili, ker vsi vemo, kaj je viski in kaj dober viski. Res pa je, da nih-

»Slovenci smo čuden narod in neverjetni individualisti. Če k temu dodamo že pregovorno privošljivost, je takšno srečanje brv do sosedda. Skratka, skrajšali smo pot do drugega, ne da bi spet brskali po njegovem dvorišču. Odmevnost tega turnirja je tolikšna, da si ne znam predstavljati, kako bi naj M Club zmogel toliko denarja, da bi plačal vse to, vključno z novo spletenimi vezmi. Čeprav to dolgo niso priznavali, gre tudi za afirmacijo Velenja, za kar smo mi poskrbeli, ne da bi mesto dalo en sam tolar.«

Kdo potem plača stroške, saj gre poleg nagrad še nahraniti več kot 200 ljudi, saj pridejo na turnir tudi svojci, umetniki...

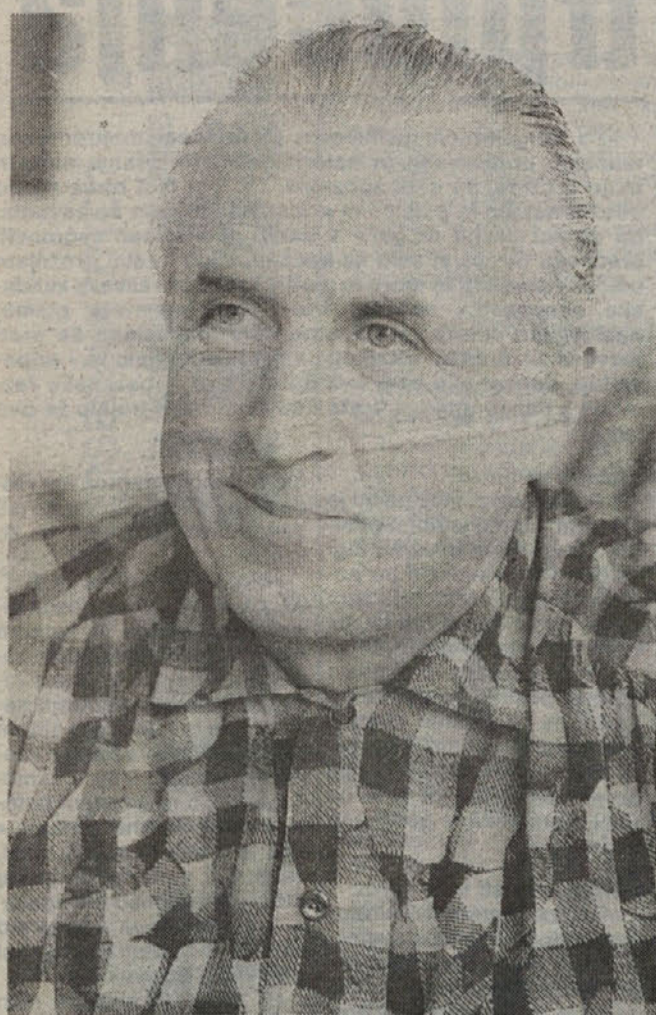

Marjan Gaberšek na lanskoletnem turnirju s predsednikom Drnovškom

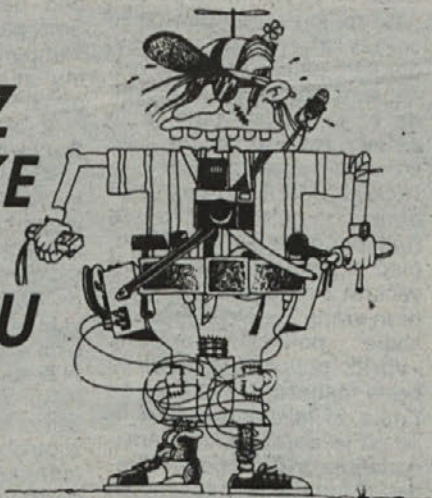
če ne šteje kozarcev in ga je udeležencem na voljo, kolikor so ga sposobni – nesti. Ne smete namreč pozabiti, da gre za srečanje na »visoki« ravni, najrazličnejših ljudi in navad, ne za nalivanje do nezavesti, ker je konec koncev zadeva naravnana na šport in brez izgredov. Vsaj doslej ni bilo primera hujše zamere. Ob nesprejemljivem obnašanju ti po našem kodeksu preti izključitev...«

V čem je torej smisel tega druženja za vas in vaše podjetje?

»Turnir živi danes ob sponzorjih. Letos smo pripravili, denimo, revijo avtomobilov peugeot avtohiše Claas, gostovala bo plesna skupina CANCAN, med pomembnejše donatorje naj uvrstim Pivovarno Union, Zavarovalno skupnost Triglav, Drogo iz Portoroža, MIP iz Nove Gorice, Mlinotest iz Ajdovščine, pekarno Tratnik, Kmetijstvo Soštanj... Te sem našel tudi za to, ker je iz tega moč razbrati vse, kar je potrebno za dobro počutje ob ali na teniškem igrišču...«
Janez Sever

**BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU**

MARBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95.9MHz

GABERŠEK STEPA SMETANO

Prav nenavadno je, da se je eden najbogatejših Kamničanov odločil za kaj takega, kar lahko vidiš samo v filmih. Po napadu na bivšega zeta se še vedno skriva pred policijo. Kaj, razen neizmernega besa, bi ga lahko spodbudilo k koraku, ki ga je vodil na drugo stran zakona?

Najprej mi je vzela otroka

»Po dvanajstih letih skupnega življenja mi je januarja letos žena Irena povedala, da se hoče ločiti,« pripoveduje Darko Domadenik, petintridesetletni obrtnik iz Kamnika. »Sprva sem bil proti, imava dveletnega sina in upal sem, da se dajo stvari z resnim pogovorom zgladiti. Kakih večjih sporov ni bilo, šlo je enostavno za različne interese in poglede na skupno življenje. Nekaj časa sva še vztrajala, dokler nisva na koncu živela v isti hiši ločenega življenja.

Spore okoli dveletnega Žige sva poskusila reševati preko socialne službe, ki je odredila, da lahko imam stike z njim trikrat tedensko,

Darko Domadenik na svojem dvorišču drži na kolenih sosedovega otroka

v ponedeljek, sredo in petek dopoldan. Dogovor smo sklenili v ponedeljek in že istega dne se ni držala dogovora. Obljubila mi pa je, da ga bom lahko videl v torek,« nadaljuje Darko, bivši centerfor Olimpije.

Ko je v torek mineval dan in je ni bilo na spregled, so mi zvečer, ko je le prišla, pustili živci in sem jo med prekanjem klofutnil. Prvič v življenju. To ji je bil zadosten razlog, da je spakirala stvari in se z Žigo, ki sem ga takrat zadnjič videl, odselila k staršem, Zormanovim v Podgorje pri Kamniku. Še prej je od sosedu poklicala policijo in starše, vsi so se zbrali, policaji so naredili zapisnik, oče pa je vložil tudi tožbo. Kasneje se je pisno pritoževal tudi na ministrstvo za notranje zadeve, saj naj bi policisti ne posredovali 'pravilno'. Komandirji kamniške policije sem po telefonu zatrđil, da ne mislim biti nasilen do žene.

Nato so mi prezidali hišo

Ostal sem sam v novi hiši, kamor sva se preselila pred šestimi leti. Seveda ne čisto sam, saj so Zormanovi vsake toliko časa prišli provocirati. Irena je še imela ključke od hiše in tako so ona, sedemindvajsetletni brat Emil in dvaindvajsetletni brat Matjaž družno z nekim delavcem lepo prišli naokoli, posedli v dnevni sobi, popivali viski, medtem ko sem se jaz umaknil ven. Po eni uri, ko sem prišel nazaj, sem poklical policijo, saj so mi prestavljali pohištvo in razbijali kozarce. Policija je prišla, naredili so zapisnik in poslikali. Posebno poglavje njihovih dejavnosti je telefon, ki ga imam sedaj že par mesecev popoči izklopljenega, saj je ure in ure zvonil, ko pa sem se oglašil, ni bilo na oni strani nikogar. To so prednosti mobitela, ko te lahko pokličejo sredi žura iz diskoteke in ti spuščajo muziko.

Dober mesec nazaj so prišli oče Milan, oba brata, Irena in trije delavci. Sedel sem zraven in gledal, kako mi hišo prezidavajo na pol. Medtem ko so oni provocirali, so delavci od 15 ure do pol dveh zjutraj uspeli postaviti zidove, tako da mi niso pustili ne kuhinje ne WC-ja in kopalnice, ostal so mi le hodnik, soba za biljard, kurilnica in mansarda na vrhu. Prav zanimala me, kdo je takrat čulav otroka, verjetno druga žrtev dinastije Zorman, Irenina mati, ki je v družini čisto brez besede, dobra le za kuhanje in sedaj verjetno za varuško malemu Žigi. Naslednje jutro sem šel k odvetniku, nato na policijo, poklical sem tudi sodnega cenilca. Obvestil

sem policijo o rušenju in pričel s prijatelji ob 17 uri z rušenjem zidu. Porušili smo vse, kar so naredili in dvakrat peljali s kamionom material nazaj pred njihovo delavnico in vse lepo zložili. S cenilcem smo popisali poškodbe, ki so jih zakrivili in poslali račun Zormanovim.

Preko socialne službe sem venomer pritiskal na Ireno, da bi mi dovolila videti otroka, a se na njihove pobude ni odzivala. Preteklo je že tri mesece, kar sem ga zadnjič videl.

Potem so me prebutali in odpeljali vse

Sedaj je nekako dva meseca, kar sva se z Ireno ločila. Premoženjske razprave še ni bilo, a so mi Zormanovi že ponudili 230.000 DEM, kar je po njihovem polovica vrednosti hiše in da naj se zgubim. Seveda nisem pristal. Do izpred tedna dni je bil mir, dokler me vsi štirje niso spet 'obiskali' v torek, 3. avgusta ob 6. uri in petnajst minut.

V spalnici oddaljeni nekaj metrov od vhodnih vrat sem spal, gol, ko me je prebudil hrup – vrata so vrgli s tečaja. Predno sem prišel k sebi, so planili v spalnico, oboroženi s spreji, verigami in vrvo. Stari Zorman je skočil, me prijel za glavo, medtem me je Matjaž posprejal, Emil pa zagrabil za jajca, da sem otrpnil.

'Primate ga! Zvežite ga!' je dajal komande stari Zorman in me je Irena tudi že zvezala z vrvo okoli nog. Roke so mi zvezali na hrbet, zelo na trdo in me prekrili kar s postelnim pregrinjalom, v katerega so naredili luknjo za glavo. Milan mi je hotel z ruto zavezati usta in ko mi je v usta potisnil prst, sem ugriznil in mu tudi odgriznil vrh prsta. Preklinjal je in si ga začel povijati.

Tako zvezanega me je prijel za noge in začel vleči dol po stopnicah, da sem z glavo butal po njih. Bil je čisto histeričen, odvedel me je v klet, v neobdelano tuš kabi-

no, ki je imela le štirideset-centimetrsko odprtino za vrata. Tam me je zvezal še z vrvo okoli vratu in nog, da sem čepel v kabini. Čisto je znorel, me žalil in se drl. Skozi ruto čez usta sem zasikal, 'saj si čisto nor, dokončaj ali pa me izpusti!' Še bolj je zategnil ruto in mi zavezal tudi oči!

Oni trije so šli nazaj gor, stari pa je hodil sem ter tja, kadil in pil viski, ki ga je prinesel s seboj. Žalil me je in mi pridigal. Nekoč sem bil fuzbaler, žalil me je za privešek, da nič ne znam, da so me dolgo prenašali.

Takrat zaslišim tuj glas v garaži. Kolikor se je dalo, sem se zadržal: 'Mojster, pokličite policijo.' V tem se je stari zagnal proti vratom, jih zaprl in priteknel nazaj, iztegnil nogo in me brnil v glavo. Zamahnil je še s pestjo. Krvavel sem iz ust in iz počenega nosu. Hotel me je prisiliti, da bi pil iz steklenice, ki jo je imel, a mu ni uspelo. Nato so prinesli jogi iz spalnice, zabarikadirali odprtino in ga podprli z deskami uprtimi v steno. V prostor so mi dali tudi kasetofon in mi spuščali kaseto. Vsaj trikrat je bila posneta Irena, lahko noč, a na hitro, kakor da bi ploščo s 33 poslušal na 78 obratov. Vse to so prinesli s seboj.

Vedel sem, da moram zdržati. Čisto sem izgubil orientacijo. Vmes sem se trikrat polulal. Ne vem, koliko časa je preteklo, ko sem zaslišal kotno brusilko. Kasneje sem od delavcev, ki so se mi prišli opravičiti, ko so v časopisu prebrali, zakaj je šlo, mislili so, da sem na morju in da selijo Ireno, izvedel, da je ob štirih zjutraj padla komanda: 'Reži!' Najbolj sta bojda uživala v tem Emil in Matjaž. Do petih zjutraj so naložili za okoli šest tovornjakov robe iz hiše, nato pa je Irena peljala delavce na Šmarco, kjer imajo delavnico, in vsakemu izplačala 300 DEM in jim dala štirindvajset ur prosto.

Ob pol šestih pa so me vsi štirje prišli osvoboditi. Ta mala dva sta bila pripravljena v avtu, do mene sta prišla le

stari Zorman in Irena. Vprašal jo je, ali je vse pripravljeno, odklenil žabico in stekel ven. Irena je zastala za trenutek in me s solznimi očmi vprašala: 'Kako je Dado?' 'Kako pa naj bo?' sem odvrnil. Rekla je le še, da imam mercedes na Brniku in odšla. Odvezal sem se in šel k sosedu poklicati policijo, ki je ta-

koj prišla, saj so že poznali moj primer. Odpeljali so mi tudi psa Kena, ki ga je v delavnici nato stari Milan dal kar enemu od delavcev, ta pa ga je pripeljal nazaj, ko so se prišli opravičiti...

Tako pravi Darko Domadenik. Drugo plat zgodbe pripoveduje Irena. LucaS

IRENINA ZGODBA

Dvanajst let trpinčenja

»Po dolgoletnem psihičnem in fizičnem maltretiranju, mučenju, poniževanju in materialnem izkoriščanju mene in moje družine, ko sem spoznala, da tudi moj otrok ne bo ubežal nasilju in psihičnim pritiskom, ko sem se zavedla, da otroku ne bo mogoče v danih okoliščinah zagotoviti srečnega otroštva, sem se končno, kljub hudim grožnjam odločila prekiniti to moro in vložila tožbo za razvezo zakonske skupnosti,« začena Irena Zorman svoje pismo, naslovljeno centru za socialno delo, odposlano še pred razvezo 14. 6. 1993. »Najbolj pa me je prizadelo to,« pripoveduje danes, »ko sem odkrila njegovo ljubezensko razmerje s punco mojega brata Emila, ki naj bi trajalo že dve leti.«

Ljubica za botro

»Da ne pozna mej, pa mi je dokazal, ko me je hotel prisiliti, da vzameva malemu Žigi za botro prav njo. Da bo povedal mojemu bratu, da sem rekla, da je kurba, če se ne bom strinjala, je grozil.«

»Tretjega maja sva imela spravni poskus, kjer je dokazoval, da je izvrsten igralec. Gledal mi je v oči in mi govoril 'Rad te imam!', potem pa se je doma, to pot tudi na ulici, spremenil v podivjano zverino.«

klofuta, dve ali tri

»Po prvi premoženjski razpravi 4. 5. 93, kjer so odvetniki vložili predloge delitve hiše, me je v garaži popoldne pričakal z besedami 'Ti boš meni otroka skrivala!', v isti sapi me je pa naganjal: 'Kar pojdi, vse ti dam, otroka ti dam, le ne prikaži se več, da te ne ubijem!'«

V zasebni tožbi, pa je dogodek opisan takole:

... z roko klofnil po obrazu, jo nato grobo prijel za trenerko in jo rinil iz garaže, nato pa jo je pred garažo še enkrat klofnil po obrazu, medtem pa ji je dejal 'ali veš, da sem danes premišljeval, da bi te umoril' nato jo je z levo roko prijel za lase s pestjo desne roke pa jo je večkrat udaril po vratu in obrazu, jo nato držeč za lase rinil po cesti kakih 150 m, med vrčanjem pa jo je spet večkrat z roko udaril po hrbtu in vratu... dokler niso sosede poklicali policije.

»Vpričo policajev je udaril še brata Matjaža, v garaži pa še Emila, ki je delno invalid in se ga je ubranil s sprejem«, nadaljuje svojo zgodbo Irena. »Matjaža je napadel še enkrat, čisto brez vzroka, kar v gostilni v Ljubljani, kjer so se slučajno srečali in ni se nam zdelo najbolj čudno, ko smo izvedeli, da je isti večer nekdo pred gostilno poškodoval tudi Matjažev avtomobil.«

»Nato pa so ga naučili, da ne sme biti nasilen in od pogovora s komandirjem Kam-

niške policije naprej, me resda ni udaril, me je pa še isti dan polival s sokom in viskijem.«

»Moj odvetnik mu je 2. 7. 93. na oba naslova poslal pismeno obvestilo, s katerim sem mu predlagala način začasne razdelitve uporabe hiše ter sestanek na kraju samem dne 5. 7. 93, saj s sinom nisem več hotela živeti v očetovem kabinetu v kleti, ki meri 3,5 x 2,5 m v čistem betonu in brez dnevne svetlobe.«

»Bil je doma in ni nič rekel, da ga kaj moti, ali da je kaj proti, ko smo hišo prezidavali, le naslednjega dne je zid porušil in material pripeljal pred našo delavnico.«

»V torek, 3. avgusta sem okoli sedme ure zjutraj spet odšla domov po stvari in sem Darka srečala, ko je že sedel v avtu. Rekel je 'Po kaj pa si spet prišla!'. Imam te že poln k... poberi že svoje stvari in se zgubi že nekam! Videla boš, ko se meni strga!', in se odpeljal. In to sem tudi storila. Odpeljala sem vse, kar je bilo nesporno samo moje. Sem pa nekatere stvari tudi kompenzirala. Pustila sem mu marmor in mu vzela okna.«

Darka ni bilo

»Selila sem s pomočjo delavcev, pa tudi brata sta pomagala. Ni pa res, da je pri selitvi pomagal tudi oče, ki je sedaj na počitnicah v Nici ali pa Darko. Nazadnje sem ga videla ko se je odpeljal. Vse ostalo si je izmislil. Se jajca bi si dal po moje odrezati za hišo. Ničesar njegovega nisem vzela, ampak če midva z otrokom ne moreva imeti tega, tudi njegove ljubice ne bodo imele. Ze zdavnaj je grozil, da bo premoženjsko razpravo s pomočjo prijateljev vlekel deset let, naju s sinom se je pa s silo znebil in naju nagnal!«

LucaS

SMO ŽE V EVROPI: KAMNIŠKI PETIČNEŽ VZEL ZAKON V SVOJE ROKE – ZETA SO ZVEZALI IN ZAPRLI V KOPALNO NIŠO, DA BI POVSEM IZPRAZNILI HIŠO – SVAKU ODGRIZNIL PRST

KO TAST POSEŽE VMES

Še vedno velja prepričanje, da je bil Tito vse do konca svojega življenja izredno dobrega zdravja. Dr. Predrag Lalević, ki je šestnajst let bedel nad zdravjem pokojnega predsednika, meni drugače.

Tito je bil petindvajset let sladkorni bolnik, kar niso vedeli niti njegovi svojci. Maršal je bil v Ljubljani pred smrtjo priključen na aparat za umetno dihanje 68 dni, pet dni več pa je bil na dializi. Nihče ni smel dolgo vedeti, na katerem mestu so mu amputirali nogo, še danes pa je »izgubljena« dokumentacija

SFRJ govora o zelo resnem obolenju žil Titove leve noge. Zdravniški konzilij je najvišje državno in partijsko vodstvo seznanil z odločitvijo, da v takšnih razmerah ne bo nobenega lokalnega kirurškega posega, temveč se bo oprijel zdravil.

Do desetega januarja, ko se je Tito celo sprehajal

ta in padanju krvnega tlaka ob ogromni količini zdravil doživljal pravo kalvarijo.

Medtem ko se je med takratnimi jugoslovanskimi politiki pojavil dvom v strokovnost zdravniškega konzilija, se je med narodom izoblikovalo mišljenje, da Tita potrebuje. »Potrebni so nam Tito, Titova misel, Titova glava, pa čeprav brez te leve noge, ki jo je potrebno amputirati,« so govorili nekateri. Kako prav so imeli. Vendar je bilo že prepozno.

Tita je potreboval ves svet

Iz različnih medicinskih centrov po svetu so v Ljubljano deževale ponudbe za pomoč, v obliki aparatov ali zdravil, ki bi rešili Tita iz objema smrti. Na seji 18. januarja je Predsedstvo sprejelo usoden sklep, da ne bodo več vabili tujih medicinskih strokovnjakov, ki bi pomagal zdravniškemu konziliju, ki se očitno ni znal pravilno odločiti.

Čez dva dni so med pripravami na amputacijo, ki je bila po Titovem pristanku predvidena za dvanajsto uro, v Beogradu na predsedstvu pripravljali predlog ukazov za uvedbo višje stopnje bojne pripravljenosti v oboroženih silah. Na seji najvišjega državnega organa ob trinajsti uri, ko je v Ljubljani Tito ležal na operacijski mizi, so pregledali in sprejeli besedilo sporočila v primeru predsednikove smrti in sprejeli sklepe v zvezi s pogrebom. Dogovorili so se, da bodo sporočili o Titovi smrti zadržali za dve uri.

Sodeč po zdravniškem poročilu je predsednik Tito

operacijo dobro prenesel. Tako so Titove slike v časopisih od 24. januarja do 8. februarja, ko naj bi se pojavile prve težave pri bolnikovih ledvicah in prebavnih organih, budile v ljudeh lažno upanje, da gre s predsednikom vendarle na bolje.

Ko so 14. februarja so v Beogradu sklenili, da je potrebno pripraviti »modri vlak«, in da Jovanki ne bodo omejevali udeležbe ob soprogovnem pokopu, je Tito v Ljubljani počasi ugašal. Na tej skupni seji predsedstev države in partije so bili vsi tako prepričani v Titovo takojšnjo smrt, da so sklenili, naj Zvezni izvršni svet skliče sejo zaradi sprejetja odločitve o dnevih žalovanja. Titova žilava zagorska narava pa jih je spet napetjastila. Živel je naprej, trpel v mraku in tišini. Zato je bil zapis v časopisu naslednjega dne, da sta Tita obiskala Viktor Avbelj in Franc popit in mu »v imenu delovnih ljudi in v svojem imenu najtopleje zaželela okrevanje«. Z Josipom Brozom Titom ni bil več mogoč noben koristen stik. Prišlo je obdobje dolgega, dolgega čakanja, za katerega so »izgubljeni« skoraj vsi stenoigrami s sej državnega predsedstva.

Čeprav je Tito ves ta čas nihal med življenjem in smrtjo, je bila šele 22. aprila objavljena vest, da »je splošno zdravstveno stanje predsednika izredno težko in da je njegovo življenje ogroženo«.

Solz ne moremo (in nočemo) jemati nazaj

Po tistem, ko smo 4. maja ob jutranji kavi lahko prebrali o rahlem izboljšanju

zdravstvenega stanja predsednika, so že dopoldne na televiziji in radiju sporočili, da je prišlo do močnega poslabšanja, ki se je popoldne prevesilo v kritično. Josip Broz Tito je za vedno zaspal ob petnajsti uri in pet minut. Urini kazalci, ki zavedno zaznamujejo konec poti človeka, ki je želel živeti dobro in je to dopuščal tudi drugim, konec nekega obdobja, neke ideologije, nekih verovanj in neke sreče. In začetek nečesa, kar se je sprevrglo v nekaj najbolj nečloveškega.

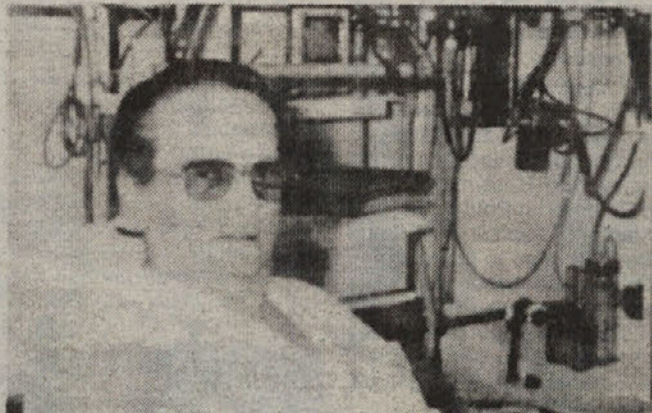
S Titovega telesa so zdravniki odstranili umetno ledvico in umetna pljuča. Opravljena obdukcija je pokazala, da je imel tako zapleteno bolezen, kakršno je v medicini težko srečati. Slučajno poststransko odkritje je bil za kokašje jajce velik tumor na steni želodca, ki je zelo redek in za katerega Tito sploh ni vedel, da ga ima.

Po toči zvoniti je prepoznano. Vendar se postavlja vprašanje, zakaj je bila izvedena nekakšna medoperacija, ki je imela samo petdeset odstotno možnost uspeha, medtem ko bi s takojšnjo odstranitvijo noge maršalu mogoče lahko podaljšali življenje za kakšno leto.

Veličasten pogreb je dokazal, da je bil Tito izredno velika osebnost tudi v svetovnem merilu. To je še vendar, kar pa nekateri bivši državljani SFRJ nočejo priznati. Najbrž pa smo vendarle vsi s solzami v očeh spremljali Tita v tulečem modrem vlakcu na poti v Beograd. Ob progi stoječi jokajoči ljudje pa niso vedeli, da se poslavljajo tudi od Jugoslavije in od miru.

Anci Solan

KAKO JE (V RESNICI) UMIRAL PREDSEDNIK TITO? NOGA ALI ŽIVLJENJE

o maršalovem zdravljenju in obdukciji na ljubljanskem kliničnem centru, kjer so vsak dan pisali dve poročili. Prvo za državno in partijsko vodstvo, ki je odražalo dejansko zdravstveno stanje predsednika in drugo za javnost, v katerem so Titovo umiranje prikazovali kot okrevanje.

Ko se je Tito sprehajal na Brdu, so v Beogradu pisali posmrtno govore

Tistega januarja 1980 je jugoslovanska javnost osupnila. Zgodilo se je tisto, v kar državljani SFRJ niso želeli verjeti. Tudi njihov dolgoletni, bolj rečeno ostareli predsednik je zbolel. Svojevrstni šok, ko je prišlo do spoznanja, da je Tito vendarle samo človek, umrljiv in ranljiv, kot vsak drugi. Mnogi so že ob Titovem prihodu na Univerzitetni klinični center v Ljubljani slutili, da ga bo zapustil v krsti. To se je tudi zgodilo. In začelo prerokovano rušenje države, v kateri bo šlo dobro ljudem dobro samo tako dolgo, dokler jih bo vodil človek na belem konju. Če se spomnimo Nostradamusa.

Pregled žil na levi nogi predsednika Tita, ki je »padel« na 3. januar, je bil dovolj, da so v italijanski vojski uvedli ukrepe za pripravljenost. Že prve noči so na policijo deževali anonimni klici, da je Tito umrl, ali da je njegovo zdravstveno stanje težko. Naslednjega dne je bilo na sestanku Predsedstva

v svoji rezidenci na Brdu, so se zdravniki, med katerimi sta bila tudi vrhunski strokovnjaka iz Združenih držav Amerike in Sovjetske zveze, dr. De Bakey in dr. Knjazov, posvetovali, kaj storiti s predsednikovo nogo. Po tistem, ko so dosegli soglasje, da ne bo nikakršne »medoperacije« s katero bi poskusili rešiti nogo, so v Beogradu že sklenili, da bo Lazar Mojsov pripravil posmrtni govor za podpredsednika Lazarja Koliševskega, Drulović pa za Srdjana Doronjskega, predsedujočega jugoslovanske partije. V državnem vrhu SFRJ so mrzlično pripravljali ukrepe za slučaj, ko Tito ne bo mogel več opravljati svoje funkcije.

Odlaganje amputacije – Titova smrtna obsodba

Naslednji dan je bil za Tita najbrž najbolj usoden, saj se je v zdravniškem konziliju zgodil čuden zasuk. Zdravniki so se odločili za kirurški poseg, bypass, s katerim naj bi poskušali rešiti nogo. Težka operacija v noči iz 12. na 13. januar je trajala štiri ure. Sporočili konzilija naslednjega dne za jugoslovanske oblasti in javnost sta bila identični. Splošno stanje predsednika Tita naj bi bilo dobro, postoperativni postopek normalen.

15. januarja je v časopisih pisalo: »Konec drugega dne po operaciji je prišlo do zvišanja temperature, ki se je z ustreznimi medicinskimi ukrepi normalizirala. Predsednik Tito v primerjavi s prejšnjim dnem danes nima povišane temperature in se počuti boljše. Stanje operirane noge je nespremenjeno.«

Kaj se je s Titom dogajalo v resnici, je pisalo v nočnem poročilu članom predsedstva. Maršal je ponoči dobil dva močna infarkta, temperatura pa se mu je povišala na devetintrideset stopinj, pri čemer so se mu pljuča napolnila z vodo. Zaradi razvoja boleznij je bila nemudoma sklicana seja obeh predsedstev. Ustanovili so odbor za pokop.

Medtem smo po dveh dneh v časopisju še vedno prebirali, da se »Splošno zdravstveno stanje Predsednika Republike Josipa Broza Tita še naprej izboljšuje. Predsednik Tito je minulo noč preživel mirno. Spal je dobro, temperatura, krvni pritisk in puls so normalni.« Je pa Tito v resnici ob popuščanju levega srčnega preka-

Klinični center v Ljubljani — zadnja Titova postaja
Tito »uspešno« okreva po operaciji

FLORA TRADE d.o.o.
Kamenče 26 a
63314 Braslovče
Tel.: 063/726-025

OPRAVLJA NASLEDNJE STORITVE:

- NAČRTOVANJE OKOLIC DOMOV, PARKOV IN REKREACIJSKIH POVRŠIN
- VZDRŽEVANJE ŽE OBSTOJEČIH RASTLINSKIH PARKOV (KOŠNJA, GNOJENJE, POMLAJEVANJE TRAVE, OKOPAVANJE)
- OBREZOVANJE ŽIVIC
- SAJENJE RASTLIN V CVETLIČNA KORITA (SOBNE RASTLINE IN BALKONSKO CVETJE)
- OSKRBA GROBOV
- VARSTVO RASTLIN (ZATIRANJE BOLEZNI IN ŠKODLIVCEV)
- SVETOVANJE

Naj vas zelenje in cvetje bogati in popestri vaš dan.

Pokličite in se prepričajte o kvaliteti, hitri in konkurenčni ponudbi!

Z vašo floro — »FLORA TRADE«

Kupon
FLORA TRADE d.o.o.
10% popusta
pri storitvah

PETROL

z vami na poti

V HRVAŠKEM ZAGORJU BODO ODPRLI EDINSTVEN MUZEJ EMBALAŽE PRIČEVANJE EMBALAŽE

V Hrvaškem Zagorju je kemijski tehnolog Ante Rodin pred več kot dvajsetimi leti slučajno naletel na ovoček kamiličnega čaja in tedaj se je v njem porodila zamisel, da bi z vztrajnim zbiranjem različne embalaže zasnoval pravi pravcati muzej, prvi takšne vrste na svetu. Posla se je lotil načrtno, ob tem napisal še pet knjig o sodobni embalaži in nastala je muzejska zbirka, ki jo bodo v kratkem odprli. Le še nekaj podrobnosti je treba urediti.

V zbirki je več kot tri tisoč primerkov, urejenih v posebne sklope, tam so vinske steklenice, steklenice za ozimnico, različne posodice, zanimiva je lekarniška embalaža, v njej so, na primer, različne kapalke z bombicami, polna škatlica vazelina, pa kartonske škatle, trakovi za pisalne stroje, stekleničke za črnilo in tako naprej.

To bo torej prvi celovit muzej embalaže na svetu. Ponekod imajo parcialne zbirke, tako je podobno kolekcijo na ladji Clement namestil neki

Landolf v San Franciscu, v Reimsu hranijo papirnato embalažo, na Dunaju je nekaj manjših zbirk, v Berlinu pa v Visoki tehnični šoli takšno muzejsko predstavitev pripravljajo.

1200 LET MUENSTRSKE ŠKOFIJE IZ CERKVENE ZAKLADNICE

V Muenstru bo do konca meseca oktobra na ogled razstava z naslovom Imaginacija nevidnega, na kateri zaokrožajo tisoč dvesto let upodablajoče umetnosti v tamkajšnji škofiji. Videti je mogoče nadvse bogato dediščino škofije, tesno povezane z drugimi deželami.

Tam so dragocenosti iz 11. stoletja in kasnejša dela, med njimi mojstrovine Conrada von Soesta, mojstra schoepingerskega in liesbornskega oltarja, slikarja

Johanna Koerberkerja, kiparja Everta van Rodena, kiparskih družin Brabander in Groeninger ter drugih.

Zbirko so zbrali na enem mestu iz farnih cerkva škofije, kjer so nedostopne javnosti čakale na svoj trenutek v cerkvenih zakladnicah, njih bogastvo so dopolnili z eksponati nemških in tujih muzejev tako, da ponujajo obiskovalcu nadvse dragoceno sliko izjemnih dragotin na enem mestu.

Ob razstavi so izdali obsežen katalog, ki v treh poglavjih opisuje zgodovino cerkvenega kulta. V prvem avtorji obravnavajo svete in religiozne spise in njihove ornate, v drugih dveh se posvečajo oltarjem, okraševanju, liturgičnim oblačilom in insignijam, liturgičnim pripomočkom in evharističnemu posodju.

NOMINACIJE ZA 45. NAGRADO EMMY

ODLETEL BOM ALI MURPHY BROWN

Pred kratkim so v Kaliforniji objavili nominacije za letošnje 45. nagrado Emmy, nagrado na najboljše televizijske izdelke, ki jo podeljuje Academy Television Arts and Sciences iz Severnega Hollywooda. Med oddajami so se v nominacijah med drugimi zelo dobre odrezale nekatere oddaje, ki jih predvajajo prav sedaj na slovenski in hrvaški

JESENI BO NEMŠKI PARLAMENT ODLOČAL O USODI TREH DRŽAVNIH GLEDALIŠČ

KO UGASNEJO ODRSKE LUČI

Ali bo veliki zastor znamenitega Schiller Teatra dokončno padel in iz dvorane ne bo več slišati navdušenih ovacij občinstva? O tem bo odločalo naslednje dejanje, zasedanje berlinskega parlamenta. Po sklepu berlinskega ustavnega sodišča morajo poslanci vzeti v svoje roke usodo treh državnih gledališč, ob Schiller Teatru še prihodnost Schlosspark Teatra in Werkstatt in reči na prvem jesenskem zasedanju odločilno besedo.

Kaj bo z gledališči, v kolikšni meri bodo na presojo lahko vplivali poslanci strank FDP, Zveze 90 in Zeleni, je odprto vprašanje. Velika koalicijska imajo s svojimi 176 glasovi od 241 solidno večino in stranke se bojijo prevzeti veliko odgovornost državnega proračuna do teatrov, stroški so velikanski, ni pa politično priporočljivo vzeti na njihov račun denar kateremu od drugih proračunskih porabnikov.

Poslanci taktizirajo. Možno zaprtje Schillerjevega gledališča, enega od simbolov nemškega teatra, je kritizirala predvsem CDU, hkrati pa je eden njenih veljakov dejal, da njegova frakcija podpira sanacijo v primeru, da ne bodo oškodovana druga kulturna področja.

Za sedaj ni videti poti, kako prihraniti 41 milijonov mark, kolikor jih je potrebnih za ohranitev in nadaljnje delo državnih gledališč. Intendant državnih teatrov Volkmar Klaus skuša v obdobju do usodnega zasedanja izpopolniti delovno strukturo teh treh gledališč in morebiti na ta način znižati izdatke.

V času teh hudih berlinskih gledaliških pretresov je na severu zmagovalje. V Putbusu so svečano izvedli praznično Rossinijevo opero Demeter in Polibio, ki jo je skladatelj napisal s štirinajstimi leti in so jo prvič postavili na oder leta 1812 v Rimu, potem pa je izginila s svetovne operne scene. Partitura se je v skrivnostnih okoliščinah izgubila, našli pa so jo šele leta 1976.

Opera v dveh dejanjih se dogaja v Babilonu nekaj po smrti Aleksandra Makedonskega in sledi usodi dveh skreganih kraljevskih rodbin. Gledališče je nameščeno v pesek, enostavna in stroga scena je krvavo rdeča, zbor prihaja skozi okno, konj prigalopira na oder mimo publike, vloge so zaupali mladim igralcem v sijajnih kostumih.

Glasbeno občinstvo pozna Rossija predvsem kot avtorja lahkotnih, vedrih oper, četudi je napisal kar nekaj resnih opernih del, njegova opera Demeter in Polibio pa po mnenju poznavalcev po svoji glasbeni zrelosti prekaša zgodnja dela številnih mojstrov, vključno z Mozartom.

Bo Berlin jeseni brez svojega prvega gledališča, simbola nemškega teatra

KITAJSKA: OSTRE POLEMIKE ZARADI FILMA ZBOGOM MOJA KONKUBINA

NEMIRNI ČAS KULTURNE REVOLUCIJE

Več kot tri tisoč Kitajcev si je pred kratkim v Pekingu lahko ogledalo veličastno filmsko premiero in sodeč po nejevoljnih reakcijah kitajskih oblasti morebiti tudi zadnjo predstavo kitajskega režiserja Chena Hkaigeja Zbogom moja konkubina, filma, ki so ga na letošnjem canskem festivalu nagradili z Zlato palmo.

Režiser Chen je novinarjem potožil, da so mu kitajski voditelji dovolili v prestolnici le eno samo projekcijo, četudi so v preteklem mesecu filmu dali zeleno luč. Na vprašanje, zakaj tako, je režiser odvrnil, da o tem ne želi razpravljati, ker se noče mešati v politiko. Ko je pred prikazovanjem filma predstavil svojo filmsko ekipo, je visoko dvignil Zlato palmo rekoč: »Sprejel sem to priznanje v imenu vsega kitajskega naroda.«

Ta dramatični film, ki predstavlja obdobje od dvajsetih do sedemdesetih let, govori o prijateljstvu dveh igralcev

Pekinškega gledališča, nosilec glavni vlog v slavem delu z naslovom Kralj se poslavlja od svoje priljubljenosti. Igralec iz Hong Konga Leslie Cheung v vlogi konkubine je zaljubljen v svojega kralja, kralj pa to prijateljstvo prekine in se poroči z neko prostitutko. Cheung, ki živi samo

– 1976) in enajst let kasneje, ko glavni igralec napravi samomor.

»V operi se konkubina zaradi kralja odloči za smrt in če izrežemo ta del, bo nastal povsem drugačen film,« pravi vlogi oblasti. Chenu pa je vsega dovolj, filma ne bo rezal in o tem noče govoriti. Film so

za opero, se odloči za samomor, prav tako kot njegova konkubina zaljubljena v kralja.

V dobro obveščenih filmskih krogih v Pekingu zatrjujejo, da kitajske oblasti zahtevajo resne reze, še zlasti tam, kjer film govori o obdobju Kulturne revolucije (1966

in umetnost in nesmiselno je prepričanje, da filmsko delo občinstvo šokira iz političnih razlogov ali zaradi homoseksualnosti.

Bivši namestnik kulturnega ministra Ying Ruocheng, ki je igral v Bertoluccijevem Zadnjem kitajskem cesarju, je po projekciji izjavil, da je film zelo impresiven. Ne razume prepovedi, po njegovem prepričanju v filmu ni ničesar neprimernega, neprijetnega ne v političnem ne v seksualnem smislu. Njegov sin Ying Da igra v njem eno od stranskih vlog.

Prizori zasramovanja in mentalnih mučenj, ki so jih izvajala v času Kulturne revolucije Rdeče straže, so močno pretresli gledalce, med katerimi nekateri niso skrivali, do kolikšne mere jih boli spomin na tiste tragične čase.

Kitajske oblasti so film Chena Khaigeja Zbogom moja konkubina po prvi projekciji v Pekingu močno cenzurirale

– Nadaljevanko Sestre so nominirali v štirih kategorijah. Swoosie Kurtz za najboljšo žensko glavno vlogo, Nancy Malone za režijo, Susan Stinson za montažo ter Sharleen J. Rassi in Barry

Rosenberg za oblikovanje priček.

Med oddajami, ki jih je mogoče videti tudi na naših malih ekranih, so za nagrade predlagane še nadaljevanke ali nanizanke Homefront, Sinatra, Citizen Cohn, animirani Batman, Barbarians at the Gate, Life goes on, televizijski film Stalin in druge.

Nagrade bodo podelili 19. avgusta na priložnostni svečanosti in Američani bodo ceremonijo gledali v neposrednem prenosu televizijske mreže ABC.

– Nadaljevanko Sestre so nominirali v štirih kategorijah. Swoosie Kurtz za najboljšo žensko glavno vlogo, Nancy Malone za režijo, Susan Stinson za montažo ter Sharleen J. Rassi in Barry

– Nadaljevanko Sestre so nominirali v štirih kategorijah. Swoosie Kurtz za najboljšo žensko glavno vlogo, Nancy Malone za režijo, Susan Stinson za montažo ter Sharleen J. Rassi in Barry

LENDAVA VINIČARSKA HIŠICE RAZJEDA ZOB ČASA

Pred več kot petnajstimi leti je lendavska občinska skupščina na pobudo Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine sprejela občinsko odlok, s katerim so zaščitili enajst viničarskih hišic vnaselju Novi Tomaž v Lendavskih Goricah. Tedaj so v državni blagajni odmerili nekaj denarja, s katerim so pomagali urediti slavnato kritino na tej pomembni kulturni zapuščini prejšnjega stoletja, sčasoma pa je ta etnološka, kulturna znamenitost Slovenije vse bolj tonila v pozabo, odrinjena na rob, ne da bi se kdo spomnil, da bi lahko bila prava turistična privlačnost.

Enajst viničarskih hišic, kritih s slamo, narejenih iz brun, blata in apna, je začelo počasi, a vztrajno propadati. Lastniki so ugotovljali, da je zakon o varstvu naravne in kulturne dediščine za njih prava nadloga. Po črki zakona na zaščitene kulturne spomenike ni dovoljen noben poseg, ki bi spremenil ali

pred nekaj leti dovolile, da so si postavili zidance za hranjenje vina, saj v zaselku Novi Tomaž načeloma niso dovoljeni nobeni posegi. Viničarske hiške so postajale vedno večje breme in zaradi maloštevilnih obiskovalcev jih lastniki niso bili več volji vzdrževati. Hiške so propadale.

ogrozil videz zunanosti ali notranosti, zavarovan pa je tudi celoten kompleks in torej tudi v okolje in veduto ni dovoljeno posegati. Hkrati pa so oni in očitno samo oni dolžni objekte vzdrževati.

Lastniki so viničarske hiške vse bolj in bolj prepuščali neusmiljenemu zobu časa, saj so z njimi imeli same stroške, vse težje je bilo dobiti primeren material, bile pa so tudi brez prave praktične koristi, saj niso podkletene in v njih ni mogoče ustrezno spravljati vina ali drugega kmetijskega pridelka.

Lastnikom so oblasti šele

Pa se je tamkaj pred kratkim le pojavil slovenski kulturni minister Sergij Pelhan. Po načelnem dogovoru ministra s predstavnikoma lendavske občine naj bi se v državi Sloveniji le našel denar, s katerim bi viničarske hiške odkupili, zanje našli koncesionarja, ki bi jih bil pripravljen vzeti v upravljanje, jim vrnil nekdanji videz in oživiti pomemben del slovenske urbane kulture preteklega stoletja. Vprašanje je le, v kolikšni meri je te hiške sploh še mogoče obnoviti. V Lendavi pravijo, da najverjetneje le še dve.

Oresteja, najznamenitejša Aishilova tragedija in edina ohranjena antična trilogija, letos očitno mojstre gledališkega odra silno privlači, pripravljajo jo v več evropskih teatrah, denimo, v Italiji ali v Voja-

AISHILOVA TRILOGIJA NA OHRIDU TRI SAMOSTOJNE PREDSTAVE

škem gledališču v Moskvi, še posebej pa je zanimiv projekt na Ohridskem poletju, kjer so posamezne dele kot samostojne in neodvisne predstave pokazala različna gledališča oziroma gledališke skupine.

Vodstvo Ohridskega poletja z umetniškim vodjem Ljubišo Nikodijevskim je k sodelovanju povabilo študente ljubljanske AGRFT, kjer je režiser Sebastijan Horvat z mentorsko pomočjo Dušana Jovanoviča spilil drugi del trilogije pod naslovom Daritev na grobu. Prvi del Agamemnon so pripravili Bolgari, s tretjim Evtemide so se predstavili člani Makedonske akademije. Postavitve so, kot rečeno, neodvisne druga od druge.

Premiera Aishilove Oresteje na Ohridu je bila 16. avgusta na Samuelovi trdnjavi, kjer so zaporedoma izvedli vse tri predstave. Gre za enkratni projekt in ponovitev najverjetneje ne bo, slovenski del pa bodo morebiti le ponovili jeseni v Ljubljani.

Predstava, ki je performance, ne temelji toliko na besedilu, kot na samem oživljanju mitskih potez zgodbe, gibu, ritmu in zvoku, ni razkošna v scenškem ali kostumskem smislu.

Ob režiserju Sebastijanu Horvatu je za koreografijo poskrbela Uršula Teržan, glasba je delo Draga Ivanuša, dramaturginja je bila Klavdija Zupan, kostumograf Iztok Vadnjak, rekvizite je izdelal Žiga Lebar.

V vlogi Klitemnestre je nastopila Maša Židanik, v vlogi Elektre Polona Juh, Oresta je upodobil Gašper Tič, Agamemnona pa Gorazd Jakomini. V manjših vlogah so nastopili Aleš Kolar, Barbara Cerar, Tina Gorenjak in Janko Pokrovec.

PROTI DISKRIMINACIJI ŽENSK V UMETNOSTI ŽENSKA IN UMETNOST

V muenchenski Galeriji Barbara Gross so se lotili zanimive teme: ženske in umetnost. Na tematiko je z nekaj eksponati, večinoma plakati že lani na Documenti v Kasslu opozoril potujoči arhiv Kunstlerhaus iz Stuttgarta, kjer je mogoče najti podatke in filmski material za približno osemdeset umetnic.

Glavnina razstave prihaja iz Združenih držav Amerike od organizacije WAC (Woman in Action), ki je znana po svojih bučnih uličnih sprevedih in ki lansira provokativne plakate vsakič, ko meni, da so ogrožene pravice Američank v umetnosti ali politiki. Organizacija je nastala leta 1992, ko si je Anita Hill drznila javno obtožiti temnopoltega vrhovnega sodnika Clarenca Hilla za seksualno zlorabljanje, ustanovile pa so jo znane umetnice Ida Applebroog, Barbara Kruger in Cindy Sherman.

Nekateri plakati pričajo o borbenem in nekoliko ironičnem stališču ameriških umetnic. Na enem od posterjev se one sprašujejo, ali »lahko ženske pridejo v Met Museum«, pod tem pa dodajajo, da je delež umetnic v sodobnem ustvarjanju manjši od pet odstotkov, 85 odstotkov eksponatov pa prikazuje razgaljene ženske. Ta plakat so podpisale kot Guerilla Girls, da bi bile bolj prepričljive, pa so izrabile znan Ingresov akt lepe Odaliske iz Louvra, ki so ji nasadile gorilino glavo.

Da bi podkrepile dejstvo, da ženske, četudi so zapostavljene v umetnosti, pridno delajo, so Američanke kot dokaz poslale kasete z najnovejšimi deli tamkajšnjih umetnic.

KUNSTKAMMER DVAJSETEGA STOLETJA

V mariborski galeriji Rotovž je od dvanajstega avgusta na ogled razstava »De-Figure« deseti slovenskih likovnih ustvarjalcev. Zbirka je bila prvič predstavljena javnosti v ljubljanski galeriji ŠKUC, kjer je izšel tudi katalog. Ustvarjalci, Jože Barši, Mirko Bratuša, Marko Jakše, Bogoslav Kalaš, Aleksij Kobal, Živko Marušič, Alenka Pirman, Franc Purg, Petra Varl Simončič in Jože Slak – Đoka so koncept razstave povezali s tradicionalnim tipom umetniške zbirke, tako imenovano Kunstkammer, ki je bila utemeljena v teoriji že od sredine 16. stoletja dalje, ohranila pa se je do prve polovice 18. stoletja.

Osnovna ideja razstave je metafora prazne galerije v primerjavi s stanjem neizoblikovane človekove zavesti, ki jo najprej napolnijo čuti, nato pa še zavestne zaznave in jo tako tudi osmislijo. Podobno se zgodi tudi z galerijo in njenimi belimi stenami ali kot v predgovoru h katalogu napiše Nadja Zgonik: »V to belino prostora in njegovo izpraznjenost začno v procesu postavljanja vdirati umetniški eksponati, ki so umetniške kove popredmetne ideje. Prostor se začne zapolnjevati in v vsakim novim predmetu popolneje simbolizira umetnikov credo. Koncept beline galerijskega prostora lahko primerjamo z belino praznega papirja, 'nepopisane table' (tabula rasa), ki je metafora za dušo, preden jo začno oblikovati vtisi iz zunanega sveta... Naravni materiali, fotografske reprodukcije, leče, plastične tapete, polivinil in klasične štafelajske slike – predmeti, ki jih je ustvarila narava in tisti, ki so delo človeških rok, postanejo v prostoru, kjer so izolirani od ostalega sveta, v galeriji, v postavitvi, kot jo določi umetnik, predmeti, ki omogočajo vživetje in meditacijo. Razlika med ustvarjeno naravo in kulturo se ukinja. Zaradi razširjenosti človeške vrste se prva vse bolj pretvarja v kulturo, ta pa vstopa kot nepotvorjena narava v galerijski prostor, ki se spet spreminja v Kunstkammer.« OVA

CELJSKI FOLKLORISTI V BRAZILIJU

Celjska folklorna skupina ŽPD FRANCE PREŠEREN se trenutno nahaja na drugem kontinentu, točneje v Braziliji, kjer sodeluje na sedmem Mednarodnem folklornem festivalu v Santosu. Poleg Santosa bodo folkloristi nastopili še v Cubataou, Guaraju, Praia Grandu, Sao Vicentu, Sao Paulu in glavnem mestu Brasiliu. Festival bo potekal od 13. do 29. avgusta, poleg Celjanov, ki zastopajo slovenske državne barve, bodo nastopile še folklorne skupine iz Argentine, Brazilije, Paragvaja, Slovaške, Venezuele in Jugoslavije.

Kot so folkloristi povedali na tiskovni konferenci tik pred odhodom, bodo po predvidenem urniku nastopali dvakrat dnevno, večinoma v gledaliških dvoranah, poleg tega pa bodo na brazilskih ulicah v družbi z drugimi folklornimi skupinami vsakodnevno uprizorili predstavitevne povorke.

Celjska folklorna skupina ŽPD France Prešeren letos praznuje dvajsetletnico obstoja in je v svoji bogati zgodovini vnesla v Celje in okolico ljubezen do ljudskega plesa, pesmi in glasbe, domače ljudsko izročilo pa ponesla domala po vsej Evropi. Poleg sodelovanja s številnimi skupinami iz bivše Jugoslavije je sodelovala tudi s folkloristi iz domala vse Evrope, Kanade in Argentine. Celjska folklorna skupina je ena izmed redkih amaterskih folklornih skupin, ki je na leto nastopila tudi po osemdesetkrat, s predanim delom in ljubiteljsko požrtvovalnostjo pa na raznih mednarodnih festivalih požela mnoga priznanja in laskave ocene tiska, radia in televizije.

Takšna pot ni poceni in brez velikodušne pomoči številnih sponzorjev celjska folklorna skupina ne bi mogla na dolgo pot, v veliko finančno olajšanje pa ji je bilo tudi premostitveno posojilo celjskega občinskega vodstva. Pomagali so jim predvsem Pivovarna Laško, Alpos Šentjur, Zavarovalnica Triglav – Območna enota Celje, Eurodas Celje, Pavlič d. o. o. Celje, STC Celje, Aero Celje, Unior Zreče, Jurmes Šentjur,

Klasje Celje, Center Celje, Kovintrade Celje, TIM Laško, celjski Izletnik je dal na voljo avtobus in šoferja, Celjske lekarne so plesalce opremile s kompleti zdravil.

OVA

Božo Berk
FOTO ATELJE

63000 Celje, Na Okopih 2c, ☎ 063/25-889

MED SOLINARJI V SEČI — ZADNJE NAJVEČJE SOLINE NA SLOVENSKI OBALI UBIJA DRŽAVA

SOL, SLANA OD POTU

Zaradi vsakemu človeku potrebnih belih kristalov je svojčas imel probleme že naš dobesedno veliki prijatelj Martin Kirpan. Slednji se je zaradi soli in prav tako zelo iskanih brusov zapletel z državo — cesarjem, ki mu je naprtil strašnega Brdavsca, kar si je Krpan kot tihotapec mogoče celo zaslužil. Težko pa je razumeti, da se današnji pridelovalci morske soli, ki garajo prav tako kakor pred stoletji, zaradi nerazumevanja Republike Slovenije znojijo bolj, kot bi bilo potrebno. Težko fizično delo v Sloveniji pač nima veljave, v Istri pa še toliko manj.

Sol, stara sedemstopenjdeset let

Tistega sobotnega opoldneva v Seči, streljaj od Sečovelj, kjer na skupaj šeststih hektarih opravljajo različne dejavnosti s skupnim imenom — sol — je bilo pekleno vroče. Na skoraj nepregledni šahovnici izparjevalnih bazenčkov je bilo opaziti sklonjene od sonca ožgane postave. Pod lopatami je rasel bel kup.

Valter Panger je pravkar opravil delo. Sečoveljčan, ki se ima za Italijana ali bolje rečeno za avtohtonega Istrana, sicer zaposlen pri gasilski brigadi v Kopru, ki preko poletja poišče kakšen tolar tudi kot zasebni solinar, je bil voljan za pogovor. Le v senco se je bilo potrebno zateči. Pa ne zaradi solinarja.

Po pripovedovanju sezonskega solinarja v Seči pridobivajo sol že celih sedemstopenjdeset let. Tristopenjdeset hektarske soline Fortanige so sicer prenehale dajati sol

Solinarji so žilavi možje

leta 1965. Danes so na tem področju uredili solinarski muzej, del uporabljajo kot gojišče marikulture, nekaj »ozemlja« pa si je obdržalo spomeniško varstvo avtohtonega življa. Je pa še vseeno precej površin za pridobivanje slanice.

Glavna dela danes izvajajo na dvestopenjdeset hektarjev veliki Leri, na kateri so pričeli s slanimi zadevami »šele« pod Napoleonom. Lera je razdeljena na »fonde« ali »štabile« s po štiriindvajset ali osemnajst bazenčki, ki merijo stopetdeset oziroma dvesto kvadratnih metrov. Vidna sta dva kanala, po katerih potuje voda iz morja na izhlapevanje v »depozite« in iz slednjih v »fonde«. Pregrade bazenčkov s slanico so narejene iz desk, podlaga pa iz blata, ki pospešuje izparevanje.

En sam ima da krepa!

To je Valter Panger rekel študentu, ki se je ponudil za pospravljanje soli. »Bosanci, ki so se enkrat prišli delat, so kmalu obupali in se vrnili nazaj mešat beton,« je solinar opozoril študenta po tistem,

Soline Lera v Seči

ko mu je pokazal dlani. Na njih je očitno bilo pemalo žuljev. Sicer pa naj mladenič le pride v ponedeljek. Če bo zdržal, je kaveljč.

Valter ima z Droginim podjetjem Soline sklenjeno pogodbo, ki mu prinaša dohodek po tonaži pridobljene soli. Sicer je v podjetju redno zaposlenih le sedem solinarjev in sedem vodarjev. Slabo jim kaže.

»Vsaka demokratična država bi zaščitila takšno dejavnost širšega družbenega pomena, kot je solinarstvo. Ker slovenski solinarji ne morejo tekmovati s črnomorsko ali egipčansko soljo, prodajajo na trgu svoj produkt domala brez cene. Je pa tudi to svojevrstno pritiskanje države na istrsko avtonomijo. Tudi Republika Slovenija želi Istrane, kot mnogi režimi doslej, uničiti,« je povedal Valter Panger.

Ker je bilo tistega dne, kot smo že povedali, veliko prevroče za politično modrovanje, smo se s prihodom še vseh solinarjev prepričali, da so to svojevrstni ljudje. Istrani kot Istrani. Ob slovesu na razbeljenih solinah v Seči so se oči dolzile. Pa nismo jokali. V oči nam je tekel znoj, ki je bil prekleto — slan.

Tekst in slike Franc Furland

Anapurna je eden izmed dveh preostalih osemtisočakov v himalajskem gorstvu, ki ga Slovenci še niso osvojili. Štiričlanska alpinistična odprava, ki jo sestavljajo Matjaž Pečovnik, Franček Knez, Slavc Svetličič in Andreja Knez bo poskusila v južni steni te gore izvesti prvenstveni vzpon.

Na tiskovni konferenci, ki so jo alpinisti prejšnji teden pripravili na gradu Štatenberg, so podrobno pojasnili taktiko vzpona: v Nepal bodo

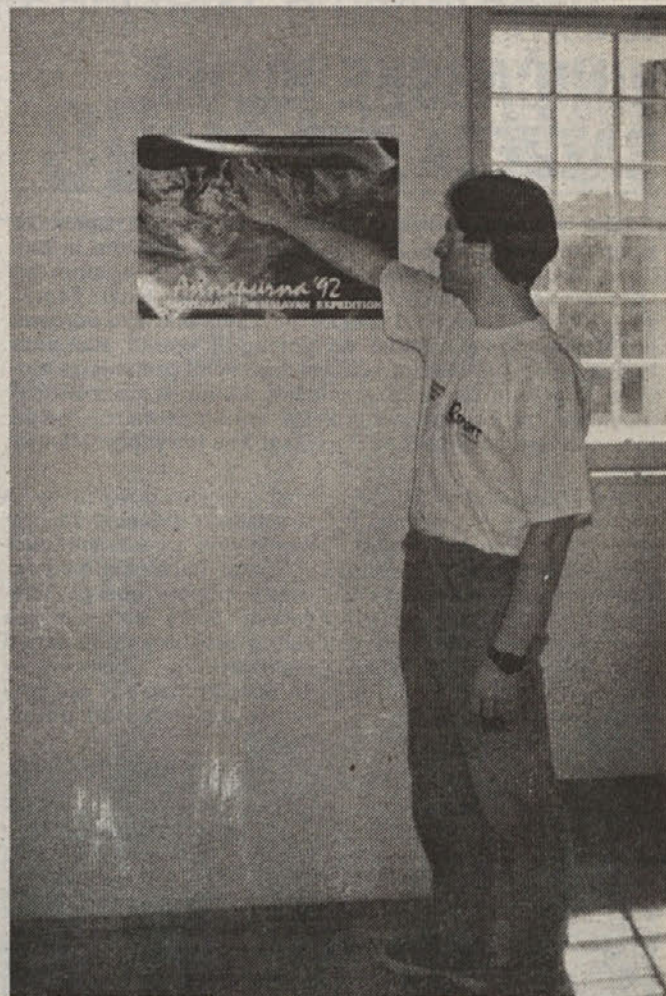
POMEMBNEJŠI SLOVENSKI VZPONI V HIMALAJI

- 1960 — Trisul I (6690 m) — Trisul III (6270 m)
- 1965 — Kangbachen West (7535 m)
- 1974 — Ramtang Chang (6812 m) — Yaho Peak (6400 m)
- 1975 — Makalu (8463 m)
- 1976 — Trisul (7120 m)
- 1977 — Gasherbrum I (8068 m)
- 1979 — Everest (8848 m)
- 1981 — Dhaulagiri (8167 m)
- 1983 — Gangapurna (7455 m) — Gaurishankar (6983 m)
- 1985 — Yalung Kang (8505 m) Dhaulagiri (8167 m)
- 1986 — K2 (8611 m) — Ama Dablam (6812 m) — Kang Ri (6200 m)
- 1987 — Trisul (7120 m) — Trango Nameless (6237 m) — Shivering (6543 m)
- 1988 — Cho Oyu (8201 m)
- 1989 — Kumbkharna (7710 m) — Gangapurna (7455 m) — Shisha Pangma (8046 m) — Nyanang Ri (7071 m)
- 1990 — Lhotse (8516 m) — Bhagirathi P. III (6454 m)
- 1991 — Kangchenjunga South (8476 m) — Annapurna I (8091 m)
- 1992 — Menlungtse (7181 m)
- 1993 — K2 (8611 m)

odpotovali še v času monsunu, tako da bo čas potreben za aklimatizacijo kar najugodnejše izkoriščen. Sicer pa so se alpinisti na ta 8091 metrov visok vrh dobro pripravili. Franček Knez in Slavc Svetličič, ki bosta poskusila osvojiti vrh, sta z ostalimi člani odprave dobro preučila

Franček Knez, Matjaž Pečovnik, Slavc Svetličič

Slavc Svetličič kaže potek smeri v južni steni Anapurne

vse dostopne informacije o Anapurni. Tone Škarja, načelnik komisije za odprave v tuja gorstva, pa je ob kratkem pogledu na zgodovino slovenskih himalajskih odprav poudaril pomembnost tehničnih in analitičnih priprav na takšen podvig. Po lanskoletnem tragičnem neuspehu Francozov Laffalla in Beghina, slednji je namreč pri poskusu vzpona na Anapurno izgubil življenje, je previdnost kajpak razumljiva.

Prvi del odprave se bo na pot podal triindvajsetega avgusta, drugi pa trinajstega septembra. Alpiniste bo spremljala tudi televizijska ekipa z novinarko Marjeto Keršič — Svetel. Vzpon na vrh naj bi se predvidoma zgodil do konca septembra, dovoljenje nepalskih oblasti pa poteče z osmim novembra. To dopušča, po besedah članov odprave, dovolj časa za dva poskusa.

Vodja odprave Matjaž Pečovnik se je v imenu vseh članov zahvalil sponzorjem, ki so omogočili ta podvig. Stroški odprave znašajo 44.000 dolarjev, kar je za naše razmere seveda veliko. Generalni pokrovitelj odprave je Mesna Industrija Primorske, ob njem pa so alpinistom pomagali še Večer, Mlinotest, Map Trade, Color Medvode, Istrabenz, Krka, Adriatic, TEŠ, Henelit, K2 Sport, TV Slovenija in Papi Sport.

SLOVENSKA ALPINISTIČNA ODPRAVA JE NAMENJENA NA ANAPURNO

HIMALAJA — VEČNI IZZIV

koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

NA POLNOČNICI PRI JOŽEFU CIRAJU, PRVEMU PRAVEMU MALTEŠKEMU VITEZU IZ SLOVENIJE, ZGORNJESAVINJSKEMU PLEMIČU, KI SI JE ZGRADIL SVOJ GRAD V KOMENDI

NE VIHTIMO VEČ MEČEV!

Vitez mora pomagati tudi svoji materi

Tisti torkov večer je bil še ravno dovolj svetel, da smo si v Komendi, med čakanjem na prejšnji mesec ustoličenega malteškega viteza Jožefa Ciraja, lahko ogledali njegov dvorec od zunaj in od znotraj. Nismo bili razočarani, saj je domiselno zgrajena hiša prava posebnost, lahko bi rekli pravšnje prebivališče za plemiča in njegovo družino. Medtem ko se je gospa vitezova magistra Marta Ciraj pripravljala za naslednji delovni dan na odgovornem mestu v kmetijskem ministru, nam je zgovorni »mali vitez« trinajstletni Izak Matej Ciraj z razigrano sestrico Anjo Marijo, ki se ponaha z enajstimi, kar dobro predočil, kaj pomeni biti sin malteškega viteza. Predvsem moraš biti priden, hoditi v cerkev in k spovedi. Zakaj, smo izvedeli pozneje od njegovega očeta. Pa komunistov se moraš bati, bi mogoče dostavila simpatična Anja, ki si najbrž še ni izbrala svojega princa na belem konju. Ko se je film, ki se je vrtil pred zaspanimi očmi prijaznih majhnih prijateljčkov, med katerimi je bil tudi šestletni Arnold Oton Cirej, bližal koncu, ko je prijatelj že zakinkal v svojem avtomobilu, in je v sprejemnici zaropotalo, so se urini kazalci vlačili okrog enajste. Kdor čaka, dočaka Jožefa Ciraja, ki ni mogel priti prej, preden ni spravil v red nekaj stvari na materini kmetiji v Šentjanžu, ki jo sama, brez očeta, le s težavo obvladuje. Pa je vitez najprej pohitel v spodnje prostore, kjer ima zanimivo galerijo in si nadel viteško

lele viteze in romarje v Sveto deželo. Devetnajst let pozneje, na začetku križarskih vojn, so se ti poimenovali v Viteze Janeza Jeruzalemskega. Ko je leta 1120 vitez Gerhard umrl, je bil viteški red že izredno dobro organiziran. Že prej, 15. februarja 1113, je papež Pascal II tudi uradno potrdil suvereni bolniški in vojaški viteški red svetega Janeza Jeruzalemskega.

Pod pritiskom mohamedanskih Seldžukov so se na koncu križarskih vojn morali Vitezi svetega Janeza Jeruzalemskega umakniti v Akkon, od koder so potovali preko Cipra na Rodos. Na Silvestrovo leta 1523 so se pred Sulejmanom Veličastnim morali umakniti tudi s tega otoka. Da je mohamedanski voditelj nosil pravi naziv, je potrdil s svojim vedenjem, ko je viteškemu redu dovolil vzeti s sabo vse premoženje, arhive, razen topov. Po posredovanju papeža je Karel V brezdomim vitezom poklonil Malto, Cozo in Tripol. Vitezi, ki so se v tem času več vojskovali kot skrbeli za bolne, so Malto izredno dobro utrdili, kar je prišlo do izraza v bitki pri Lepantu 1571. leta.

Zlata doba SMVR je trajala vse do leta 1798, ko je Napoleon na poti v Egipt oropal Malto. Ob umiku z otoka so izgubili tudi ladjo, na kateri naj bi bilo po nekaterih trditvah 250 tisoč zlatih frankov. Viteški red si je nekaj časa nabiral moči v Messini, leta 1834 pa se je ustalil v Rimu na Via Condotti, ki danes nosi številko 68.

Suverenosti viteški red nikoli ni izgubil. SMVR je mednarodno priznan in nastopa kot državni subjekt. Slovenija je dvainpetdeseta država, ki je le to storila. Da je SMVR dobro stoječi subjekt, dokazuje tudi to, da je na primer njegov član tudi španski kralj Juan Carlos. Viteški red šteje okrog 8500 članov, med katerimi najdemo ugledna ime-

Vitez, ki piše tudi pesmi

»Rodil sem se leta 1954 v Celju, vse do gimnazije v Ljubljani pa sem živel na večji kmetiji v Šentjanžu v Zgornje Savinjski dolini. Po končanem študiju geografije in zgodovine na pedagoški fakulteti, politologije na FSPN v Ljubljani in diplomatski šoli v Beogradu sem leta 1982 nastopil službo atašeja v Zveznem sekretariatu za zunanje zadeve. V obdobju od 1984. do 1988. leta bi me lahko srečali kot vicekonzula v Gradcu. Od leta 1991 sem svetovalec ministra in namestnik šefa diplomatskega protokola na slovenskem zunanem ministru.« se prehojene poti spominja prvi slovenski malteški vitez Jožef Cirej.

Da je plemiškega porekla, Jožef Cirej ni vedel vse do prihoda na službo v Avstrijo. Tega ni slutil niti ob starodavnem prstanu z grbom, ki je prehajal iz rok v roke gosposdarjev kmetije v Šentjanžu. Strojne raziskave tujih strokovnjakov so pokazale, da Cirajevi iz Šentjanža izvirajo iz plemiške družine Cirey, ki je iz Lotaringije v Franciji pobegnila po stoletnih verskih vojnah pred hugenoti. V grbu je imela roko v oklepu, ki drži meč, kar se nahaja tudi na starodavnem prstanu, ki ga je podedoval Jožef Ciraj.

»Vprašanje o mojih zaslugah, zaradi katerih sem bil predlagan in sprejet v SMVR, bi morali postaviti velikemu priorju. Moje govorjenje o tem bi izpadlo kot samohvala. Lahko pa omenim neko ladjo, na kateri je bilo tudi veliko naših mornarjev, ki je ostala v morju blizu Mogadiša brez vsega potrebnega za življenje. Z mednarodnimi zvezami sem ji uspel nekako pomagati. Trenutno delam večje projekte, ki bodo za Slovenijo zelo koristni, vendar o njih nočem govoriti.« je

»Oče je bil čuden človek. Že ko smo bili majhni, se nismo smeli pogovarjati za mizo. Brat je zaradi njega s petnajstimi leti odšel od doma. Očetu sem kuhala in prala, a ga ni bilo dneva, da ne bi bila kregana.« pripoveduje o svojem očetu Stanka Rajh, katere mož je osumljen, da ga je ubil. »Kadar je bil pijan, je bil še posebno grozen, včasih je grozil tudi z nožem, da nas bo vse pobil.«

Dobje pri Šentjurju je miren kraj, kjer vsi poznajo vse, a imajo na relativno oddaljenih domačijah tudi vsi pred vsakim mir. Razen kadar gre za družinske spore in ljudi, ki so najbolj srečni, ko lahko grenijo življenje svoji družini. S krvavim ubojem starega Stanka Grdine, se je nočna mora nekaterih končala, drugim pa šele začela.

To najbolj velja za epileptika Ota Rajha, ki naj bi v napadu božjasti z rezilom motorne kose pokončal starega Grdino.

Kako in kdaj, tega za zdaj ne ve nihče, saj od domačih nihče ničesar ni ne videl ne slišal, osumljeni Oto Rajh pa se ne spominja ničesar razen udarca v glavo, ki ga je dobil med spanjem, ko se je umaknil v samoto, spat pod brajdo, ko je začutil, da dobiva napad. Morda bo policiji in sodišču uspelo rekonstruirati dogodke v noči iz drugega na tretji avgust, ko so zjutraj domači našli starega očeta mrtvega v mlaki krvi.

»Zvečer je šel mož iz hiše, saj je ponavadi težave reševal v samoti, v breme so mu bili tudi epileptični napadi.« nam je povedala njegova žena Stanka Rajh. Legel je pod brajdo in slišal, da je oče prišel pod hišno okno poslušati, kaj se pogovarjamo. V hiši sem bila s hčerko Sonjo in njenim možem, ki sta prišla na enotedenske počitnice. Oče je šel spet do svoje, dvajset metrov oddaljene hiše, pogasnil luči in prišel nazaj.

Mož, ki sem ga obiskala v Vojniku, mi je rekel, da je ležal, nekdo da pa ga je udaril po glavi. Od takrat naprej se ne spominja ničesar več. Zbudil se je v Vojniku, ko ga je nekdo spraševal, če ve, kje je in je pogledal po zamreženih oknih okoli sebe in pritrtil da ve. V Vojniku.

Okoli pol sedme ure zjutraj sem šla v hlev, vendar nisem ničesar opazila. Pomolzla sem krave, spustila prašičke ter nesla kuram jest. Opazila sem, da v očetovi hiši gorijo luči, okna in vrata pa so bila odprta. Šla sem nazaj v našo hišo in rekla hčeri Marjani in sinu Zdravku, naj gresta dol pogledat, kaj je in naj dasta še živini jest,« nadaljuje svojo pripoved Stanka.

Marjana dodaja: »Šla sem dol, brat je šel za mano, bilo ga je strah, saj očeta ni bilo pod brajdo, zdravnica pa nas je že večkrat opozorila, da lahko oče dobi tako hud napad, da ga bi to stalo življenja.

Šla sem po poti, kjer je ponavadi spal, našla sem ga le-

TRAGEDIJA POD BRAJDO – Z MOTORNO KOSO NAD TASTA

UBIJALEC BREZ SPOMINA

žati na tleh v seniku nad štalo, ko je slama zašumela, se je prebudil. Njegove prve besede so bile 'Kdo si?' Imel je čuden pogled.

'Kje sem?' me je vprašal. 'Kdo me je tepel?' Takrat sem opazila modrice na njegovih roki. Medtem ko sem se pogovarjala z očetom. Zaslisišim brata 'Poglej starega očeta!'

'Kje?'
'Pred hišo!'
'Pojdij pogledat, kaj mu je!'
Po desetih korakih je rekel: 'Krvav je, verjetno je mrtev!'

Šla sem pogledat in videla, da je krvav okoli ust, zato sem brata poslala po mamo. Oče je imel še kar naprej napade, mama pa je rekla, naj pokličem zdravnika in sem se z avtom odpeljala klicati pomoč. Prišla je zdravnica iz zdravstvenega doma v Šentjurju, ki je nato poklicala policijo. Jaz sem bila ob očetu, dvakrat mi je padel s kavča, tako hude napade je imel.

Ničesar se ne spominja, tudi tega ne, da sem bila ob njem, ko so ga peljali v Vojnik,« doda Stanka. Policaji so našli rezilo od kose, bilo je za rezervno, povsem je bilo krvavo in od njih smo izvedeli, da bi to naj bilo orožje, ki je pokončalo starega ata.

Luknja v spominu epileptika Ota ob domnevem odkritju njegovih prstnih odtisov na orožju ne bo prav dosti pomagala, če se seveda ima česa spomniti, razen, da ga je nekdo udaril po glavi. LucaS

Jožef Ciraj na slovesnem sprejemu v SMVR v avstrijskem koroškem Pulstu

Med člane prestižnega Suverena malteškega viteškega redu, ki dandanes goji predvsem s katolicizmom obarvano humanitarno dejavnost, se je minuli mesec na avstrijskem Koroškem na ceremoniji v starodavni cerkvi »vpisal« tudi devetintridesetletni Jožef Cirej, visoki uslužbenec slovenskega zunanega ministru, doma iz Šentjanža v Zgornje Savinjski dolini. Sprejem v najstarejši viteški red na svetu je izjemnega značaja predvsem zato, ker je vanj izredno težko priti. Kot prvo, moraš biti plemič.

črno haljo z osemkrakim belim križem. Pristrčen pozdrav in zagotovilo, da se tako oblači samo ob slovesnih trenutkih, je bil dober uvod v zanimivo polnočni klepet.

Vzponi in padci

Za dolgo mizo smo od komendskega malteškega viteza izvedeli, da je Suvereni malteški viteški red (SMVR) današnji skrajšani naziv za red, ki ima genezo v letu 1080, ko je vitez Gerhard z vitezi iz Francije v Jeruzalemu ustanovil bolnišnico za obo-

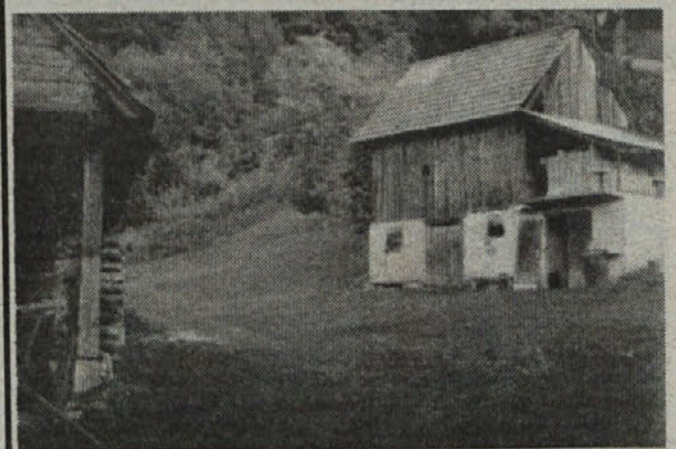
na, skoraj vse kronane glave rimskokatoliške veroizpovedi.

Viteški red, na čelu katerega stoji njegova eminenca in visokost Fra. Andrew Bertie — potomec Marije Stewart in nečak Winstona Churchila, se danes ukvarja predvsem s humanitarno dejavnostjo. V Nemčiji, na primer, SMVR vodi vso prvo pomoč na avtocestah, v Italiji v Milanu ima najboljšo bolnišnico. Merila za sprejem v ekskluziven viteški red, razdeljen na osem jezikov — narodov, kar simbolizira malteški križ z osmimi kraki, so izredno strogi.

Jožefu Ciraju šlo z jezika nekako s težavo.

To pa ne pomeni, da je v kletni galeriji Cirajevih v Komendi beseda zastala. Od najmlajšega in sploh prvega malteškega viteza, ki se mu sploh ni spalo, smo še marsikaj izvedeli. Tudi to, da je po več kot desetih letih še vedno lepo biti zaljubljen v svojo ženo. Jožefovi, že pred časom napisani verzi: »Človek je angel le z eno perutjo. Če hočemo poleteti, moramo biti — objeti...« so najbrž veljali prav njegovi sedanjim ženi. Nismo ga vprašali!

Oto Pust

MUZIKA
JE BIZNIS

Tisti, ki si med poletnimi aktivnostmi še niso privoščili kakšnega rockovskega festivala, pa so si to želeli, se bodo morali na hitro podvzati. Ne trdimo, da je že vse zamujeno, toda nekaj pomembnih veselic je že mimo. Za one z globljim žepom, je bil to Phoenix festival v Angliji, ali, denimo, kakšen »Rock am Insel« na Dunaju, za tiste, ki pa so se zatekli k bolj socialno prijaznim variantam pa sta bili dobri tudi DPZN fešta v Kopru ali Melody festival v Puli. Vsekakor si sredi avgusta lahko z malce nonšalanc privoščimo prezgodnje zaključke in pavšalno oceno: dame in gospodje, tovarišice in tovariši, boljše, višje in močnejše kot prejšnje poletje! Na točne analize z odstotki in vsem ostalim bo treba sicer počakati, toda vse kaže, da se stanje popravlja.

Poletnih koncertov in rockovskih fešt je več kot v zadnjih dveh letih, čeprav se ljubljanci in mariborčani ob tem lahko malce zmrdujejo. Če so se Celjani lahko do obisti našurali na letošnjem Pivu in Cvetju, ki je, zahvaljujoč nekaterim entuziastom, imelo tudi alter – večer in je Ptuj rockiral pod taktirko Vilija Muzeka, medtem ko je Marko Breclj v Kopru izpeljal načrtovan program kljub polenu izpod rok Bojana Krkača, so se ljubljanci za prireditve pred KUD France Prešeren obrisali pod nosom. Samozaščitno obnašanje trnovskih krajanov med lanskoletnim poletnim festivalom na dvorišču KUD-a je očitno doseglo svoj namen. Tako so ljubljanci na 3. poletnem festivalu dobili, kar so imeli dobiti, nato pa je počil lonec in zgodbe je bilo kaj hitro konec. Tudi mariborčanom se letos ne godi kaj dosti bolje. Nekako pogrešamo Altera Pars ali kaj podobnega, o kakšni dvodnevni fešti na mariborskem otoku pa zaenkrat še ni bilo kaj prida slišati. Žalostno, skratka, čeprav nekaj upanja še vedno ostaja – poletja še ni konec, mar ne?

Očitno je prišlo do blage decentralizacije, vsaj kar zadeva rockovsko godbo. Krivično bi bilo trditi, da so ljudje v provinci iznajdljivejši od purgerjev, recimo raje, da se kulturna politika hitreje izvaja v centrih kot na podeželju. In če nam v centru zatrjujejo, da si želijo več, kot so dobili, lahko vsaj približno predvidimo, kakšen kruh bodo rezali provinci.

NOVICE

COCTEAU TWINS bodo po treh letih premora izdali nov album z naslovom »Four Calendar Cafe«. To je hkrati tudi njihov prvi album veliki založbi Polydor, točneje, njeni podzaložbi Fontana. Na album, ki bo izšel 27. septembra, se nahaja deset pesmi, prvi singl pa bo izšel 6. septembra in se imenuje »Evangeline«.

NIRVANA so za koncertne potrebe najeli kitarista Pata Smeara, bivšega kitarista legendarnih Germs, ki so razpadli leta 1981. Smear je medtem živel umirjeno življenje in lansko leto izdal solistični album pri založbi SST. Nirvana so očitno imeli srečo ali pa so mu ponudili dovolj denarja, saj je pred tem zavrnil sodelovanje pri mnogih znanih skupinah. Igral je z Nino Hagen in Belindo Carlisle, zavrnil pa je PIL in Red Hot Chili Peppers. Nirvana se pripravljajo na svetovno turnejo, na kateri nameravajo predstaviti novi album »In Utero«, ki bo izšel 14. septembra pri založbi Geffen. Prvi singl z albuma, »Heart-Shaped Box«, bo izšel 23. avgusta.

LED ZEPPELIN bodo še enkrat »remasterirali«. Drugi del obsežne glasbene zgodovine te skupine bo izšel na dveh CD ploščah v box izvedbi. Na njej se nahaja 31 novo – starih posnetkov, k luksuzni opremi izdaje pa sodi še knjižica z opombami na osemindesetih straneh. »Remasters II« bo izšel oktobra pri založbi East West.

BAD BRAINS, legendarna rasta-hardcore zasedba bo izdala novi album z naslovom »Rise«. To bo prvi album brez pevca H. R. – a in hkrati prvi album za veliko založbo. Več o albumu v eni izmed naslednjih števil.

JESUS LIZARD bodo konec avgusta izdali mini album pri založbi Southern. Album nosi naslov »Lash«, na njem pa se nahajata dva studijska in štiri živi posnetki. Vinilna verzija bo izšla v obliki treh sedeminčnih singlov.

VIDENO

MELODY FESTIVAL PULA, Disco Uljanik Pula, 6.8. in 9.8. 1993

Zmeda v datumih v naslovu ni posledica tiskarske napake, temveč enodnevnemu premoru, ki so ga morali organizatorji Melody festivala narediti zaradi objektivnih okoliščin. »Objektivne okoliščine« je bila namreč velika ljudska fešta na glavnem pulj-

skem trgu, ki so jo mestne oblasti napovedale v zadnjem trenutku in bi organizatorjem festivala močno zredčile obisk. Tako se je festival zgodil v petek in nedeljo in ne v petek in soboto, kot je bilo najprej napovedano. Če gre pri teh zadevah za zavestno miniranje ali pa le za nesrečno naključje, bo pokazal čas, zaenkrat pa se lahko zadovoljimo z dejstvom, da se je fešte udeležila zavidljiva množica turistično razpoloženih mladenk in mladcev, pa tudi domačinov ni manjkalo.

Melody festival večinoma pokriva alternativno godbo in postaja vse bolj zanesljiv pokazatelj puljskega alter – underground dogajanja. To leto so nastopili OVERFLOW, POLSKA MALCA, VELIKI BIJELI SLON, STRELNIKOFF, IT'S NOT4 SALE, MEGABITCH, FUNKY JUNKY, SPACE CAKE, POET ATAR, NEUROTICHE, DUO ERECTION in KERUZO. Demolition Group, ki so bili sicer napovedani, so nastop odpovedali zaradi snemanja novih posnetkov z alter ego zasedbo Gastrbajtrs.

Letošnji Melody festival je bil stoodstotna fešta z veliko poceni pijače, zadovoljivim ozvočenjem, dobrim svetlobnim parkom, godbo različnih slogovnih usmeritev in kvalitetnih nivojev ter predvsem brez neprijetnih incidentov. To je pravzaprav vse kar takšne fešte potrebujejo. Morda malce več denarja za kakšne resnično znane & dobre headlinere – končno se jih v tem času veliko klati po raznih evropskih turnejah. Sicer pa lahko brez pretiravanja napišemo, da je bil festival dobro pripravljen, pa naj gre Majjić, glavni organi-

zator te prireditve, drugim (konkurenčnim?) promoterjem še tako v nos. Končno nas ne zanimajo prastari spori in zdrave, temveč predvsem slabe in dobre strani tekočih prireditev. In na zadnjem Melody festivalu je bilo slabih bolj malo. Dovolj?

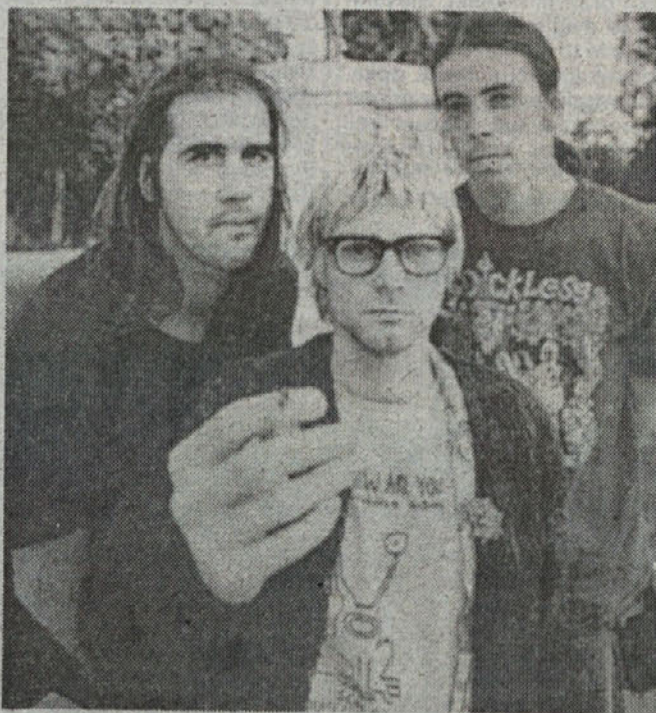
KONCERTI

V Ajdovščini bo 27. in 28. avgusta potekal »Megarock fest '93«, na katerem bodo nastopile skupine iz Slovenije, Italije, Avstrije, Hrvaške, Francije in Peruje. V petek, 27. 8. se bodo zvrstili BLOODSUCKERS (Slo), RABBIT (I), JITTERBUGS (I), OVERFLOW (Cro), koncert pa bodo zaključili MAJKE iz Vinkovcev. V soboto bodo nastopili D.T.W. (Slo), NO LIMITS (Slo), ATENTATI (I), DRINKING SKULL (Cro), TEMPO ZERO (I), THOSE WHO SURVIVED THE PLAGUE(A), PHANTASMAGORIA (Cro), MACHU PICHU (Peru), kot glavni gostje pa bodo nastopili francozi MANO NEGRA.

V petek, 27. avgusta bo na drugem koncu Slovenije, točneje na Šentilju še en dogodek te vrste. Imenuje se »Open Air Festival – Na meji '93«, na njem pa bodo nastopili: V OKOVH (Mb), PURGATORY (Mb), INSANITY (Mb), ROADRUNNER (Mb), HELLO MISERY (Ptuj), ŽELEZOBE-TON (Ms), SLEAZY SNAILS (Ptuj), SUBWAY DOGS (Zg), ORANGE BABOONS (A) in THOSE WHO SURVIVED THE PLAGUE (A).

TREND

Biti ljuti rocker in poslušati techno.

KNJIŽEVNA USPEŠNICA TONI MORRISON

GLASBENA KNJIGA

Jazz je bil krik, zastava, nevihta, prva vojna se je pravkar končala, Evropa je bila posuta s pepelom, Amerika je že plesala. Jazz. Črnci z juga so zapuščali plantaže in prodirali v obetajoča severna mesta, govorili so, da tam dolarji ležijo na cesti, da zadošča loščenje čevljev in že si bogat. Luči svetijo celo noč, obilje je na dlani. Svet je poskakoval v ritmu – jazzu.

Harlemski Mali raj iz norih dvajsetih let, ko jazz osvaja svet

To noro obdobje je v svojem šestem romanu z naslovom Jazz opisala največja ameriška temnopolta pisateljica Toni Morrison, profesorica literature na Princetonu in leta 1988 Pulitzerjeva nagajenka. In ta veličastna knjiga, ki so jo prodali že v več kot dvesto tisoč izvodih, ni, kot pravijo, knjiga o glasbi, pač pa glasbena knjiga.

Partitura za peklenski trio, ljubezenski trikotnik, ki ga zaznamujejo razmere dvajsetih let, rasizem, nemiri, nasilje, linči na eni in nova glasba, nevarna, čutna, strastna, eksplozivna na drugi. Blues je, pravijo, zdramil oči, srce in spol, z jazzom pa se je prislunilo brezumni samoljubnosti mest.

»Danes si težko predstavljamo, kaj je ta glasba pomenila mladim črncem tistega časa. To je bila resnično eksplozija, potres, ki je celim generacijam omogočil drugačno obliko druženja. Pred jazzom so se ljudje poročali kar tako, ker se je tako spodobilo, po jazzu so se poročali, ker so si partnerja zares izbrali. To je bila glasba, ki je ljudi zblížala, ki jim je pomagala, da so stopili drug k drugemu,« pojasnjuje Toni Morrison.

Žive priče tega obdobja so Tonijini stari starši. Živeli so v majhnem mestecu v Ohaju. Oče je bil delavec in denarja niso imeli, vendar niso imeli občutka, da živijo v bedi. Starši so pogosto poslušali plošče iz svoje mladosti, ob njih so se spominjali zlate dobe, kar naprej so govorili o njej, spomini na te čase so izpolnjevali Tonijino otroštvo.

V tistem času se je v Ameriki tudi dejansko začel raz-

svet in urbana središča so postala simboli lahkega življenja. Za črnce so bila, četudi to danes zveni paradoksalno, tedaj mesta varnejša, tam so ustanavljali svoje skupnosti, verske ločine, niso tvegali, da bi jih zaradi napačne besede kot na podeželju linčali.

Knjiga Toni Morrison na povsem nov način razgalja svet, za katerega smo bili prepričani, da ga poznamo. Suženstvo, rasna nestrpnost,

Toni Morrison, avtorica uspešnice Jazz, je leta 1988 za roman Beloved dobila Pulitzerjevo nagrado

nost, zatiranje, temelji na fotografiji znamenitega Vanderzeeja, ki je v dvajsetih letih objavil knjigo Harlemska knjiga smrti.

Marsikaj je Morrisonova odkrila v tedanjem črncem tisku, ki je, kot trdi sama, veliko pomembnejši, kot bi si mislili. Pisateljica želi razumeti in bralcem pomagati k razumevanju. Globoko se je vživela v ta svet in ga približa mnogo bolj prepričljivo kot pisateljski zvezdi James Baldwin in Richard Wright. Jazz je knjiga izjemne moči, knjiga o moči tistih življenj, ki so pretepena, zatirana in ranjena našla energijo za vztrajanje, preživetje in radost. Živost.

LESTVE

ZDA (Billboard)
-albumi

1. Cypress Hill – Black Sunday
2. U2 – Zooropa
3. V/A – Soundtrack »Sleepless In Seattle«
4. JANET JACKSON – Janet
5. BARBRA STREISAND – Back To Broadway
6. STONE TEMPLE PILOTS – Core
7. ROD STEWART – Unplugged ... And Seated
8. V/A – Soundtrack »The Bodyguard«
9. DR DRE – The Chronic
10. BILLY RAY CYRUS – It Won't Be The Last

Velika Britanija (MM) – neodvisni singli

1. VOODOO QUEENS – Ke-nuwee Head
2. BOO RADLEYS – I Hang Suspended
3. THE LEVELLERS – Belaruse
4. MERCURY REV Something For Joey
5. SMASHING PUMPKINS – Cherub Rock
6. URBAN COOKIE COLLECTIVE – The Key: The Secret
7. COLLAPSED LUNG – Thundersley Invacar
8. SENSER – Eject
9. ZERO B – Reconnection
10. MINT 400 – Thruster

Velika Britanija (MM) – neodvisni albumi

1. SMASHING PUMPKINS – Siamese Dream
2. BJORK – Debut
3. MADDER ROSE – Bring It Down
4. THE YOUNG GODS – Live TV Sky
5. AMORPHOUS ANDROGYNOUS – Tales Of Ephidrina
6. ORBITAL – Orbital II
7. FUGAZI – In On The Kill-taker
8. BABES IN TOYLAND – Pa-inkillers
9. MERCURY REV – Boces
10. CJ BOLLAND – The 4th Sign

Slovenija – Ultrazvočne erozija radia MARŠ

1. STONE TEMPLE PILOTS – Plush
2. STRELNIKOFF – Too Drunk To Fuck
3. RAGE AGAINST THE MACHINE – Know Your Enemy
4. FRANK BLACK – Los Angeles
5. FISHBONE – Black Flowers
6. PULP – Razzmatazz
7. DANZIG – It's Coming Down
8. MANIC STREET PREACHERS – La Tristessa Durerra
9. UTAH SAINTS – I Want You
10. CONSOLIDATED – Guerillas In The Mist

NOVA DOBA

išče

AKVIZITERJE

Interesenti naj se oglasio v uredništvo Nove dobe v Askerčevi 15 v Celju

DROGIRANJE PO FRANCOSKO ACID EKSTAZA

Pravijo jim »raversi« — pristaši »rave« večerov (v angleščini: zapasti v pretirano navdušenje), na katerih zaplešejo v transu ob zvokih techno glasbe, ki jo obvezno popestrijo tudi »ecstasy« tablete, ki zagotavljajo popolno doživetje. Za modnimi zabavami je skrito obsežno trgovanje z mamili.

»Rave« pripadnike obvesti o prihodnji zabavi le majhen moder plakat: zbrali se bodo v Montreuilu, v severnem predmestju. Zabava je imenovana »Safe Together« in je pod pokroviteljstvom podjetja »Transe Mission«, ki je specializirano za organiziranje tovrstnih zabav. Vstopnina za eno takšnih »great parties« je 100 FF oziroma 17 dolarjev.

V industrijskem območju Mozinor se je potrebno povzpeli deset nadstropij peš do dvorane, imenovane »Samo nebo«, kjer so »raversi« stalni gostje: ob treh se začne odvijati dvajset zabav. Zunaj stoji nestrpna množica, nočni stražarji pa s psi pregledujejo vrsto, da bi »raverse« zaščitili pred mestnimi prebivalci. Stari so od petnajst do petindvajset let, nekateri tudi štirinajst, od njih nikoli ne zahtevajo osebnih dokumentov, podjetje organizator pa zatrjuje, da ni nikoli sprejelo ljudi, mlajših od osemnajst let.

»Raversi« so pripadniki visokih slojev, vsekakor ne prihajajo iz urbanih predmestij. Obleženi so po zadnji modi, odlika in posebnost popolnega raverja je njegov nahrbtnik, ki ga nosi, tudi ko pleše. V njem ima majhno steklenico vode, nujno potrebno takrat, ko vzame »ecstasy« tableto.

Na enem izmed mnogih sobotnih večerov se jih zbere okoli tisoč, prihajajo iz vse pariške regije, iz province, pa tudi z avtobusi ali avtomobili iz Nemčije. »No drugs«, jih opozarja plakat, vendar po vsej dvorani pripravljajo »jointe«, za kisle droge pa je treba povprašati »raverse«. »Eve« je ena izmed najbolj iskanih tablet »ecstasy« droge. Posredniki jim ponujajo tudi »Bart« ali »Snow Ball«, katerih cena je 200 FF za tableto. Blizu vhoda, kjer so ob pregledovanju odvzeti vsi sumljivi predmeti, ponujajo dealerji »Snow Ball« za 250 FF, na parkirišču pa potekajo pogovori na veliko: 200 frankov za eno, 300 za dve.

Na prostoru, namenjenemu plesu, je moč videti žensko v črnem, ki daje signal z dvignjeno roko. Hipnotizirani plesalci pobesniijo ob pretresljivem zvoku moči 20 000 Wattov. Za okrepitev srčnega utripa. Silovitost, ki še poglobi učinek »ecstasyja« — zato jo imenujejo acid glasba.

Nekateri begajo v vseh smereh, vpjroč dirjajo iz kota v kot dvorane ali pa imajo v ustih piščalke. Zrušijo se dve uri kasneje, preplašenih oči in mlahavih teles spolzijo navzdol ob zidovih. Drugi odhajajo iz dvorane, opotekajo se, njihove zenice so razširjene, pogledi prestrašeni.

Zabava se je začela šele ob treh in novi obiskovalci prihajajo. Pisani fenomen se dogaja v zadnjih desetih letih z značilnostjo, da je »raverse« vedno spremljala droga — tako pojasnjuje policija, ki je po šestih mesecih raziskav aretirala dvajset razpečevalcev, ki so z Nizozemske prinašali od pet do deset tisoč tablet.

Predstavniki »Transe Mission« Eric Napora trdi naslednje: »Ecstasy« deluje ob techno glasbi, tako kot je reaggie deloval s petardo hašiša.

Policiji je težko intervenirati na omenjenih mestih, saj so v zasebni lasti in bi za opozorilo dealerjem potrebovali nalog državnega tožilca. Kajti ko enkrat vstopijo, morajo drogo najti, da bi dokazali kršitev zakona. Prihod policije je lahko predvideti, dealerji pa se z odmetavanjem droge na tla v hipu znebijo bremenilnega dokaznega materiala.

HUMANITARNO POSLANSTVO BIANCE JAGGER

BITKA ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

Daleč so danes razkošne restavracije in mondna nočna shajališča, katerih redna gostja je nekoč bila Bianca Jagger, bivša soproga velikega rokerja Micka Jaggra.

Krenila je po povsem drugačni poti, med politične aktiviste in humanitarne delavce, po poti, kibi jo lahko privedla celo med osrednje politike v Srednji Ameriki, do

Bianca Jagger: Razmere v Bosni spominjajo na srednji vek

BREZUMNO NASILJE NAD OTROKI V ZDA

VELIČASTEN POGREB BABY HOPE

Pred nekaj dnevi so na pokopališču v New Yorku pokopali dekletce, žrtev brezumnega nasilja nad otroki v Združenih državah Amerike, ki jo je neznan surovež pred dvema letoma posilil, zadavil in pustil v hladilni torbi pri mostu Georga Washingtona. Imela je vsega štiri, pet let, nikoli niso odkrili njene identitete, njena tragična smrt ji je prinesla simbolično slavo in ime Baby Hope (Upanje). Njen veličastni pogreb je bil krik ogorčenja zaradi vse večjega nasilja, katerega žrtve so majhni, nezaščiteni, anonimni otroci.

Številne poizvedbe, kdo je in v kakšnih strahotnih okoliščinah je umrla, niso dale nobenih rezultatov. Odkrili so le fotografije, na katerih neprepoznaven moški posiljuje deklico, ki bi lahko bila Baby Hope. Nje nihče ni pogrešal, niti starši niti znanci niti očividci. Po dveh letih brezuspešnega iskanja so policisti, ki so jo našli, ljudje, ki so skrbeli za njeno truplo desetkrat dlje, kot je običajno za neprepoznane pokojnike, in strokovnjaki za sodno medicino sklenili, da je čas, ko mora biti Baby Hope dostojno pokopana.

Za razliko od tisočih anonimnih in neznanih mrtvecev, ki jih pokopavajo na državne stroške namesto grobarjev zaporniki, je bilo zadnje slovo od Baby Hope zares veličastno. Na zadnji poti jo je pospremlilo ogromno število prijateljev, ki jih je dobila po smrti, če jih žal v življenju ni imela. Živela je v krpah, za pogreb so jo ovili v belo oblekco kot za prvo obhajilo. Namesto v leseni zaboj, kamor odvzamejo amputirane ude in mrtvorjene otroke, za katere starši nočejo poskrbeti, je dobila elegantno belo krsto, v kakršnih pokopavajo otroke bogatašev.

Na pogrebu se je trlo novinarjev, ki nikakor niso hoteli zamuditi presunljive zgodbe o otroku, ki je umrl brez imena in tako postal svojevrsten neznan vojak boja, ki se v ameriški javnosti vse intenzivneje, a žal brez upanja, vodi zoper spolno nasilje nad otroki.

Belo krsto so po cerkvenih slovesnostih položili v zemljo in na grob otroku, ki so ga vzljubili, ko je bilo že prepozno, so napisali, »zato, ker nam ni vseeno«.

V senci pogreba Baby Hope so tedaj pokopali še eno dekletce, žrtev seksualnega nasilja. Kaznjenc, ki so ga pogojno izpustili, je šestletno deklico zvalil z igrišča, jo posilil in zadavil. Istega dne so prijeli nekega štiridesetletnika, ki je napadel devetletno deklico.

OXFORD REŠUJE UGANKE

V kolikor imajo Britanci težave pri reševanju križank, lahko zavrtijo telefonsko številko, na kateri se jim oglašijo profesorji univerze v Oxfordu in jim pomagajo pri vpisovanju neznane rešitve. Neki poslovnež po imenu Andrew Chapman je uresničil zamisel, da profesorji matematike, fizike, književnosti in drugih področij za majhen honorar pomagajo ljudem v težavah pri reševanju križank. Tudi oni so zasvojeni s križankami, pravi podjetje, zato jim posel ni v breme, pač pa v veselje.

kandidature za predsedniško mesto v rojstni Nikaragvi.

»Vedno sem bila vključena v domačo politiko, bila sem nekakšen politični glas domovine,« pravi elegantna Bianca. »Ne vem še, kakšno vlogo bi želela igrati, vsekakor pa jo hočem igrati v Nikaragvi,« je dejala na tiskovni konferenci v enem od najdražjih londonskih hotelov. Obležena v bel kostim odličnih kreatorjev, v spremstvu človeka za stike z javnostjo, latinska lepota, ki ne prikriva svojih 433 let, ni hotela izdati podrobnosti o svojih ambicijah.

Biancino ime se je poleg Lize Minelli, Madonne, Jacka Nicholsona, Elizabeth Taylor in Romana Polanskega stokrat in stokrat pojavljalo na 800 straneh Diaries Andyja Warhola.

Sedaj želi, da ji priznajo njena prizadevanja za človekove pravice, vendar je težko izbrisati imidž dekleta za zabavo, ki se je prijel v času Warhola, ko se je nenehno gibala v Studiu 54, kjer je bilo kokaina v obilju.

»Za človekove pravice se borim že od leta 1972, od ta-

krat sem pričala v ameriškem kongresu in se zavzemala za begunce,« zatrjuje Bianca.

Lepota in bogastvo imata tudi svoje slabe strani in ljudje težko verjamejo, da je Bianca odkrita in resna v svoji bitki za zavržene in osamljene. Četudi še tako zagreto trdi, da so bile politika in človekove pravice vedno pomemben del njenega življenja. Dva obiska v Bosni, eden na zahtevo Helsinške komisije za človekove pravice, ko bi naj raziskali množična posilstva in drugi z namenom, da pomaga pri evakuaciji otrok, sta potrdila njene resne namene in odločnost, da sodeluje v humanitarnih akcijah.

»Nič, kar sem videla doslej, se ne more primerjati z Bosno. Groza, surovost, spolna pohabljenost, razmere, v katerih ljudje trpijo, spominjajo na srednji vek.«

V Bosni ji sijaj zvezde ni prav nič pomagal. Bila je v življenjski nevarnosti, predvsem pa zgrožena nad genocidom, ob katerem svet stoji križem rok. Kljub temu se želi vrniti, medtem pa snema film o Nikaragvi.

NEMČIJA NE ŽELI OSTATI »ELDORADO UMazanega DENARJA«

PAJČEVINA ORGANIZIRANEGA KRIMINALA

V Nemčiji bodo sprejeli nekatere nove zakone, s katerimi bodo omejili vsoto legalnega prenosa kapitala in dopustili prisluškovanje osebam, osumljenih večjih kaznivih dejanj, saj je bila država raj za »pranje« denarja, letno je bilo v obtoku tudi do šestdeset milijard DEM, zasluženih s preprodajo mamil.

Nemčija bo torej zategnila vrat gangsterske mreže, po spremembi zakona bo spodnja dovoljena meja legalnega transferja kapitala 15 tisoč nemških mark. Sočasno se je večina predstavnikov v parlamentu opredelila za elektronsko nadzorovanje v sumljivih stanovanjih, kar je bilo do sedaj prepovedano.

Po ugotovitvah tajnih služb in policije je postala Nemčija po združitvi leta 1990 pomembno področje organiziranega kriminala. Vzhodnoevropske bande konkurirajo italijanski mafiji ter drugim obstoječim triadam in kartelom droge.

Leta 1991 je več kot 10 000 oseb odgovarjalo pred sodiščem zaradi »mafijaštva«. Škoda, ki jo povzročijo zločini tovrstnih organizacij, je ocenjena na več kot 10 milijard DEM, vendar je realna vsota še veliko večja. Služba BKA pa ugotavlja, da zavzemajo 51 odstotkov mafijašev tuji državljani.

Vodilni kriminalisti trdijo, da bande poleg klasičnih mafijskih dejavnosti, kot so tihotapljenje orožja in mamil, izsiljevanje, organizirane kraje, razpečevanja ponarejenega denarja ter kontrole nad igralnicami in prostitutkami, odkrivajo še nekatera nova področja svojega delovanja. Mednje sodita ilegalni »uvoz« tujcev in manipuliranje z ekološkimi odpadki.

Strah pred položajem, podobnemu tistemu v Italiji, raste. Glasna so tudi opozorila glede vpliva organiziranega zločina na nemško politično sceno. V Frankfurtu, znane mu kot finančni metropoli, so obtožili na tisoče javnih uslužbencev zaradi korupcije, mnogi med njimi so direktno povezani z mafijo.

Osebe, ki premikajo vodilne niti organiziranega kriminala, je težko odkriti. Prodrli so zelo visoko, v smetano nemške družbe in postali na nek način nedotakljivi. Frankfurt pa postaja pravo bojno polje, na katerem se srečujejo in obračunavajo italijanski, albanski, srbski in turški »sindikati«. Že nekaj

časa ima mesto na Maini sloves najnevarnejšega nemškega mesta, ob dejstvu, da se zgodi na 100 000 prebivalcev približno 20 000 zločinov.

Uradne oblasti se pritožujejo, da politiki ignorirajo obstoječ problem, ter da jim ne nudijo podpore oziroma jim prepozno odobrijo zahtevana sredstva.

Nemčijo je več let spremljal sloves »Eldorada za pranje denarja«, dokler niso v Bonnu leta 1992 sprejeli novega zakona, ki je zahteval od nemških bank, da obvezno oblastem prijavijo transfer oziroma vplačilo denarja, katerega vsota presega določeno mejo. Nemška tajna služba prinaša ugotovitve, da se v državi letno »opere« okoli šestdeset milijard DEM, zasluženih s preprodajo droge.

240 000 nemških policajev pa je danes več ali manj nemočnih v številnih primerih cvetočega kriminala, zelo pogosto je tudi skrivnostno izginotje policajev. Leta 1992 se je število kriminalnih dejanj (od žeparjenja do ubojev) povzpelo na rekordnih 6,3 milijonov, med katerimi pa jih je razjasnjenih le 42,3 odstotkov. V primerih spolnih zločinov in umorov je razjasnjenih 90 odstotkov kriminalnih dejanj.

BKA služba navaja ugotovitve, da so najpogostejši delikti razpečevanje ukradenih avtomobilov, tihotapljenje droge in organizirani ropi. V Nemčiji je dnevno ukradenih 385 vozil, med katerimi jih izgine preko meje 175, predvsem v vzhodnoevropske države. Pri tem prevladujejo lovke poljske in romunske mafije.

V prihodnje naj bi delo policije olajšali z dovoljenjem prisluškovanjem osebam, osumljenim večjih zločinov. Pripadniki varnostnih služb pa od zakona že predolgo zahtevajo zaščito agentov, ki jih namestijo v vrste mafijskih sindikatov, saj so, če jih odkrijejo, v nevarnosti oziroma pod prisilo, da pričnejo tudi sami sodelovati v organiziranem kriminalu.

OSEM DOLARJEV PLAČE

Ruski minister Genadij Melikian je izjavil, da več kot tretjina prebivalcev Rusije živi pod eksistenčnim minimumom. Minimalni znesek za preživetje enega človeka je junija znašal 16.000 rubljev, to je 16 dolarjev, julija 19.200 rubljev, zajamčena plača pa je vsega 7740 rubljev. Povprečna ruska družina porabi za hrano kar 80 odstotkov denarja. Od leta 1989 do danes je poraba mesa padla za 14 odstotkov, mlečnih proizvodov in rib za okoli četrtno, sadja za slabo petino. Povečalo pa se je povpraševanje po kruhu in krompirju za 5 oziroma 7 odstotkov.

ŠE VEDNO NAJBOLJ POŽELJIVA KIM BASINGER

NAJLEPŠE V MOŠKIH OČEH

Hollywoodske igralkice so bile vselej pojem lepote in ženskosti, čepa so bile še nadarjene, so osvajale veselje kot prave pravcate zvezde. Danes se je okus sicer nekoliko spremenil, ameriška kinematografija si silno prizadeva ohraniti stari videz lepote, zdravja mladosti in talenta in prihajajo vedno nove, vedno sveže generacije mladih, čednih in vabljivih deklet, ki v filmski Meki in kraljestvu sanj svojo lepoto vdinjajo v službi filma v pričakovanju prve filmske vloge.

Današnje igralkice vse manj spominjajo na nekdanje, puhoglave platinaste lepote, za katere so vse v zasebnem in javnem življenju urejale skupine agentov, ki so si morali izmišljati nedosegljivo in prikrivati nepotrebno. Dobilni smo večje prikrojene biografije, izmišljene ljubezenske pare, celo umetne zakone, vse mogoče, s čimer so

no izbrali Johna Kennedyja mlajšega, sina ubitega ameriškega predsednika, ki kot mlad odvetnik skuša napraviti lastno politično kariero med New Yorkom in Los Angelesom in najavlja poroko z igralko Daryl Hannah.

Pri ženskah pa izbira ni bila tako lahka. Bralci so morali izbirati med zares najlepši ženskami sveta, ki niso le

dostno. Že štiri leta je ločena, s Tonyjem Richmondom ima 10-letnega sina in 7-letno hčerko.

Cindy Crawford (27) ima prekrasne zobe, polne ustnice in zdravo telo, je visoka 178 centimetrov, poročena z Richardom Gerom. Kot supermodel zasluži šest milijonov na leto. Čeprav ji nekateri očitajo naklonjenost ženskam, ljubosumno varuje svoj zakon, otrokom pa se v strahu, da si bi pokvarila postavo, za zdaj še odpoveduje.

Whitney Houston (29) je prekrasna, seksi in elegantna, visoka 173 centimetrov, poročena s pevcem Bobbyjem Brownom. Letos pomladi je rodila hčerkico, imela je velike nosečniške težave, precej se je zredila, sedaj pa se polagoma vrača v svoje stare popoldne proporce. Njena barva kože je enkratno čokoladna, prav tako kot tudi barva glasu.

Nicollette Sheridan (28) močno skrbi za svoje atletsko razvito telo, bolj kot po vlogah pa jo ljudje poznajo po ljubezenskih aferah. Spremlja jo sloves uničujoče svetlolaske, poročena je bila s Harryjem Hamlinom, s katerim sedaj za hrbtnost svoje fanta glasbenika Michaela Boltona spet plete vezi. Visoka je 171 centimetrov.

Kaj pa Halle Berry (24), najmlajša med vsemi zapeljivimi lepoticami? Visoka je 168 centimetrov, rjavih oči in poltjo barve kave, pravi prototip lepe mulatke (mami je belopolta, oče je črnc). Uveljavila se je s televizijsko serijo Kraljica. Poročena je z Davidom Justicom iz Atlante, ki je prav tako velika zvezda, le da v košarki.

Izbira je bila zares silno težka, a na koncu, verjeli ali ne, je vse zanosne ženske, vključno s Sharon Stone, premagala Kim Basinger (39), ki je za bralce še vedno najbolj seksi ženska sedanosti. Moški trdijo, da Kim lahko bankrotira, ljubimka z Alecom Baldwinom, lahko se celo ostriže na balin, še vedno bo večina njih sanjari la o tej sijajni svetlolaski. Ločena je, visoka 175 centimetrov z idealnim telesom.

slavne, oboževane in zelo zelo ženske, pač pa so znale vsaka zase spretno zgraditi kariere in niso dovolile, da bi jih hollywoodski val preveč zanesel.

Katera med njimi je torej najbolj privlačna? Ali slovitna Sharon Stone (35), visoka čez 175 centimetrov, simbol zrele ženske, igralka, ki je dolgo čakala, da je njena zvezda zablestela. Sedaj je zapeljiva lepota, ki s filmoma Prvinski nagon in Sliver vžiga pol zemeljske oble. Nekateri jo primerjajo z Marilyn Monroe, le da v njej ni dovolj nežnosti.

Ali je to Demi Moore (30), visoka 169 centimetrov, ki neguje zdrav videz telesa in je prepričana v privlačnost atletske razvite postave. Poročena je z Bruceom Willisom, ima dve hčerkici in pričakuje tretjega otroka.

Jaclyn Smith (45) še vedno izgleda fantastično. Kot televizijska zvezda je dosegla vodne uspehe, visoka je 169 centimetrov, z jogo in vajami ohranja telo sveže in mla-

Sharon Stone

ohranjali načrte nekaterih filmskih mogotcev, ki so vladali z absolutistično močjo v studijih in imeli v celoti v oblasti filmske delavce. Takšen sužnjelastniški odnos je danes bistveno manj prisoten, pojavlja pa se v Hollywoodu nov bič božji – to so agenti, ki postajajo vse močnejši in vplivnejši. Že s samo svojo avtoriteto lahko spreminjajo usode in so nekakšni hollywoodski čarovniki, ki znajo in si drznejo krojiti kariere in medčloveške odnose po lastni želji, po svojem prepričanju in predvsem seveda v svojo korist.

V teh razmerah gredo igralkice, če so mlade in ambiciozne pa tudi izobražene, po običajni poti tako imenovane njujorške šole, najprej gledališče, filmske vloge v malih produkcijah, potem morebiti nekoliko pomembnejše vloge v filmih intelektualističnih režiserjev, potem pa... Tiste bolj nestrpne z privlačno zunanostjo, ki na film prihajajo predvsem z manekenskih stez ali z naslovnici uveljavljenih revij, se raje odločajo za velika vrata Hollywooda, kjer je lepota v središču pozornosti in kjer nastajajo merila posamezne sezone. Ne samo kriteriji videza, ampak tudi obnašanja in okusa občinstva.

Ne glede na to, zakaj gre, pomembna je opredelitev, kdo si in kaj želiš. V filmskem svetu se najbolj odreže tisti, ki ve, kaj hoče. Tako se obnašajo današnje velike zvezde show biznisa, pa naj izrabljajo argumente lepote ali znanja ali prepletajo oboje.

Ankete in tekmovanja, v katerih razglašajo najlepše ali najbogatejše, najbolj seksi, niso nič nenavadnega. V eni takšnih letošnjih anket znanega ameriškega magazina, so bralci za najbolj seksi moškega enoglas-

Kim Basinger

ROGER CLINTON NIMA SREČE

Šestintridesetletnega Rogerja Clinton večina ljudi pozna le kot polbrata sedanjega ameriškega predsednika, kot rocker pa je zanje bolj kot ne anonimen. S svojo kariero res nima sreče. Zgodilo se je, da so med njegovim nastopom v nekem hotelu v New Yorku kar tri četrte gostov pred koncertom zapustile prizorišče. In to zato, ker je nadebudni Roger izvajal pesem z naslovom Politika, to pa je publiki šlo hudo na živce. Še zlasti tisti del, kjer besedilo pravi, da predsednik govori, kar misli in misli, kar govori...

Mlajši Clinton je imel probleme tudi z novinarji. Njegova tiskovna konferenca, ki bi naj bila podobna predsednikovim, je propadla tisti trenutek, ko ga je nek novinar vprašal, kaj misli o reformi zdravstvenega sistema.

BRIGITTE NIELSEN MANJŠE PRSI

Po rojstvu tretjega sina (tokrat z Raulom Meyerjem) je nekdanja soproga Sylvestra Stallona Brigitte Nielson sklenila, da se bo odpovedala svojemu impresivnemu oprsju, s katerim je zaslovela. Obseg njenega prsnega

koša seveda ni naraven, pač pa posledica spretnih kirurških posegov in obilnih porcij silikona. Gospod Meyer se sedaj boji, da bi silikonski vložki lahko eksplodirali in ogrozili zdravje njegove Gite. Ni pa natančno povedal, odkod nenadoma ta njegov strah – ali zaradi utrujenosti prsi ali njihove prevelike uporabe.

DELO

vedno
v središču
dogajani

PROGASTA HIŠA

Svoje glava Madonna znova jezi sosede. Svojo novo hišo z 32 sobami v Los Angelesu je dala pobarvati zares nemogoče, v močno rdečo z daleč vidnimi rumenimi programi. Sosedom gre tako na živce, da skušajo poiskati pomoč pri naravovarstvenikih. Madonna se zanje ne meni in preureja vilo po svojem okusu. Odstranila je med drugim tudi starinsko kritino in jo zamenjala z neko novo strešnoprogo.

Povsod pa ne plešejo tako, kot hoče razvajena zvezda. V Bangkoku so odločni in

minister za izobraževanje v Tajlandu Samphan Thongsamak je izjavil, da Madonna svojega telesa na bangkoški sceni pač ne bo razkazovala. Deželo lahko obišče kot turistka, nastopiti pa ne sme, saj se bojijo, da bi s svojim prepričljivim nastopom slabo vplivala na tajlandsko kulturo. Minister, ki je odgovor za štadion, na katerem organizirajo največje koncerte v državi, je spričo dejstva, da je dal zeleno luč za nastop Michaela Jacksona, zadevo komentiral takole: Velika razlika je med moškim, ki poje in žensko, ki se slači.

DINASTIJA FONDA

Medtem ko jo filmsko občinstvo ogleduje na velikih platnih, se Bridget Fonda zabava v družini svojih najdražjih fantov, očeta Petra in prijatelja Erica Stoltza. Peter Fonda je bil nekoč eden najbolj ekstravagantnih upornikov, ki se je naokoli potikal z težkim motorjem in kadil marihuano. Iz tistega obdobja je tudi njegov daleč najboljši film Easy Rider. Danes je resen družinskičlovek, ponosen na hčerko, za katero trdi, da je še bolj nadarjena od njega. Teta Jane Fonda, kot žena Teda Turnera do vratu v različnih družbenih obveznostih, ne daje izjav o mali Bridget, slišati pa je, da ji, kadarkoli ji čas dopušča, pomaga iskati pravo pot v klobčiču filmskega zverinjaka.

POLETJE 1993

POLNE KINO DVORANE

Zdi se, da so značilnost letošnjega ameriškega in evropskega poletja številni dobri in odmevni filmi, ki neznansko polnijo blagajne, slovenski ljubitelji dražljivih filmov pa bodo morali še malce potrpeti do jeseni. Na seznamu najbolj gledanih je tačas tudi film Firma, svoj pohod pa začena Sharon Stone s filmom »Sliver«.

The Firm s Tomom Cruisom v glavni vlogi je v prvih nekaj tednih zaslužil več kot sto milijonov dolarjev. Tom igra mladeniča, ki zavrne ponudbo velike odvetniškega urada v mestu in se odloči za službo v manjšem kraju, kjer mu ponudijo partnerstvo. Podjetje mu da na voljo mercedes, mu plača šolnino, pomaga mu najti stanovanje... A ne preteče prav veliko časa, ko mladi ambiciozni odvetnik sprevidi, da se je vmešal v sumljive posle in da je ime podjetja le krinka za čudne usluge, ki jih odvetniki opravljajo na mafijo.

Ob Tomu Cruisu igrajo Gene Hackman, Jeanne Tripplehorn, nevarna skrivnostna ženska Michaela Douglasa v Prvinskem nagonu, Ed Harris, Holly Hunter in drugi.

In tu je spet Sharon Stone z novim seksualnim filmom.

V letošnjem poletju je to film »Sliver« v režiji Phillipa Nojca in s soigralcema Williamom Baldwinom in Tomom Berengerjem. Sharon igra Carly Norris, žensko, ki si po propadlem zakou želi razburljivih dogodivščin. Za svoje novo stanovanje si je izbrala domovanje v »sliverju«, kakor v New Yorku imenujejo visoke, ozke zgradbe z apartmani, posebnost Manhattan. To je pravi kraj za dogodivščine, ki jim sledijo skrivnostni, nenavadni in usodni dogodki. V njih sodeluje tudi Carlyn novi sosed Zeke Hawkins (William Baldwin) in pa Jack Landsford, pisec verističnih kriminalnih romanov, ki skuša raziskati vzroke nekaterih tragičnih peripetij v posloju.

Scenarij za film je po uspešnici Ire Levina, avtorja znamenite knjige Rozemarijin otrok, po katerem je svoj čas Roman Polanski zrežiral imeniten film z Mio Farrow, napisal Joe Eszterhas. Atmosfera zaprtih, mračnih stanovanj znotraj odtujenih velemestnih nebotičnikov je pravo okolje za grozljive dogodke, ki jih Ira Levin opisuje v svojih romanih, na filmskem platnu pa postanejo še bolj zapleteni in grozovitejši.

KENNEDYJI NENEHNO V DRUŽABNIH KRONIKAH

ZVEZE Z MAFIJO

Nekateri ciniki radi pravijo, da sta dve zelo hvaležni temi, o katerih je vselej mogoče napisati uspešnico, prva je po njihovem družina Kennedy, druga so — mačke. Avtor najnovejše biografije enega vodilnih politikov Demokratske stranke Edwarda Kennedyja Poslednji brat Joe McGinnis se je tokrat odločil za ameriški klan, vendar so ga kritiki zmlili. Oborožil se je z najboljšimi odvetniki, ki naj bi ga izvlekli iz morebitne sodne godlje, žal pa takšnih nima pri roki mama Jacqueline, ki močno nasprotuje poroki svojega sina Johna Kennedyja ml. s filmsko igralko Daryl Hannah.

Biografija Edwarda Kennedyja dviga mnogo prahu in zdi se, da bosta morala založnika Simon in Schuster iz prodaje umakniti visoko nakladno izdajo 265 tisoč primerkov knjige Poslednji brat. Največji ameriški časopis USA Today sicer navaja, da v knjigi ni nič takega, česar ljudje že ne bi vedeli. McGinnis na lastno pest ni nič raziskoval, pač pa je preprosto prepisal navajanja iz številnih knjig o Kennedyjih, izmišljal si je le notranje monologe, ki navajajo na napačna sklepanja, nerazložena sumničanja in neprepričljive rekonstrukcije preteklosti. Skratka, pravi ameriški tisk, senatorja je opisal na najbolj nespreten način, ki si ga je mogoče zamisliti.

Knjiga ni slaba, je zanič, piše The New York Times. Poleg tega so biografi članov družine Kennedy bešni, ker je oklestil njihove teorije in jih laično priredil kot svoje. Kljub jezi in zgražanju številnih zgodovinarjev pa McGinnisu verjetno ne bodo mogli do živega, saj se je obdal

z najdražjimi odvetniki, ki slovijo po sodnih uspehih in le malo kdo ima upanje, da bi dobil proces zoper njega.

McGinnis se brani s trditvami, da so tudi biografi velikih mož, kot sta, denimo, Mozart ali Karel Veliki, skušali svoje junake oživetiti s pomočjo domišljije, pri čemer pozablja, da je Teddy ne le živ, pač pa eden vodilnih ameriških politikov, ki mu je avtor podtaknil niz dvomljivih motivov in mu v usta položil nemalo prav čudnih izjav.

Leta 1968, pet let po atentatu na Johna F. Kennedyja in le kratek čas po umoru drugega brata Roberta v času pred volitvami za predsednika Demokratske stran-

ke naj bi po mnenju McGinnisa tudi najmlajši brat želel kandidirati za to mesto samo zato, da bi ubili tudi njega in bi tako postal legenda.

Zveze z mafijo, nedokazane, a nedvomne izvenzakonske avanture starejših bratov, njihovi vzroki in posledice krasijo strani sporne knjige in četudi so ljudje željni senzacij, se zdi, da sta v primeru te knjige neumnost in neokusnost prešli vsako mero sprejemljivega okusa.

Ob Edwardu je tačas v ospredju zanimanja tudi sin ubitega predsednika ZDA John Kennedy mlajši, ki je v New Yorku in Los Angelesu najavil svojo poroko z igralko Daryl Hannah, s katero se v javnosti pojavlja že štiri leta, v zadnjih dveh letih pa se je njuna zveza očitno močno utrdila.

Poroki močno nasprotuje mama Jacqueline, ki je prepričana, da bo vez s filmsko igralko zmanjšala Johnove politične možnosti in zavrla sinovo kariero ter tako ogrozila starodavne družinske sanje, da bi John Kennedy Jr. nekega dne postal predsednik Združenih držav Amerike.

Mladi zaljubljeni par se ne meni za Jacqueline strahove. Hodita po svoji poti, za Johnovo fantovščino pa najjavljata poseben presedan — Daryl bo skupaj s fanti veseljačila, preden si bosta naredela zakonski jarem.

NEUBOGLJIVA SNAHA

Mati Johna F. Kennedyja juniorja, razvpita Jackie Onassis, je nezadovoljna z načinom oblačenja sinove prijateljice Daryl Hannah. Najbolj elegantna prva dama Amerike očita dolgonogilepotični pomanjkanje stila in preveč zapeljivo in izzivalno oblačenje. Kot se za dobre sinove spodobi, je John svetoval Hannah, da bi svojo prihodnjo taščo poprosila za primerne nasvete in pomoč, kar pa je mladenka ostro zavrnila, rekoč, da še ne bi želela izgledati kot šestdesetletna starka.

KDO JE JENNIFER JASON LEIGH

V VSAKEM FILMU DRUGAČNA

Filmski gledalci, ki so navdušeni nad prepričljivo vlogo Jennifer Jason Leigh — obsedeno Hedro Carlson v filmu Oglas prinaša smrt, v njej težko prepoznajo znanko s filmskih platen. Četudi so si zapomnili njeno ime, je tokrat in vsakič čisto drugačna. Iz filma v film spreminja svoj videz, barvo in dolžino las, fizično in psihično se nenehno transformira.

Po vlogah v filmih Zadnji izhod na Broocklyn, Miami Blues in Vročica postaja ena najzanimivejših in najbolj univerzalnih igralk. Pozornost kritike je prvič pritegnila leta 1981 v televizijskem filmu Najboljša mala deklica na svetu. V osemdesetih letih je igrala v filmih Meso in kri ter Avtoštopar, v zadnjem času pa se spoprijema z zahtevnimi karakternimi vlogami, kot je tista v filmski stvaritvi Oglas prinaša smrt. Priznava, da so ji pri srcu problematični ženski liki, ki jo emotivno izzivajo.

Spada med tiste redke igralko, ki ne želijo izpostavljati sebe, ampak kar najbolj avtentično oblikovati filmske junakinje. Na vprašanje, kako uspe v zasebnem življenju obvladovati nenehne spremembe svoje zunanosti, odgovarja z besedami, da bi

obremenjena z željo, da bi jo občinstvo prepoznalo, kadar se pojavi v javnosti.

Jennifer je hčerka igralca Vica Morrow, ki se je ponesrečil med snemanjem, kljub temu pa ni oklevala in se je odločila za filmskokariero, saj je ta poklic v njenih genih, krvi in navadah.

Dogovarjala se je z režiserjem Paulom Verhoevom o morebitni vlogi v njegovem filmu Prvinski nagon, vendar je on menil, da je za naslovno vlogo premlada, pred snemanje Lepe ženske je bila v navezi z režiserjem Garyjem Marshallom, a takrat se je govorilo o skromnem filmu z drugačnim, tubornim scenarijem.

Zasebno življenje igralk je vselej v ospredju zanimanja javnosti in tudi Jennifer z radovednostjo ni prizanešeno, še posebej, ker je precej časa hodila z Ericom Stoltzom, s katerim se sedaj sestaja njena soigralka iz filma Oglas prinaša smrt Bridget Fonda.

»Ne prinašam, če se javnost meša v moje zasebno življenje in Eric je bil del moje zasebnosti. Danes imam drugega fanta, tudi on je iz filmskih krogov, vendar mi ne pade na misel, da bi razkrila njegovo ime,« pravi Jennifer Jason Leigh.

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

HOROSKOP

Oven 21. 3. – 20. 4.

Vaše življenje bo steklo v dinamičnem ritmu, vzporedno z nekaterimi spremembami, ki vas bodo presenetile. Razpoloženje bo odvisno v največji meri od drugih. V ljubezni se lahko zgodijo nekateri nepričakovani obrati in drugačne kombinacije.

Bik 21. 4. – 20. 5.

Mnogi med vami bodo zapluli v mirnejše vode, v staro in dobro poznano službo in preizkušene ter predvidljive odnose. Morda jenastopil čas, da se nekoliko bolj posvetite svojemu zdravju, kondiciji in videzu.

Dvojčka 21. 5. – 21. 6.

Četudi so že mnogi med vami pomislili, da vam to leto ne bo izpolnilo pričakovanj, se lahko še v tem tednu morda prepričatev nasprotno. Zvezde vam bodo naklonjene in lahko boste nadoknadjili zamujeno. Ljubezensko življenje postaja presenetljivo.

Rak 22. 6. – 22. 7.

Z obema rokama zgrabite ponujene možnosti, veliko ste jih že zamudili, zaradi česar ste tudi sami pretirano nezadovoljni. Življenje bo dinamično, dobro se boste znašli v vseh situacijah, kar je tudi sicer vaša odlika.

Lev 23. 7. – 23. 8.

V tednu, ki je pred vami, se vam bodo odprle nekatere nove možnosti, morda potovanje ali nova in zanimiva srečanja, in s tem dinamičnost, ki jo pogrešate. Ni res, da zapadate v pusto enoličnost, le vsakdanjik si morate znati popestriti.

Devica 24. 8. – 23. 9.

Obeta se vam mirnejše, dokaj nevtrarno obdobje brez večjih sprememb. Ukvarjali se boste s finančnim stanjem, z družino in s seboj. Začasno zatišje lahko izkoristite za razmislek o vašem življenju in nekaterih zapletenih, še zmeraj nerešenih odnosih.

Tehtnica 24. 9. – 23. 10.

Mars je vstopil v vaše znamenje, kar vam prinaša obdobje, polno nemira, povečane aktivnosti in čustvene preobčutljivosti. Okolica vas bo razumela in podpirala, vi pa jo boste morili z nekontroliranimi izpadmi. Razmišljajte in ne bodite prenagli.

Škorpjon 24. 10. – 22. 11.

Posežite za notranjimi zalogami energije, saj boste končno morali odkriti ključ za reševanje napetih in zapletenih odnosov. Na delovnem mestu so možni prepriči z nadrejenimi, ne dopustite, da bi vas preveliko število obveznosti vrglo iz tira.

Strelec 23. 11. – 21. 12.

V tem tednu boste izvedeli dobre novice, tudi sicer se bo vse odvijalo tako, kot si lahko le želite. Zadovoljni boste pri delu in v ljubezni. Ne dopustite pa, da bi zamaknjeno pričeli počivati na pridobljenih lovorikah.

Kozorog 22. 12. – 20. 1.

Si res želite ohraniti ljubezensko razmerje in obstoječe vezi s partnerjem, za katerega niste več prepričani, da je pravi? Vložiti boste morali veliko več truda, iskrenosti in zaupanja, kot si mislite. Čas, ki prihaja, bo pokazal pravilnost ravnanja.

Vodnar 21. 1. – 19. 2.

Prebroditi boste morali manjše krizno obdobje, tako v ljubezni kot v poslovnosti. Nič resnega, saj bodo vse možnosti še vedno odprte. Od vas je odvisno, kakšni bodo prihajajoči dnevi, in če boste zadovoljni.

Ribi 20. 2. – 20. 3.

Oddahnili si boste, saj sčasoma čutite, da se dokaj napeti odnosi umirjajo, videli boste tudi razrešitev nekaterih težav, ki vas spremljajo že dalj časa. Pozornost skušajte nameniti vsakodnevnim rečem in vašemu delu.

JAPONSKA – SMUČANJE NA SNEGU
V VELIKI POKRITI DVORANINAJVEČJI HLADILNIK
NA SVETU

Zimsko smučanje poleti? Da. Kljub prepričanju, da je prestolnica v Tokiu naveličana potratnih, preobljudenih ekskurzij, je svetovno znani strokovnjak za razvoj nepremičnin zgradil največjo smučarsko zgradbo na svetu. Smučarsko zgradbo za spomlad, poletje, jesen, zimo in sneg, so odprli v Funabachiju, mestu, ki leži vzhodno od Tokia in je oddaljeno le trideset minut vožnje z vlakom. Po zunanjosti je ta zgradba iz železa in betona, podobna veliki zagozdi sira.

»Dolgo sem se čudil, kaj bo iz te zgradbe nastalo,« pravi Makiko Saito, devetindvajsetletni uslužbenec veleblagovnice v Tokiu. Ko sem slišal, da bo smučarski center s pravim snegom, sem sklenil, da ga bom preizkusil.

Smučarska zgradba je hladilnik, vreden 364 milijonov dolarjev. V notranjosti je temperatura dve stopinji Celzija. Dvajset centimetrov debela plast steklene volne odbija zunanjo vročino, edinstven pa je tudi sistem sneženja v zgradbi. 94 dulcev po vsem stropu razpršuje mešanico zgoščenega zraka in meglene vode. Ko vodni del-

ci trčijo ob hladen zrak, kristalizirajo v sneg. Toda ne v kakršenkoli sneg, kot uradno zatrjujejo v Mitsui Fudosan Co. To so praškasti kristali, premera 80 mikronov. Da pa bi dobili sneg enako visoke kvalitete, kot je pravi, bi moral nekdo, po izjavah menedžerja Ryosuke Uematsu, iti ponj v japonske gore na severni otok Hokaido. Smučarska zgradba ima

dve progi, dolgi 500 metrov. Ena je namenjena začetnikom, druga, nekoliko bolj strma, pa izkušenim smučarjem. Smučarje bosta po končani vožnji vozili na vrh dve sedežnici.

»Nismo želeli napraviti umetnega smučišča,« pravi Uematsu o svojem umetnem smučišču. Obiskovalci nove smučarske hale bodo za dve

uri smučanja odšteli 54 dolarjev. Da bi se izognili gneči, se bo istočasno lahko smučalo naenkrat le dva tisoč ljudi. Čakajoči pa bodo lahko kaj prigriznili, gledali TV, plavali ali sedeli v savni, dokler ne bodo poklicali njihove številke. Tisti pa, ki ne bodo navdušeni nad smučanjem na poletnem snegu, pa prav tako ne bodo pogrešali zabave. Japonska ima tudi pre-

pričljiv kopalniški center, ki se imenuje Wild Blue Yokohama, kjer lahko uživate na peščenih plažah pod umetnimi palmami in v dva metra visokih valovih, ki so zadnji poklon stroja, ki dela valove.

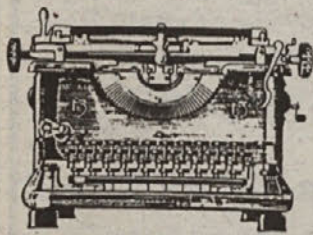
Vstopnina je 35 dolarjev. Za surfanje pa je potrebno plačati posebej. Po reviji NEWSWEEK, prevedla Nina Mom

BRANDO MED BIKI

Marlon Brando pripravlja nov film. To ne bi bilo nič posebnega, če ne bi šlo za nenavadno vlogo velikega igralca in njegov prvi scenarij. Gre za zgodbo o španski siroti, katerega edini prijatelj je tele. Tele zraste v bika in mora v boj v areno, deček je obupan. Bivši toreador, ki ga igra Brando, pomaga fantu, da najde svojega bika in ga reši smrti. Film je režiral Phillip Borson, ki je skupaj z Brandom napisal scenarij.

Pisma

K PISMU

»PRLEKIJA«

z dne 7.7.1993:

Najprej načelna ugotovitev, da se pri tistih, ki imamo še »srečo«, da lahko pridejo do časopisa NOVA DOBA, vedno bolj utrjuje prepričanje, kako se lahko nekateri lažni protagonisti NOB iz Pomurja (F. Tarča, Š. Kuhar) življajo s svojimi ugotovitvami in ocenami o NOB na tem območju le še v tem časopisu, saj so jim drugi časopisi že odpovedali gostoljubje na svojih straneh. Časopis si z objavljanjem takih pisem prav gotovo ne bo pridobil na popularnosti pri bralcih, zlasti mlajših, ki jim tako pisanje pravzaprav nič ne pove, saj gre v tem primeru le za majhen košček zgodovine iz našega polpreteklega obdobja, obdelane v lokalni monografiji »PRLEKIJA 1941 - 1945«.

Za nas borce NOB in aktiviste OF iz območja bivšega okrožnega odbora OF Ljutomer - G. Radgona velja in bo obveljalo tudi v prihodnje dejstvo, da je bil odpor proti nemškemu nacističnemu okupatorju nujen in neizbežen v obliki in načinu, ki so ga pogojevale razmere na tem območju. Pasivno spremljati dogodke v tem času na območju, kjer ni bilo pogojev za delovanje posameznih partizanskih enot, bi pomenilo omogočiti okupatorju uresničenje njegove raznarodovalne politike na Slovenskem z izseljevanji, depotacijami, prevzgojo in podobno. Ni slučaj, da je bilo območje Ljutomera zaradi uporniške aktivnosti in preprečevanja namer okupatorja proglašeno za »banditengebit«, sem pa so Nemci zraven svojih policistov in vojske v letu 1944 poslali tudi okrog 350 Kozakov, ki bi naj zatrli aktivnost borcev in aktivistov.

Zgodovinski podatki o dogodkih v Prlekiji v času nemške okupacije so se zbirali ves povojni čas in tako je leta 1952 v Ljutomeru nastala muzejska zbirka NOB; leta 1965 je prof. Drago Novak, ki ni bil udeleženec NOB, zato pri uporabi podatkov nepristranski in po našem mnenju tudi objektivni, izdal prvo knjigo »PRLEKIJA V NOB«. V tej knjigi pa mnogo podatkov zaradi skromnega obsega ni bilo objavljenih, zato se je pokazala potreba po izdaji obširnejše monografije, katere avtor je zopet bil prof. D. Novak, ki je leta 1987 izšla pri založbi BOREC.

Podatki za obe knjigi so bili zbrani na terenu skozi vsa povojna leta, mnogi pa izhajajo tudi iz šolskih kronik, spisanih v letu 1945, ko so bili spomini na dogodke še popolnoma sveži. Gradivo za monografijo je bilo lep čas na razpolago tudi krajevnim borčevskim organizacijam v občini Ljutomer in G. Radgona s pozivom, da akterji NOB in drugi pričevalci dajo nanj svoje pripombe. Tarča F., ki je takrat predse-

doval krajevni organizaciji Zveze borcev in bil tudi nekaj časa član občinskega odbora ZB v Ljutomeru, takrat na gradivo ni reagiral; to počenja šele od časa svoje preselitve iz območja tukajšnje občine. Sicer pa o tej zgodovini sam osebno tudi nima kaj dosti povedati, ker v najbolj usodnih časih za NOB na Ljutomerskem območju ni bil prisoten v domačem kraju. Podpisnik pisma, ki mu ga sicer piše upokojeni častnikar, hoče zaradi dejstva, ker mu posamezni prvoborci niso priznali njegovega »aktivnega« dela za NOB, kot si je zaradi pos. ugodnosti po vojni sam zamislil, obračunavati s celotno zgodovino NOB na Ljutomersko - radgonskem območju; po petih desetletjih to zgodovino ponovno ocenjevati in razvrednotiti ali posamezne dogodke prikrojiti lastnim željam in potrebam.

Bivši borci in aktivisti ter drugi državljani tukajšnjega okolišja g. Tarča zelo dobro poznajo po njegovem negativnem odnosu do ljudi in dogodkov v svojem okolju, zato ni slučaj, da je v povojnem času imel čez dvajset različnih sporov, ki so jih razreševala sodišča in nekatere rešujejo še sedaj. Prav iz teh razlogov smatramo v naši občinski borčevski organizaciji, da ni produktivno polemizirati z njegovimi trditvami in predručenjem dogodkov za obdobje NOB. Zaradi številnih žrtev, ki jih je PRLEKIJA prispevala v boju z okupatorjem v najbolj usodnih dneh slovenske narodne zgodovine in zaradi prave resnice o tem boju odrekamo avtorju pisma pravico na tak način ter z insinuiranjem blatiti udeležence NOB in metati blato na dogodke tedanjega časa. V eventuelne povojne dogodke na tem območju se monografija »PRLEKIJA 1941 - 1945« ne spušča, pa tudi naša borčevska organizacija to prepušča stroki zgodovinarjev in pristojnim organom oblasti.

To pismo je naš prvi in zadnji odmev na pisarijo v uvodu omenjenih dveh avtorjev, ki žali čustva vseh še živih sodelavcev NOB v Prlekiji, še posebej pa še svoje padlih borcev in žrtev v času okupacije.

Komisija za informiranje pri obč. odboru ZB Ljutomer

SPOROČILO JAVNOSTI IN ČLANOM ZVEZE ČASTNIKOV SLOVENIJE!

V Dnevniku, Večeru in še nekaterih časopisih je bil objavljen članek z naslovom Problemske konference Zveze častnikov, ki govori o zahtevi več kot polovice delegatov Konference Zveze častnikov Slovenije za sklic problemske volilne konference. Ker je prav tako pobudo vodstvu republiške organizacije naslovila organizacija častnikov Ljubljana (v njej so častniki in podčastniki občin Ljubljana-Center, Moste Polje in Šiška, medtem ko sta bežigradska in viška organizacija samostojni), menimo, da gre za članek Zveze častnikov Ljubljana.

Da bo bralcem -- članstvu Zveze častnikov Slovenije razumljivo, za kaj pravzaprav gre, navajam naslednje pojasnilo: Predsedstvo Zveze častnikov Slovenije je na pobudo predsednika Državnega zbora Republike Slovenije razpravljalo o Predlogu Resolucije o izhodiščih zasnov nacionalne varnosti Republike Slovenije in dalo nanj pripombe. To je med drugim tudi naša dolžnost v skladu s 140. členom Zakona o obrambi in zaščiti. Na odboru za obrambo Državnega zbora je obrambni minister Janez Janša oporekal upravičenosti, predvsem pa strokovnosti naše organizacije za obravnavo resolucije. Zvezo je označil kot organizacijo, ki zna le na pol slovensko, o njeni strokovnosti pa sploh ni mogoče govoriti.

Član odbora Marijan Stanič je med drugim poudaril, da ne bo dovolil, da bi tako pomemben dokument sooblikovala organizacija, v kateri je več kot polovica Neslovencev.

Vodstvo organizacije Zveze častnikov Slovenije so takšne izjave močno presepetile, še zlasti zato, ker je obrambni minister še marca 1993 ob državnem prvenstvu častnikov in podčastnikov Slovenije v smučanju in streljanju na Golteh, za tekmovalni bilten dal naslednjo izjavo:

»Današnji dan je izjemna priložnost, da se spomnimo hitre prenove in razvoja vaše organizacije Zveze častnikov Slovenije, ki v zadnjih letih postaja sodobna organizacija častnikov in podčastnikov, kot jih imajo povsod v razvitem svetu. To in številna druga tekmovalna in skrb za stalno usposabljanje vaših članov, dokazuje, da je vaša organizacija pomemben del slovenskega obrambnega sistema. Članstvo v Zvezi častnikov je prostovoljno, toda kljub temu vsak dan raste, kar je najboljši dokaz, da se nam ni treba bati, če bi bilo potrebno braniti samostojno in mednarodno priznano Slovenijo.«

Potem, ko smo dali pripombe k predlogu resolucije o izhodiščih zasnov nacionalne varnosti Republike Slovenije, me je Janez Janša poklical na pogovor, na katerem je postavil tri zahteve: 1. da čimprej skličemo konferenco Zveze častnikov Slovenije in zamenjamo vodstvo, 2. da se finančna sredstva iz proračuna prenesejo na Ministrstvo za obrambo, 3. da se določila Zakona o obrambi, ki se nanašajo na Zvezo častnikov Slovenije, črtajo iz zakona.

Če te zahteve ne bomo izpolnili, bo ministrstvo za obrambo ustanovilo novo organizacijo, čeprav se zaveda, da to za Slovenijo, njeno obrambo in varnost ne bo dobro.

Po vsem tem sem 29. junija sklical sejo Predsedstva Zveze častnikov Slovenije, na njej obravnavali moj pogovor z obrambnim ministrom in nastale razmere. Po obširni, zavzeti in odgovorni razpravi, je predsedstvo sprejelo naslednje sklepe: Predsedstvo Zveze častnikov Slovenije 1. bo sklicalo Konferenco Zveze častnikov Slovenije septembra ali oktobra 1993, na kateri bo ocenila doseženo stopnjo preoblikovanja in obravnavala ter sklepala o pobudah za vsebinske, kadrovske in organizacijske spremembe. 2. Začenja priprave na konferenco takoj in zadolžuje vse komisije, da analizirajo sedanje stanje in predloge, ki prihajajo. Kom-

sije so dolžne predložiti zamisli rešitev bodoče organiziranosti Zveze častnikov Slovenije za svoja področja dela. 3. Ocenjuje, da je v prid Republiki Sloveniji, če ima eno samostojno množično strokovno organizacijo častnikov in podčastnikov, ki deluje povezano z drugimi dejavniki predvsem na področju obrambe in obrambnimi silami Republike Slovenije. 4. Želi spremembe izpeljati modro, mirno in racionalno, skladno z novim obrambnim sistemom, ki je sedaj v pripravi. Vezano pa je tudi na nekatere statutarne obveznosti. 5. Vabi Ministrstvo za obrambo in pobudnike za spremembe po terenu k oblikovanju njihovih predlogov in skupni obravnavi potrebnih sprememb v naši organizaciji skladno z Resolucijo in Zakonom o obrambi. 6. Nasproutuje in obžaluje konfliktne obravnavanje teh vprašanj, ker meni, da se o teh zadevah lahko mirno in strokovno dogovori in jih uskladi. 7. Ugotavlja, da so spremembe potrebne tudi v vodstvu Zveze častnikov Slovenije, vendar naj bodo izvedene v normalnem procesu, po demokratični poti in statutarnih določilih. 8. Odločno zavrača obtožbe, da je proti vsebinskim, organizacijskim ali kadrovskim spremembam, še bolj pa trditve nekaterih posameznikov, da je strokovno nesposobno, njihovi predstavniki pa neprijemni za mednarodno sodelovanje.

Dne 3. junija je Janez Švajncar v 3. številki Slovenske vojske napisal pamflet Organizacija za današnjo rabo, na katerega smo odgovorili v 5. številki tega časopisa.

Trdno sem prepričan, da v Zvezi častnikov Slovenije, ni nobene potrebe po spektakularnih odgovorih in izjavah, kar je ocenilo tudi naše predsedstvo, zato se odslej v tem smislu nismo oglasili. Ker pa nekateri skušajo manipulirati z našim članstvom in organizacijo, moramo povedati resnico in ozadje tega početja. To je tudi naša dolžnost do slovenske javnosti, katere del so tudi častniki in podčastniki Republike Slovenije.

Tudi v prihodnje bomo dosledno uresničevali sklepe Predsedstva in Konference Zveze častnikov Slovenije in zagotovili, da bo vsak član v skladu s Statutom lahko uveljavljal svoje pravice in dolžnosti.

EDVARD PAVČIČ, predsednik Konference Zveze častnikov Slovenije, Ljubljana

TUDI V ŠEMPETRU SE JE »ZGODIL NAROD«

V četrtek, 5. avgusta 93, je bil sklican zbor krajanov v Šempetru v Savinjski dolini z namenom javne obravnave sprememb zazidalnega načrta sedanjega industrijskega območja. Zbor je bil tako dobro obiskan, da je bilo v veliki dvorani Hmeljarskega doma komaj prostora za vse. Sklicatelj zbora občinski sekretariat za varstvo okolje in urejanje prostora in Krajevne skupnosti Šempeter so pre-

bivalstvo res premalo obvestili o nameravani gradnji polnilnice za tehnološke plines spremljajočimi objekti z upravno zgradbo na delu bivšega SIP-ovega industrijskega rezervata. Obvestilo, ki ga je občanom poslala krajevna skupnost, sploh polnilnice plinov ni omenjalo.

To pomanjkljivost pa so dodobra izkoristili sosedje načrtovanih novih objektov, ki so med prebivalstvo razposlali cirkularno pismo, v katerem so zatrtili, da se Šempetru vsiljuje »umazana kemijsko-plinska tehnologija skladiščenja bazičnih kemijskih izdelkov - plinov vseh vrst in zbiranje ter primarna predelava industrijskih odpadkov«. Dokaz za opisano dejavnost naj bi bil priložen izvod iz registracije firme Linde plin d. o. o. iz Celja, ki naj bi nastopila kot investitor v industrijskem območju. V obvestilu sosedov je pisalo tudi, da je »Tako dana vsa možnost širjenja okolju škodljive proizvodnje, ki bo zastupljala, uničila ne samo naš kraj, ampak prelepo Spodnjo Savinjsko dolino«. Sledilo je še opozorilo, da hoče družba Linde plin čimprej realizirati svoj načrt, še v času letnih dopustov in vsekakor pred sprejemom Zakona o urejanju in varstvu okolja Republike Slovenije.

Ker od merodajnih (projek-tanti, investitor, občina in krajevna skupnost) nihče ni dokumentirano obvestil krajanov, da je drugače, se je iskra nezaupanja, ki so jo zasejali sosedje, prijela in na zboru krajanov kljub prepričevanju zastopnika Linde plin, da so sporno registracijo spremenili, prerasla v požar, v katerem ni bilo več možnosti za argumentirano pojasnjevanje in dialog. V takšnem vzdušju so seveda dodobra prišle do veljave demagoške parole in medklici. Nihče od projektantov ali izvedencev kemijske stroke ni dobil besede, zato pa smo tembolj poslušali diskutante, ki so svoje nagovore pričelnjali z uvodom, da sicer niso strokovnjaki, vendar da pa vedo, kaj se bo zgodilo. Kot da sodobne tehnologije slo-nijo na laicizmu. Nihče tudi ni hotel prisluhniti predlogu gospoda Jagra, ki ga je zbor enoglasno določil za zapisnikarja, naj bi oceno primernosti predlaganih investicij v industrijski coni prepustili domačim, šempetrskim strokovnjakom. Dobili smo dokaj čuden poduk iz financ od spoštovanega mojstra. Veliko jih je bilo zaskrbljenih za možnosti eksplozije, še več, kaj bi bilo s šempetrskim turizmom, če bi predvideno polnilnico zgradili. Ko je ugledna visoko izobražena gospa v svojem nastopu zgroženo predvidela celo spremembo mikroklima v Savinjski dolini, če bi se predvideni načrt uresničil, sem podpisani želel z nekaj pojasnili demistificirati bo-jazni, če bi v Šempetru dobili polnilnico plinov. Uvodoma sem opozoril, da v takšnem mitingaškem vzdušju ni mogoče govoriti. Bilo je dovolj. Vpitje, žvižgi, ploskanje in celo fizični napad so preprečili vsako nadaljnjo besedo. Da ne bo nespোরazumov. Sem od rojstva Šempetran in v Šempetru živim. Rad imam rojstni kraj in v njem imam mnogo prijateljev. Predstavnik Linde plin sem prvič videl na omenjenem zboru.

Ne sprejemam pa metod linča in mitingarskega vzdušja, ki ste ga dragi sokrajani uprizorili na zboru 5. 8. 1993.

Razmislite samo, kakšno medvedjo uslugo smo si na-

pravili za naš ugled. Nihče več za dolgo ne bo prišel v Šempeter kot investitor, saj tod živijo tako napadalni ljudje, ki nobenemu ne omogočijo, da bi kaj pojasnil. Tudi turizem se ne more razvijati, če ni razvitih drugih gospodarskih dejavnosti. Morda pa menite, da bi kazalo poprositi našega naturaliziranega sokrajana, da nam izda postopek za gojenje zelo debelih paprik, kot nam je ponudil na zboru?

PETER JANIČ Šempeter

OKTOBRA BO STARA 19 LET

Objema Šaleško dolino, zre v to dolino, živi s prebivalci, ki imajo radi ta predel Slovenije, pada v soteske in se marsikje strmo dviga k skalam, ki sillijo v nebo. To je naša Šaleška planinska pot, ki jo je do sedaj prehodilo že več kot dva tisoč planincev in popotnikov iz domovine in tujine. Vsi so bili navdušeni nad lepotami narave in prijaznostjo ljudi na domačijah, mimo katerih je speljana. Pa še nekaj. Ivč Kotnik, znani velenjski alpinist, jo je s skupino kolezarjev prekolesaril, znani rejec konj iz Velenja g. Prisan pa je izjavil, da je s konjskega sedla še lepša. Z nekaj prijatelji oziroma sorodniki jo je prehodil s pomočjo svojih lepih konj. Pa boste rekli, da ni ta Šaleška pot res nekaj posebnega? Kdor ne more peš, na biciklu ali konju obiskati domačij ob ŠPP, to lahko stori z avtomobilom, ker prideš do vseh točk lahko tudi tako. To je seveda le v skrajnem primeru.

Gre za povezavo med ljudmi. Ob tem spoznamo tudi mnoge kulturne, zgodovinske, etnografske posebnosti ter ugotovimo velik napredek, ki so ga domačini dosegli v zadnjih desetletjih. ŠPP vodi mimo velikih gorskih kmetij, gostišč, dveh planinskih koč, konča pa se na velenjskem gradu, ki predstavlja pravo kulturno in zgodovinsko bogastvo doline s svojimi zbirkami, ki si jih je vredno ogledati.

Res da je dolga blizu 40 km; pa saj je čas dopustov. Morda boste nekaj dni odšli spoznavat vašo bližnjo ali daljno planinsko okolico. Zakaj ne bi bila to ŠPP? Do sedaj je rekorder doma iz Koroškega, ki jo je prehodil že dvajsetkrat. Na vse točke pride že, kot bi šel domov. Podobno se dogaja markacijam, ki skrbijo za pot. Lansko oziroma letošnje leto je bila skoraj v celoti obnovljena - na novo premarkirana. Pa ne le to. Marsikje je treba odstraniti grmovje, ki prerašče, na novo markirati, ker ljudje sekajo gozdno pot oziroma delajo nove gozdne poti. Ko ljudje pošiljajo dnevnike ŠPP v potrditev, mnogi pohvalno pišejo o poti in prijaznosti ljudi ob njej. Lahko rečemo, da ŠPP živi, nas spoznava, se veseli planincev...

Namreč, vsako leto pridejo ljudje - gospodarji točk oziroma skrbniki žigov in vpisnih knjig skupaj, PD Velenje organizira zanje izlet. Tudi letos bo najbrž tako. Kam bodo šli, naj ostane še skrivnost. Upajmo, da jim bo spet lepo, tako kot jim je bilo že dvanajstkrat.

JULIJANA HOČEVAR, Celje

S polletno naročnino imate že plačan komercialni oglas velikosti 5 cm v stolpcu.

S plačano naročnino za pol leta ali celo leto pa povrh tega postanete kandidat za pol kilograma čistega zlata.

Spoštovani naročniki!

Časi so takšni, da smo se žal prisiljeni marsičemu odpovedati. Le enemu samemu se ne smemo – informacijam. Časopis Nova doba pa skrbi za pravočasno in resnično informiranje.

Kaj še daje Nova doba?

ENAKO CENO ČASOPISA ZA NAROČNIKE ČEZ VSE LETO Mali oglas zastoj Zanimivosti iz sveta glasbe in svetovne mondene družbe Televizijski program in napovedi za prireditve

Z izpolnjeno in poslano naročilnico postanete član velike družine časopisa Nova doba. Naročnino nakažite na žiro račun Nove dobe pri celjski SDK št. 50700 – 603 – 31455.

NOVA DOBA

NAROČILNICA

Ime ..... priimek .....

naslov .....

naročam časopis-tekst Novo dobo na naslov .....

Na gornji naslov mi pošljite ..... izvodov. (število) .....

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

podpis naročnika

Pol kilograma čistega zlata

za stare
in nove naročnike tednika
Nova doba

NAGRADA ZA ZVESTOBO

Začetek nove velike nagradne igre

Nova doba obvešča, osvešča in nagrajuje

Edini pogoj: plačana naročnina

HIŠO Z GOSTINSKIM LOKALOM v Gaberkah pri Šoštanjju prodam. Tel.: 063/893-140

KMEČKO HIŠO z 2 ha zemlje, prodamo ali zamenjamo za manjšo hišo

z vrtom v Murski Soboti zaradi bolezni lastnika. Jože Borovnjak, Serdica 85

BUČNICE – GOLICE odkupujejo po 150 SIT. tel.: 062/796-727 GLASBENI STOLP

NESCO, dvojni kasetofon, CD, gramofon, equalizer ter tuner prodam po zelo ugodni ceni. Tel.: 063/771-616

CISTERNO CREINA, 3200 l, malo rabljeno, staro tri leta, in 300 l hrastov sod, nov, prodam. tel.: 062/715-177 SYNTHESIZER CASIO, klavirske tipke, 4oktave, prodam po zelo ugodni ceni. Tel.: 063/771-616

GUMIJAST ČOLN tomos 4 in tomos 4,8, kratka os, in jadrnico elan 425 S, prodam. Tel.: 065/24-426, zvečer HIPOTEKARNI KREDITI, fiksna obrestna mera, neomejena višina, tudi fizične osebe. Tel. / faks: 069/82-743

NOVEJŠE 1,5 SOBNO STANOVANJE na Ptujju, SAT, CK, telefon, prodam najboljšemu ponudniku. Tel.: 061/813-120

ZIDARJE, TESARJE IN DELAVCE, večje število, zaposlimo. Mijo Jakovljevič, Nemčavci 5 b

LESENO BARKO, 5,5 m, staro dve leti in pol, prodam najboljšemu ponudniku. Tel.: 066/62-724

BRUNARICO s 600 m2 zemlje, posajene z lešniki, na Radovici, zamenjam za garsonjero ali vikend na Hrvaškem. Tel.: 047/758-848

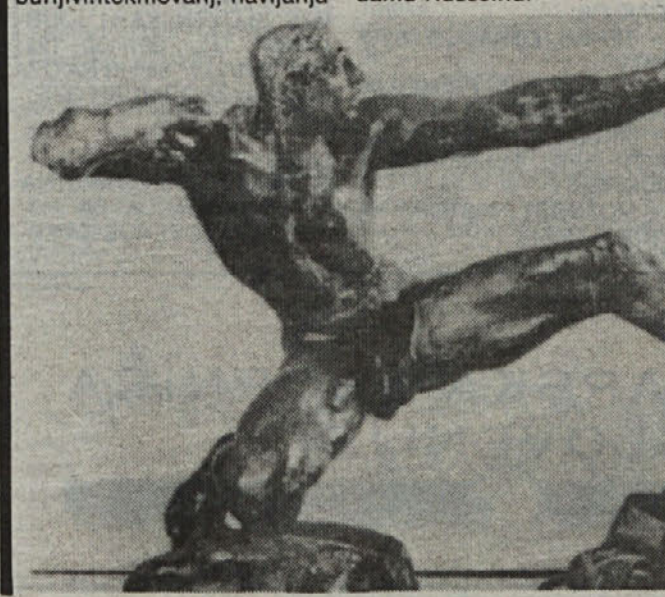
SAMARO, letnik 1989, ugodno prodam. Tel.: 068/27-350

LAUSANNE

MUZEJ OLIMPIJCEV

Tako kot so v antični Grčiji kot bogove častili svoje olimpijske zmagovalce, imajo tudi sodobni olimpijci svoj tempelj – muzej v Lausanne, sedežu Mednarodnega olimpijskega komiteja, ki je zgrajen iz belega marmorja s Tasosa in na svojih 11 tisoč kvadratnih metrih razstavnih površin omogoča obiskovalcem srečanje z vsemi nosilci olimpijskih odličij.

Arhitekta Mehican Pedro Ramirez Vasquez in Švicar Jean-Pierre Cahen pri vходу v muzej z izborom antičnih vaz, kipov metalcev diska, tekača, rokoborca in četverovprege ter z modeli antičnih bojišč v Olimpiji spomnita na čas, ko so zmagovalce opevali v epskih pesnitvah, medtem ko danes o njih pričajo filmski zapisi. Na velikih platnih po dvorinah vrtijo kopico najbolj razburljivih tekmovalcev, navijanja občinstva, navdušena kricanja.

Na malih ekranih si lahko vsak priključuje dogodke, ki si jih želi, v vitrinah pa so na ogled deli športne opreme, na primer smučarska čelada Jeana Clauda Killyja ali tekmovalni copati Carla Lewisa, s katerimi je leta 1984 zmagal v Los Angelesu na dvesto metrov. Še posebej je učinkovita zbirka olimpijskih bakel in medalj. Tam so tudi marmorna olimpijska zastava z olimpijskimi krogi Juana Morene (darilo španskega olimpijskega komiteja), marmorni letalec Tana Yuna (kitajsko darilo), Madžari so poklonili železna vesla Gabora Mihalya, Francozi bronasto statuo barona de Coubertina, delo Jeana Cardota.

Mali oglasi

ŠKROPILNICO PANONIA, malo rabljeno, prodam za 25.000,00 SIT. Tel.: 063/24-786

PARCELO z gradbenim dovoljenjem, ob glavni cesti v Černelavcih, prodam. Tel.: 069/26-751, zvečer

GLISER G-370 z T-18 motorjem, registriran v Piranu do leta 1997, prodam. Robert Gaberšek, Šešče 13, 63312

Prebold, tel.: 063/701-081, zvečer FANT išče delo natakarija. Imam izkušnje. Tel.: 0608/61-118

RABLJEN MOLZNI STROJ VITREKS, rabljen obračalnik SIP Šempeter (mali), rabljeno traktorsko bočno kosilnico, parketne deščice, hrastove, široke 4 cm, prodam. Tel.: 062/797-009, po 20. uri

MALI OGLAS ZASTONJ KUPON

MOJ NASLOV: _____

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

GOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJEGOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJE

Iz mednarodnega poslovno informacijskega sistema BORZA ponudb, povpraševanj in informacij za vse oblike poslovnega sodelovanja smo izbrali nekaj ponudb in povpraševanj domačih in tujih podjetij, ki iščejo poslovne partnerje (celotna baza je na razpolago v Informacijski pisarni Centra za informacijski sistem GZS in na vseh območnih zbornicah GZS.

1. SL003-02323
POVPRAŠUJEMO PO TEHNIČNI (ODPADNI) SOLNI KISLINI GOSTOTE 1.16 KG/DM3 (ALI VEČ) V KOLIČINAH 50 - 100 TON/MESEC.
Naziv: CIS GZS
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000

Naslov: SLOVENSKA 41
Telefon: 061/150-122
Telefaks: 061/219-536
Teleks: 31-138 GZ SL
Kontakt: CIS GZS
INFORMACIJSKA PISARNA 2.

L003-02324
PROIZVODNJA GUMITEHNIČNIH IZDELKOV IN ORODIJ KOT SO TESNILA, SEMERINGI ELEMENTI ZA TESNENJE HIDRAVLIKE IN PNEVMATIKE, RAZNI GUMI NOSILCI, GUMI AMORTIZERJI, VSE VRST GUMI MEMBRAN.
MATERIALI SO ODPORNI NA VSE AGRESIVNE MEDIJE KOT TUDI NA TEMPERATURU (NBR, EPDM, SILIKONI, VITON).

Naziv: SILTRADE D.O.O.
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: PARMOVA 51
Telefon: 061 / 118 160
Telefaks: 061 / 119 095
Teleks:
Kontakt: BORUT ČUK
PARMOVA 51, LJUBLJANA 84 3.

SL003-02325
SKOBLJANJE IN LEPLJENJE LAMELIRANIH ELEMENTOV ZA OKENSKE PROFILE.
Naziv: MIZARSTVO, D.O.O.
Kraj: VELENJE
Pošta: 63320

Naslov: KOROŠKA 54
Telefon: 063/856-558
Telefaks: 063/856-558
Teleks:

Kontakt: JOŽE KALIGARO
KOROŠKA 54
VELENJE

4. SL003-02326
PRODAJA SMREKOVIH BRUN, LADIJSKEGA OPAŽA, (TALNI, STENSKI), I., II. KVALITETA, HRASTOVIH VRTNIH GARNITUR.
Naziv: MIZARSTVO, D.O.O.
Kraj: VELENJE
Pošta: 63320

Naslov: KOROŠKA 54
Telefon: 063/856-558
Telefaks: 063/856-558
Teleks:

Kontakt: JOŽE KALIGARO
KOROŠKA 54
VELENJE

5. SL003-02327
SODELOVANJE PRI PROIZVODNJI LAMELIRANEGA LESA ZA OKNA (A IN B KVALITETE), LEPLJENIH PLOŠČ (DO 800 MM ŠIRINE IN 3000 MM DOLŽINE), VRTNIH GARNITUR (SMREKA, HRAST) IN MANJŠIH MASIVNIH POHIŠTVENIH ELEMENTOV.
Naziv: MIZARSTVO, D.O.O.
Kraj: VELENJE
Pošta: 63320

Naslov: KOROŠKA 54
Telefon: 063/856-558
Telefaks: 063/856-558
Teleks:
Kontakt: JOŽE KALIGARO
KOROŠKA 54, VELENJE

6. SL003-02329
PONUDBA STROJNE OBDELAVE KOVIN IN DRUGE STORITVE:
- RAZREZ PLOČEVINE NA ŠKARJAH, PLAMENSKO, NA PLAZMO
- KRIVLJENJE DO DOLŽINE 6 M
- OSTALE USLUGE RAZREZA

- OBDELAVA NA: STRUŽNICAH, REZKALNIH STROJIH, HURS BORVERK), BRUŠENJE, - VSE VRSTE KLJUČAVNIČARSKIH STORITEV
Naziv: RIKO STROJ
Kraj: RIBNICA
Pošta: 61310
Naslov: LEPOVČE 23
Telefon: 061 / 861 132
Telefaks: 061 / 861 607
Teleks:
Kontakt: MARIJA MIHELIC
LEPOVČE 23
RIBNICA

7. SL003-02330
NIZOZEMSKO PODJETJE POVPRASUJE PO LESENIH PALETAH (SPECIFIKACIJA JE NA VOLJO V INFORMACIJSKI PISARNI).
Naziv: R. FARAC
Država: NIZOZEMSKA
Kraj: DK ROTTERDAM
Pošta: NL 3016
Naslov: WILLEMSKADE 13
Telefon: 31 652 75 60 21
Telefaks: 31 10 411 92 62
Teleks:

Kontakt: ROBERT FARAC

8. SL003-02331
ITALIJANSKI PARTNER PONUJA:
- KAPITAL V OBLIKI STROJNEGA PARKA DO 49 % CELOTNEGA DELA
- OPREMO ZA JV V OBLIKI KNOW-HOW
- TEHNIČNO POMOČ, MARKETING, FINANČNO UPRAVLJANJE
- OD TUJEGA PARTNERJA PRIČAKUJE:
- TEREN, ZGRADBO, STORITVE
- ZMOŽNOST PRIMERJANJA RAZLIK V VALUTI
- IZKUŠNJE NA SEKTORJU KOT NPR. TEHNIČNI PODJETNIK
- MOŽNOST NASTOPA NA NOVIH TRGIH

1. SL003-02308
IŠČEMO PREDSTAVNIKA ALI PRODAJALCA ZA PODOBNE SLOVENIJE ZA KE-

- ISKANJE LOKALNIH FINANČNIH VIROV
Naziv: STUDIO COSTA CONSULTING
Država: ITALIJA
Kraj: ROMA
Pošta: 00198
Naslov: VIA CLITUNNO 18
Telefon: 39 6 85 55 613
Telefaks: 39 6 85 49 052
Teleks:
Kontakt: DR. CATALANO GONZAGA
VIA CLITUNNO 18, ROMA
JEZIK SPORAZUMEVANJA: ITALIANO, ENGLESE

9. SL003-02332
ITALIJANSKO PODJETJE POVPRASUJE PO ELEKTROMEHANIČNEM URARSTVU, TERMINALIH ZA SHRANJEVANJE PODATKOV, ELEKTRONSKIH PLOŠČAH.
Naziv: CIS GZS
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: SLOVENSKA 41
Telefon: 061/150-122
Telefaks: 061/219-536
Teleks: 31-138 GZ SL
Kontakt: CIS GZS
INFORMACIJSKA PISARNA 10.

SL003-02333
ŠVICARSKO PODJETJE IŠČE RAZLIČNE PROIZVODE ZA UVOZ V ŠVICO - VSE RAZEN PREHRANE.
Naziv: GTV AG GANTNES TH. VERTRIEBE AG
Država: ŠVICA
Kraj: ARBAN STACHEN
Pošta: CH 9320
Naslov: BRUHLSK 98, POSTFACH 20
Telefon: 99 41 71 46 23 94
Telefaks: 99 41 71 46 23 94
Teleks:

Kontakt: THOMAS GANTNES
ARBAN, SCHWEIZ, JEZIK SPORAZUMEVANJA: NEMŠČINA

11. SL003-02334
NEMŠKO PODJETJE IŠČE V SLOVENIJI OBJEKTE - PROIZVODNE HALE (ŽAGE)
PREDELOVALNE INDUSTRIJE, ZARADI NAKUPA.
Naziv: HEUMANN
Država: NEMČIJA
Kraj: MUENCHEN 50
Pošta: 8000
Naslov: KOBLENZER STRASSE 10
Telefon: 99 49 89 14 27 73
Telefaks: 99 49 89 14 27 00
Teleks:
Kontakt: DIETER HEUMAN
DODATNE INFORMACIJE O DELOVANJU BORZE LAHKO DOBITE VSAK DAN V INFORMACIJSKI PISARNI CIS GZS, SLOVENSKA 41, LJUBLJANA, TEL: 061/150-122, FAX: 061/219-536 IN NA OBMOČNIH ZBORNICAH GZS.

1. SL003-02308
IŠČEMO PREDSTAVNIKA ALI PRODAJALCA ZA PODOBNE SLOVENIJE ZA KE-

MIČNE IZDELKE ZA SEKTORJE GALVANIKE, DRAŽNIH KOVIN, ELEKTRONIKO.
Naziv: CIS GZS
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: SLOVENSKA 41
Telefon: 061/150-122
Telefaks: 061/219-536
Teleks: 31-138 GZ SL
Kontakt: INFORMACIJSKA PISARNA CIS GZS 2.

SL003-02309
NUDIMO: TRGOVINA NA DEBELO IN DROBNO, AGENCIJSKI, POSREDNIŠKI IN KOMISIJSKI POSLI, ZASTOPANJE DOMAČIH IN TUJIH PARTNERJEV, STROJNI INŽENIRING, GRAFIČNA DEJAVNOST /TAMPOTISK/.
Naziv: SINAJ, D.O.O.
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: LEVSTIKOVA UL. 1
Telefon: 061/221-906
Telefaks:
Teleks:
Kontakt: ROMILDO BRATKIČ

3. SL003-02311
IVING, D.O.O. NUDI NASLEDNJE PROIZVODE:
- SPECIALNE, ANTIVIBRACIJSKE ZAŠČITNE ROKAVICE »SAVIRA« - SPECIALNE, ANTIVIBRACIJSKE ZAŠČITNE ČEVLJE »SAVIS«
Naziv: IVING, VARNOSTNI INŽENIRING, D.O.O.
Kraj: TRBOVLJE
Pošta: 61420
Naslov: DOM IN VRT 45
Telefon: 0601/24-159
Telefaks:
Teleks:
Kontakt: BRUNO LOGAJ

4. SL003-02312
INOVAČIJE IZ VARSTVA PRI DELU: SPECIALNE ZAŠČITNE ANTIVIBRACIJSKE ROKAVICE SAVIRA IN SPECIALNI ZAŠČITNI ČEVLI SAVIS.
Naziv: IVING, VARNOSTNI INŽENIRING, D.O.O.
Kraj: TRBOVLJE
Pošta: 61420
Naslov: DOM IN VRT 45
Telefon: 0601/24-159
Telefaks:
Teleks:
Kontakt: BRUNO LOGAJ

5. SL003-02313
TURŠKA FIRMA ŽELI VZPOSTAVITI POSLOVNE STIKES S SLOVENSКИMI FIRMAMI, KIBI ŽELE IZ TURČIJE UVAŽATI SLEDEČE IZDELKE: HRANO - SVEŽE SADJE IN ZELENJAVO, JEDILNO OLJE, SIR, JOGURT, ZAČIMBE, MED, MAKARONE, BISKVIT, ČOKOLADO, SLADKOR IN MOKO. POLEG TEGA PONUJAJO PRALNE PRAŠKE, MILA, VINO, LIKERJE, PARKET, CIGARETE IN PLASTIČNE IGRAČE.
Naziv: HARMAN
Kraj: IS MERK BOSTANCI ISTAMBUL

Pošta: 6/27-28
Naslov: ILKER SOK 2
Telefon: /9990-1/
380-29-16; 380-29-17
Telefaks: /9990-1/
380-29-20
Teleks:
Kontakt: OMAR KUSTRIČ

6. SL003-02314
TURŠKA FIRMA HARMAN ŽELI IZ SLOVENIJE UVAŽATI MOLZNE STROJE, NAPRAVE ZA NAMAKANJE POLJ IN PARKOV.
Naziv: HARMAN
Kraj: IS MERK BOSTANCI ISTAMBUL
Pošta: 6/27-28 84
Naslov: ILKER SOK 2
Telefon: /9990-1/
380-29-16; 380-29-17
Telefaks: /9990-1/
380-29-20
Teleks:
Kontakt: OMAR KUSTRIČ

7. SL003-02315
IŠČEMO INTERESENE ZA ODKUP PLOŠČ IZ LESA. NAVEDITE KOLIČINO, VRSTO LESA IN DINAMIKO.
Naziv: CIS GZS
Kraj: LJUBLJANA
Pošta: 61000
Naslov: SLOVENSKA 41
Telefon: 061/150-122
Telefaks: 061/219-536
Teleks: 31-138 GZ SL
Kontakt: INFORMACIJSKA PISARNA CIS GZS

8. SL003-02317

POVPRAŠUJEMO PO INOVATIVNIH PROIZVODIH, KI DELUJEJO AVTONOMNO ALI PA ALTERNATIVNO NA ISTOSMERNI TOK IZ VGRAJENIH SVINČENIH HARMETIČNIH AKUMULATORČKOV OSNOVNEGA MODULA 6 V 3.4 Ah/20h V OHIŠJU DIMENZIJ OSNOVNEGA MODULA 4 X R 20.
Naziv: PECA COMMERCE, D.O.O.
Kraj: MEŽICA
Pošta: 62392
Naslov: POLENA 5
Telefon: 0602/35-175
Telefaks: 0602/35-203
Teleks: 33-124
Kontakt: JOŽE KRENK

9. SL003-02318
LAMELIRAN LES ZA OKNA /A IN B KVALITETA/, LEPLJENE PLOŠČE /DO 800 MM ŠIRINE IN 3000 MM DOLŽINE/, VRTNE GARNITURE /SMREKA, HRAST/, BRUNA, OPAŽ, ROČAJI ZA ORODJE, PALICE OKROGLE - BUKAV, JESEN FI 3 IN 4, DOLŽINA 350 - 2400, MANJŠI MASIVNI POHIŠTVENI ELEMENTI.
Naziv: MIZARSTVO, D.O.O.
Kraj: VELENJE
Pošta: 63320
Naslov: KOROŠKA 54
Telefon: 063/856-558
Telefaks: 063/856-558
Teleks:
Kontakt: JOŽE KALIGARO

9. SL003-02318
LAMELIRAN LES ZA OKNA /A IN B KVALITETA/, LEPLJENE PLOŠČE /DO 800 MM ŠIRINE IN 3000 MM DOLŽINE/, VRTNE GARNITURE /SMREKA, HRAST/, BRUNA, OPAŽ, ROČAJI ZA ORODJE, PALICE OKROGLE - BUKAV, JESEN FI 3 IN 4, DOLŽINA 350 - 2400, MANJŠI MASIVNI POHIŠTVENI ELEMENTI.
Naziv: MIZARSTVO, D.O.O.
Kraj: VELENJE
Pošta: 63320
Naslov: KOROŠKA 54
Telefon: 063/856-558
Telefaks: 063/856-558
Teleks:
Kontakt: JOŽE KALIGARO

9. SL003-02318
LAMELIRAN LES ZA OKNA /A IN B KVALITETA/, LEPLJENE PLOŠČE /DO 800 MM ŠIRINE IN 3000 MM DOLŽINE/, VRTNE GARNITURE /SMREKA, HRAST/, BRUNA, OPAŽ, ROČAJI ZA ORODJE, PALICE OKROGLE - BUKAV, JESEN FI 3 IN 4, DOLŽINA 350 - 2400, MANJŠI MASIVNI POHIŠTVENI ELEMENTI.
Naziv: MIZARSTVO, D.O.O.
Kraj: VELENJE
Pošta: 63320
Naslov: KOROŠKA 54
Telefon: 063/856-558
Telefaks: 063/856-558
Teleks:
Kontakt: JOŽE KALIGARO

9. SL003-02318
LAMELIRAN LES ZA OKNA /A IN B KVALITETA/, LEPLJENE PLOŠČE /DO 800 MM ŠIRINE IN 3000 MM DOLŽINE/, VRTNE GARNITURE /SMREKA, HRAST/, BRUNA, OPAŽ, ROČAJI ZA ORODJE, PALICE OKROGLE - BUKAV, JESEN FI 3 IN 4, DOLŽINA 350 - 2400, MANJŠI MASIVNI POHIŠTVENI ELEMENTI.
Naziv: MIZARSTVO, D.O.O.
Kraj: VELENJE
Pošta: 63320
Naslov: KOROŠKA 54
Telefon: 063/856-558
Telefaks: 063/856-558
Teleks:
Kontakt: JOŽE KALIGARO

9. SL003-02318
LAMELIRAN LES ZA OKNA /A IN B KVALITETA/, LEPLJENE PLOŠČE /DO 800 MM ŠIRINE IN 3000 MM DOLŽINE/, VRTNE GARNITURE /SMREKA, HRAST/, BRUNA, OPAŽ, ROČAJI ZA ORODJE, PALICE OKROGLE - BUKAV, JESEN FI 3 IN 4, DOLŽINA 350 - 2400, MANJŠI MASIVNI POHIŠTVENI ELEMENTI.
Naziv: MIZARSTVO, D.O.O.
Kraj: VELENJE
Pošta: 63320
Naslov: KOROŠKA 54
Telefon: 063/856-558
Telefaks: 063/856-558
Teleks:
Kontakt: JOŽE KALIGARO

9. SL003-02318
LAMELIRAN LES ZA OKNA /A IN B KVALITETA/, LEPLJENE PLOŠČE /DO 800 MM ŠIRINE IN 3000 MM DOLŽINE/, VRTNE GARNITURE /SMREKA, HRAST/, BRUNA, OPAŽ, ROČAJI ZA ORODJE, PALICE OKROGLE - BUKAV, JESEN FI 3 IN 4, DOLŽINA 350 - 2400, MANJŠI MASIVNI POHIŠTVENI ELEMENTI.
Naziv: MIZARSTVO, D.O.O.
Kraj: VELENJE
Pošta: 63320
Naslov: KOROŠKA 54
Telefon: 063/856-558
Telefaks: 063/856-558
Teleks:
Kontakt: JOŽE KALIGARO

BREZPLAČNO
OGLAŠEVANJE
V BELGIJI, ZDA,
ANGLIJI IN NEMČIJI!

Od naše službe za EOT smo dobili obvestilo, da lahko naše firmeposredujejo svoje kratke informacije v Business Cooperation Centru (BCC) iz Bruslja. Ta sistem deluje v 49 državah. Dosedanji rezultati so spodbudni.

- Enako je možno objaviti v poslovni reviji »Openings for Trade« Gospodarske zbornice v Londonu.

- Prav tako imamo obrazce za oglaševanje v dveh ameriških poslovnih časopisih in še

- oglaševanje v nemškem poslovnem časopisu BFAI. Vse zainteresirane prosimo, da nas obvestijo, katera od navedenih ponudb vam je zanimiva, da vam pošljemo ustrezne obrazce.

Vsebina mora biti kratka in jedrnat, vsa besedila morajo biti natipkana in še enkrat poudarjamo: vsa zgoraj navedena oglaševanja so BREZPLAČNA!

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
OBMOČNA ZBORNICA CELJE
Aškerčeva ulica 15, 63000 Celje
Telefon 063/ 26-702
Telefaks 063/ 27-530

GOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJEGOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJE

GOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJEGOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJE

Iz mednarodnega poslovno informacijskega sistema BORZA ponudb, povpraševanj in informacij za vse oblike poslovnega sodelovanja smo izbrali nekaj ponudb in povpraševanj domačih in tujih podjetij, ki iščejo poslovne partnerje (celotna baza je na razpolago v Informacijski pisarni Centra za informacijski sistem GZS in na vseh območnih zbornicah GZS.

1. SL101-00004
PROIZVAJAMO: PRILAGODLJIVE, SEGMENTNE (ALU-LES) STOPNICE; ČISTILNE IN PREČRPOVALNE AGREGATE ZA HIDRAVLJIČNA OLJA, VISOKOTLAČNE HIDRAVLJIČNE CEVI S PRIKLJUČKI.
Naziv: GIP INGRAD - MEHANIZACIJA
Kraj: CELJE
Pošta: 63000
Naslov: LAVA 7
Telefon: 063/34-572
Telefaks:
Teleks:
Kontakt: DRGAJNER ERVIN

2. SL101-00006
PONUJAMO PREVOZNE STORITVE, STORITVE AVTODVIGAL IN TEŽKE MEHANIZACIJE. V NAJEM DAJEMO VSEH VRST ROČNIH ORODIJ, STROJEV IN NAPRAV ZA GRADBENIŠTVO, OBRT IN HOBI.
Naziv: GIP INGRAD - MEHANIZACIJA
Kraj: CELJE
Pošta: 63000
Naslov: LAVA 7
Telefon: 063/34-572
Telefaks:
Teleks:
Kontakt: DRGAJNER ERVIN

3. SL101-00017
IMAMO VEČNAMENSKE SKLADIŠČNE PROSTORE (ZAPRTE, POKRITE, ODPRTE), SKUPNE POVRŠINE CCA 60.000 M2, OPREMLJENE Z USTREZNO MEHANIZACIJO, INDUSTRIJSKIM TIROM, TEHTALNO TEHNIKO, PAKIRNICO, ŠPEDICIJO. PONUJAMO MOŽNOST NAJEMNA SKLADIŠČNIH PROSTOROV, ZASTOPSTVO IN PRODAJO. Naziv: KOVINOTEHNA D.D. - MEDNARODNO TRGOVSKO PODJETJE
Kraj: CELJE
Pošta: 63000
Naslov: MARIBORSKA 17 (SKLADIŠČA IN TRANSPORT)
Telefon: 063/32382
Telefaks: 063/32570
Teleks: VINKO ŽGAJNER
Kontakt: VINKO ŽGAJNER

4. SL101-00100
PONUJAMO VIDEO IGRE IN PEČI NA SVETILNI PETROLIJ
Naziv: ATLAS EXP.-IMP. D.O.O.
Kraj: CELJE
Pošta: 63000
Naslov: UL. XIV. DIVIZIJE 14
Telefon: 063/21848

Telefaks: 063/21848
Teleks:
Kontakt: JODEH M.
TEL.: 063/21848
5. SL101-00104
RAZPOLAGAMO Z PROIZVODNO HALO, POVRŠINE CCA 200 M2, INFRASTRUKTURNO OPREMLJENO, PRIMerno ZA RAZLIČNE PROIZVODNE DEJAVNOSTI, OKOLICA NUDI DELOVNO SILO RAZLIČNIH STROK. ZANIMAMO SE ZA SKUPNA VLAGANJA IN KOOPERACIJSKO SODELOVANJE.
Naziv: TIMA-LD D.O.O.
Kraj: FOKOVCI
Pošta: 69208
Naslov: FOKOVCI 24
Telefon: 069/54075
Telefaks: 069/54075
Teleks:
Kontakt: BOJAN BABIČ
KRANJČEVA 8,69220 LENDAVA, TEL.: 069/75323

6. SL101-00105
RAZPOLAGAMO Z PROIZVODNO HALO, POVRŠINE CCA 200 M2, INFRASTRUKTURNO OPREMLJENO, PRIMerno ZA RAZLIČNE PROIZVODNE DEJAVNOSTI, OKOLICA NUDI DELOVNO SILO RAZLIČNIH STROK. ZANIMAMO SE ZA SKUPNA VLAGANJA IN KOOPERACIJSKO SODELOVANJE.
Naziv: TIMA-LD D.O.O.
Kraj: FOKOVCI
Pošta: 69208
Naslov: FOKOVCI 24
Telefon: 069/54075
Telefaks: 069/54075
Teleks:
Kontakt: BOJAN BABIČ
KRANJČEVA 8,69220 LENDAVA, TEL.: 069/75323

7. SL103-00025
IŠČEMO PROSTOR, PRIMERNEN ZA AVTOMOBILSKO-SERVISNO DEJAVNOST, VELIK VSAJ 400KV. METROV, NA RELACIJI KRANJ-BLED. POLEG ZGRADBE MORA BITI VSAJ 1000KV. METROV. PARKIRIŠČA, PO MOŽNOSTI NAJ BO V ENI ETAŽI. PROSTOR KUPIMO.
Naziv: BURGAR MARJAN
Kraj: MENGEŠ
Pošta: 61234
Naslov: LOKA, NA ULICAH 44
Telefon: 061/737-372
Telefaks: 061/737-372, 372
Teleks:
Kontakt: BURGAR MARJAN, 61234 MENGEŠ, LOKA - NA ULICAH 44, TEL. 061/737-372

8. SL103-00026
PONUJAM PRAZEN, NEOPREMLJEN PROSTOR V SREDNJI VASI PRI BOHINJU, PO MOŽNOSTI ZA KOOPERACIJSKO SODELOVANJE KOVINSKE ALI LESNE DEJAVNOSTI.
Naziv: MIRKO LANGUS-SREDNJA VAS PRI BOHINJU
Kraj: SREDNJA VAS PRI BOHINJU

9. SL103-00027
PONUJAMO VISOKOREGALNI SKLADIŠČNI OBJEKT, POVRŠINE 720 KVAD. METROV, BREZ OPREME, MOŽNOST DOSTOPA S TOVORNIMI VOZILI. OBJEKT JE PRIMEREN ZA SKLADIŠČENJE IN PROIZVODNJO (STROJEGRADNJA).
Naziv: ISKRA INSTRUMENTI OTOČE
Kraj: PODNART
Pošta: 64244
Naslov: OTOČE 5a
Telefon: 064/70131
Telefaks: 064/70455
Teleks: 37506
Kontakt: JOŽE BUDIČ, OTOČE 5a, 64244 PODNART, TEL. 064/70131,

Pošta: 64267
Naslov:
Telefon:
Telefaks:
Teleks:
Kontakt: MIRKO LANGUS-SREDNJA VAS PRI BOHINJU
9. SL103-00027
PONUJAMO VISOKOREGALNI SKLADIŠČNI OBJEKT, POVRŠINE 720 KVAD. METROV, BREZ OPREME, MOŽNOST DOSTOPA S TOVORNIMI VOZILI. OBJEKT JE PRIMEREN ZA SKLADIŠČENJE IN PROIZVODNJO (STROJEGRADNJA).
Naziv: ISKRA INSTRUMENTI OTOČE
Kraj: PODNART
Pošta: 64244
Naslov: OTOČE 5a
Telefon: 064/70131
Telefaks: 064/70455
Teleks: 37506
Kontakt: JOŽE BUDIČ, OTOČE 5a, 64244 PODNART, TEL. 064/70131,

10. SL103-00028
V NAJEM ALI ODKUP NUDIMO SKLADIŠČE KEMIKALIJ, ZGRAJENO V SKLADU S PREDPISI, STAROST OBJEKTA 5 LET, MOŽEN DOSTOP S TOVORNIMI VOZILI V POKRITEM KORIDORJU. POVRŠINA SKLADIŠČA JE 60 KVAD. METROV.
Naziv: ISKRA INSTRUMENTI OTOČE
Kraj: PODNART
Pošta: 64244
Naslov: OTOČE 5a
Telefon: 064/70131
Telefaks: 064/70455
Teleks: 37506
Kontakt: JOŽE BUDIČ, OTOČE 5a, 64244 PODNART, TEL. 064/70131

11. SL103-00029
PONUJAMO PROIZVODNI OBJEKT, BRUTTO POVRŠINE 3700 KVAD. METROV, PRIMERNEN ZA PROIZVODNJO FINOMEHANIČNIH, ELEKTROMEHANIČNIH IZDELKOV IN ELEKTRO-NIKO, MOŽEN DOSTOP S TOVORNIMI VOZILI.
Naziv: ISKRA INSTRUMENTI OTOČE
Kraj: PODNART
Pošta: 64244
Naslov: OTOČE 5a
Telefon: 064/70131
Telefaks: 064/70455
Teleks: 37506
Kontakt: JOŽE BUDIČ, OTOČE 5a, 64244 PODNART, TEL. 064/70131

12. SL103-00030
PONUJAMO ZEMLJIŠČE, POVRŠINE 2000 KVAD. METROV, OB OBSTOJEČIH TOVARNIŠKIH OBJEKTIH, MOŽNA IZGRADNJA INDUSTRIJSKEGA OBJEKTA.
Naziv: ISKRA INSTRUMENTI OTOČE
Kraj: PODNART
Pošta: 64244
Naslov: OTOČE 5a

Telefon: 064/70131
Telefaks: 064/70455
Teleks: 37506
Kontakt: JOŽE BUDIČ, OTOČE 5a, 64244 PODNART, TEL. 064/70131
13. SL105-00012
NAŠE PODJETJE JE ZAINTERESIRANO ZA PLASMAN FOTOGRAFIJ PODJETJEM V SLOVENIJI. PONUJAMO FOTOGRAFIJE IN DIAPOZITIVE VSEH ZVRSTI IN MOTIVOV. NUDIMO VAM TUDI FOTOGRAFIJE PO NAROČILU Z MOTIVI IN TEMAMI, KI JIH ŽELITE SFOTOGRAFIRATI. PONUJAMO TUDI SPECIALIZIRANIMI ZA PODROČJE VAŠE DEJAVNOSTI. SODELUJEMO Z VEČ KOT 200 PROFESIONALNIMI IN AMATERSKIMI FOTOGRAFIJI IZ SLOVENIJE IN TUJINE, TER Z VEČ TUJIMI FOTOGRAFSKIMI AGENCIJAMI.
Naziv: BUCKA D.O.O., PE AGENCIJA FOTO SPRING
Kraj: MARIBOR
Pošta: 62105 84 Naslov: P.P. 21 62105 MARIBOR
Telefon: 062/412-500
Telefaks: 062/412-500
Teleks:
Kontakt: MARIO PUŠIČ

14. SL105-00022
TVT TERMEX JE DRUŽBA S 360 ZAPOSLENIMI DELAVCI, PODROČJE DELA PA JE TOPLOTNA TEHNIKA IN KLIMATIZACIJA. PROIZVAJAMO, SERVISIRAMO IN VZDRŽUJEMO: BOJLERJE ZA SEGREVANJE IN SHRANJEVANJE VODE, BOJLERJE ZA CENTRALNO KURJAVO, PEČI ZA CENTRALNO KURJAVO, KLIMATSKE NAPRAVE IN VLAŽILNIKE ZRAKVA.
Naziv: TVT TERMEX MARIBOR
Kraj: MARIBOR
Pošta: 62000
Naslov: LENINGRAJSKA ULICA 27
Telefon: 062/104-781
Telefaks: 062/102-897
Teleks: 33161 TVT MB SLO
Kontakt: RADISLAV MARKSL

15. SL105-00028
OPREMLJAMO HOTELE, GOSTINSKE LOKALE, PISARNE V PODJETJIH, URADNE IN PODOBNO Z OLJNIMI SLIKAMI NA PLATNU.
Naziv: ART COLLECTION INTERNATIONAL R. PROBŠT&J. WOHLESER O EG
Država: AVSTRIJA
Kraj: GRAZ
Pošta: A - 8020
Naslov: ANNENSTRASSE 41
Telefon: 0316/914-545
Telefaks: 0316/471-274
Teleks:
Kontakt: ROCHUS PROBŠT

16. SL105-00030
IŠČEMO PROIZVAJALCE LETVIC ZA OKVIRJE IN PROIZVAJALCE GOTOVH OKVIRJEV ZA SLIKE.

Naziv: ART COLLECTION INTERNATIONAL R. PROBŠT&J. WOHLESER O EG
Država: AVSTRIJA
Kraj: GRAZ
Pošta: A - 8020
Naslov: ANNENSTRASSE 41
Telefon: 0316/914-545
Telefaks: 0316/471-274
Teleks:
Kontakt: ROCHUS PROBŠT

17. SL105-00032
RAZNE TOVARNE V MARIBORU - V SLOVENIJI IŠČEJO DELA NA PODROČJU STROJNI ŠTVA KOT SO: OBNOVA RAZNIH STROJEV IN ORODIJ, IZDELOVANJE POSAMEZNIH STROJNIH ELEMENTOV - DELOV, RAZNE VARILNE KONSTRUKCIJE ITD.
Naziv: AGENCIJA KONTAKT D.O.O.
Kraj: MARIBOR
Pošta: 62000
Naslov: KARDELJEVA 76
Telefon: 062/31-531
Telefaks: 062/31-531
Teleks:
Kontakt: MARTA TOPLAK

18. SL105-00034
IŠČEMO INFORMACIJE O POTENCIALNIH KUPCIH ZA NAŠE PROIZVODE. NAŠI PROIZVODI SO: POLŽASTA GONILA, ZOBNIŠKA GONILA, MEHANSKI VARIJATORJI, SKLOPKE IN SPECIJALNA GONILA PO ZAHTEVI KUPCA. IZDELAMO IN PRODAJAMO Približno 25000 ENOT NA LETO.
Naziv: STROJNA MARIBOR, TOVARNA STROJEV
Kraj: MARIBOR
Pošta: 62000
Naslov: LINHARTOVA 11
Telefon: 062/34-141
Telefaks: 062/306-270
Teleks: 33223
Kontakt: FRANC HERCOG

19. SL105-00036
SMO ZAINTERESIRANI ZA IZDELAVO STROJEV, SKLOPOV, MEHANIZMOV, EKOLOŠKE OPREME IN NJIHOVO PREIZKUŠANJE. PONUJAMO TUDI PROSTE KAPACITETE PLAZMA IN PLAMENSKEGA RAZREZA PLOČEVIN, VARJENJE KONSTRUKCIJ DO 5T TEŽE IN SPREMLJAMO OBDELAVO.
Naziv: TEHNOLOŠKI RAZVOJNI CENTER TRC D.O.O.
Kraj: MARIBOR
Pošta: 62000
Naslov: ZAGREBSKA ULICA 25
Telefon: 062/414-970
Telefaks: 062/413-759
Teleks:
Kontakt: ROBERT KAŠAN

20. SL105-00038
PONUJAMO STORITVE NA PODROČJU KLJUČAVNIČARSTVA, VODOVODNIH INŠTALACIJ IN CENTRALNE KURJAVE.
Naziv: DOMINVAR STORITVENO PODJETJE D.O.O.

Kraj: ZG. DUPLEK
Pošta: 62241
Naslov: ZG. DUPLEK 167 84
Telefon: 062/681-641
Telefaks:
Teleks:
Kontakt: EMIL DOMINKO

21. SL105-00040
PONUJAMO STORITVE NA PODROČJU OBLIKOVANJA: VIDNE INDENTITETE PODJETIJ, EMBALAŽE, VSEH VRST TISKANIH KOMUNIKACIJSKIH SREDSTEV, OGLASNIH NAPISOV, SNOVANJE IN IZVEDBA OGLASNIH AKCIJ.
Naziv: KRAFT & WERK D.O.O.
Kraj: MARIBOR
Pošta: 62000
Naslov: GRAJSKI TRG 1
Telefon: 062/223-074
Telefaks:
Teleks:
Kontakt: TOMAŽ GAUBE

22. SL105-00043
NUDIMO PROSTE PROIZVODNE KAPACITETE ZA 5.000 PAROV GOTOVH IZDELKOV ZAŠČITNE OBUTVE - FLEX ŠIVANE, RAZPOLAGAMO Z UREJENIM INFRASTRUKTURNIM ZEMLIŠČEM IN DAJEMO MOŽNOST SOVLAGANJA V TEHNOLOGIJO OBUTVE, ŠIRITVI POSLOVNIH IN PROIZVODNIH PROSTOROV TER VSE VRSTE KOOPERACIJ Z DOMAČIMI TUJIMI VLAGATELJI. NAVEDENE MOŽNOSTI SODELOVANJA SE LAHKO PRIČNEJO TAKOJ.
Naziv: ČEVLANSTVO KIDRIČEVO D.O.O.
Kraj: KIDRIČEVO
Pošta: 62325
Naslov: KOPALIŠKA 3
Telefon: 062/796-282
Telefaks: 062/796-155
Teleks:
Kontakt: VLADO PREMZL

23. SL105-00045
IŠČEMO PARTNERJA ZA PROIZVODNJO PATENTIRANE SAMONOSILNE POSTELJE »MILVA«. GLAVNI SESTAVNI DELI SO:
- PLASTIFICIRANO NOSILNO OGRODJE
- V USNJE PREVLEČENE STRANICE
- OKRASNI STEBRI IZ MEDENINE.
Naziv: MILVA D.O.O.
Kraj: MARIBOR
Pošta: 62000
Naslov: PRUŠNIKOVA 40
Telefon: 062/306-123
Telefaks:
Teleks:
Kontakt: MILKO PAVLINIČ

DODATNE INFORMACIJE O DELOVANJU BORZE LAHKO DOBITE VSAK DAN V INFORMATIJSKI PISARNI CIS GZS, SLOVENSKA 41, LJUBLJANA, TEL: 061/150-122, FAX: 061/219-536 IN NA OBMOČNIH ZBORNICAH GZS.

GOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJEGOSPODARSKA ZBORNICA
SLOVENIJE

RESNICA O KOMAJ VERJETNEM: ATOMSKE TOPLICE SO NA PRVEM MESTU PO ZASEDENOSTI IN PO ŠTEVILU GOSTOV NA ZAPOSLENEGA – KJER NE POMAGATA VODA IN OKOLJE, DODA DOKTOR MEDVED

ATOMSKI VIKEND

Od nič do zadovoljstva

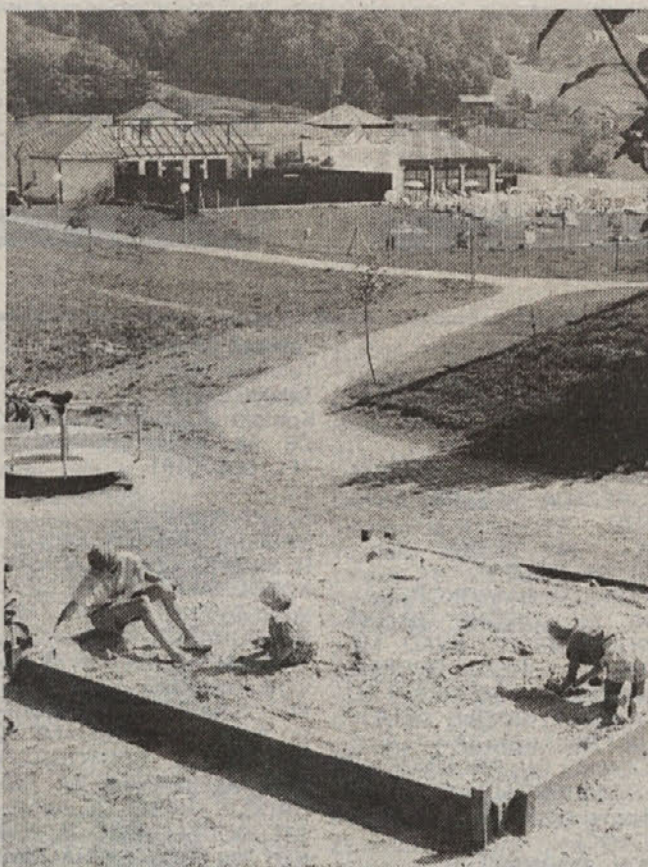
Ni znano, ali so Slovenske železnice kdajkoli izrekle ali dale nagrado tistemu možakarju, ki je pred leti verjel Podčetrčanom in se jih usmili, da so Atomske Toplice danes pod njihovo streho in najverjetneje edini del, za katerega železničarjev ne boli glava.

Znano pa je, da danes osivelega Frančka Renierja, nekdanjega trgovca edine podčetrške štacune, samozvanega predsednika turističnega in še kaknega društva, iznajditelja in ustanovitelja Atomskih Toplic v mlaki pri Harinih Zlakah, vendar na tej strani Sotle, zdaj trepljajo isti ljudje, ki so se mu leto in dan posmehovali, ko si je brusil pete po prašni cesti do Šmarja in naprej ter trobental, kako je odkril zlato – jamo z atomsko vodo. Ki da hromim vrača hojo, zdravi ostarele prisad in krčne žile, kožnega raka in raka na prebavnem traku, skorajda vse, ker gre za od Boga poslano in zato blagoslovljeno vodo, ki da edina ostaja siromaku...

In je, Franček Renier s svojim štabom v Podčetrtku v veliki meri imel prav. Kajti poznejše analize, za njih Franček in siromašni Podčetrtek nista imela denarja, torej so analize pokazale in danes praksa potrjuje, da gre v Podčetrtku za izredno zdravi vodo.

Tudi drugod so bile različne danosti, ki pa jih ljudje niso zmogli, znali ali želeli izkoristiti. Svet ob Sotli in Kozjanci so iz drugačnega testa. Srboriti, zgodovina je krivična, ker je umesila Ilijo Gregoriča na ono stran Velikega Kamna, Gubca pa na drugo stran Sotle, vendar je njuna vojska in vse druge vojske so bile boje tu, z njimi v prvi vrsti z vsemi oblastmi do dandanašnji.

Ko danes gost privijuga po razdrapani cesti, ki so ji pronicljivi Obsoteljčani nadeli režimu povšečno ime, Cesta legendarne XIV. divizije in zato dobili asfaltno prevleko, ne ve, da je tamkajšnji župnik poleg brevija v nahrbtniku tovoril naokoli kamenine z Rudnice in Federmausa ter v pridigo vpletal, da je to posvečen kraj, v katerega vodo so že Rimljani namakali od popotovanj in vina oteklo noge. Nejevernežem je dodal na videlo oguljen kos strohnjene in na pol zoglenele late, ki je bolj spominjala na obglajen kos lignita, ki ga je tod dosti naokoli, kot pa na to, kar so gospod trdili in jim ni bilo za oporekati: to je del lesenega podna, na katerem

so sedeli Rimljani, ko so se kopali...

Podčetrčani hočejo svojo občino

Ob tem ne gre pozabiti, da jim, Obsoteljčanom, oblasti niso bile nikoli naklonjene: samo v drugi vojni so jih dvakrat do kolen stolki v zemljo. Najprej so ves svet ob Sotli izpraznili in ga naselili s Kolečarji, za zadnji Božič pa še preostali del Kozjanskega požgali.

In glej danes, kolikor ti vožnja med vijuganjem dopušča: kakor daleč nese oko, same nove hiše, urejena dvorišča, poti, ljudje. In nikjer nobenega tovarniškega dimnika, smradu po kemiji ali težki industriji. To, s čimer so bili kaznovani, sem ni nihče tiščal industrije, bi danes bil za njih bič božji, ker jim je ostala neokrnjena narava, zrak in vode, če odštejemo nesrečno mlako v Vonarju.

Torej jim je ostalo to, o čemer je v šoli vtepal siromašnim malčkom v glavo ravnatelj Jože Brilej, da je namreč to siromaštvo v resnici bogastvo, ki ga morajo očuvati v vsem, s starimi burklami iz dimne kuhinje do lesenjače v gorci. Zato jih je v šoli učil vsega drugega: bili so poštarji in socialni delavci z rednimi obiski ostarelih, bili so čebelarji in napovedovalci verjetno prve radijsko opremljene šole v takratni YU, imeli so svojo hranično službo in banko in – policijo. Učili so se sadjarstva in vrtarstva, bili novinarji in zglede, saj so bili univerza v malem, ki so jo prihajale gledat mnoge velike glave. Kajti tisti Brilejevi mokro-

nosc, ki so pri Renierju v štacuni zmogli plačati do polovice košček čokolade, so danes ekonomisti, veterinarji, direktorji in poštarji, natakariji in turistični delavci, ali vse v enem, če so lastniki kmečkega turizma ali z obema nogama v podjetništvu. Kajti, edino to, podjetnost, so Obsoteljčanom priznavale vse oblasti in jih tudi za to imele blizu vidnega.

Janez Kovačič, ki je zadnjih deset let župan Podčetrčka, mimogrede, Renier ga je snel med potjo v Celje, kamor si je šel iskati kruh in ga odpeljal v Atomske Toplice za portirja, da je trgal listke za parkirane avtomobile in vstopnice za kopalce ali srečke na gasilskih in drugih veselicah, da so zbrali denar za cestno razsvetlavo, za električno napeljavo, za znamke, za kioske, za vse, kar je vodilo k napredku, previdno govori o – jutri.

»Ljudje bi radi svojo občino. Tako bi bilo končno tudi prav. Toda še prej moramo spraviti v red potok in v njega kanalizacijo. Podčetrtek je zdaj resnično lepo urejen, zato je treba postoriti še teh nekaj stvari, ki pa niso poceni. Samo ureditev potoka in kanalizacije bosta veljala okrog 40 milijonov. To je velik zalogaj. K sreči so tu Atomske...«, pravi.

Trije turisti na enega domačina

To v njegovem jeziku pomeni povsem praktično stvar: turistično takso. Gre za neprekinjeni in zdaj neizčrpn vir, ki curlja v krajevno možnjo. Ne smemo zanemariti podatka, ki smo ga navajali uvodoma, da so Atomske Toplice zastavonoša po obiskanosti med vsemi slovenskimi zdravilišči ali toplicami. To pa že vse leto pomeni skoraj 1.400 obiskovalcev ali gostov.

»Danes, ker je sobota in pred velikim cerkvenim praznikom, pridejo zagotovo trije turisti na enega domačina. Smisel pa ni samo v tem, treba je zagotoviti to, da se bodo ti ljudje vrnili. Vrnili pa se bodo, če bodo z vsem zadovoljni, tako z ježo ali z igriščem za tenis, s postrežbo v Atomski vasi ali pri kmetu, ki se ukvarja s turizmom...«

V Atomskih Toplicah so na drugi strani ceste letos zgradili namreč igrišča za tenis. Zasebnik je nad hotel v ograjo pripeljal konje za ježo ali kočijo, poskrbeli so za otroška igrišča in peš poti, jih opremili in označili, gostom

dali na voljo celo ltraktorski vlakl Rogačana, katerega vagone vleče v lokomotivo odeti traktor, zaresni vlak »Obsoteljčan« je zdaj pridobil vzdevek »mednarodni«, ker med dvema postaja dvakrat prevozi državno mejo, vse več pa je tudi rednih in izrednih avtobusnih prog. V Rogaški namreč več ne gledajo na Atomske Toplice kot na nedonošenega otroka.

Geografska nerazvitost je lahko bogastvo

»To, kar so tukajšnji ljudje še donedavna preklinjali, da so ostajali »nerazviti«, kot se je temu moderno reklo, je danes za Atomske prednost,« trdi dr. Alojz Medved, vodja zdraviliške službe in prava znamenitost toplic, ker se je med prvimi upiral uradni medicini z uvajanjem alternativne medicine na osnovi zelišč in drugih starih spoznanj, bil za to nekoč preganjan in z obema rokama sprejet v Atomskih.

»V času ozonskih lukenj, onesnaženosti ozračja in okolja, je svet ob Sotli prava oaza zdravja, saj je poraščen z listavci, neobremenjen z industrijo in zaradi neprikladnosti terenov obvarovan kemije v kmetijstvu, ker siromašni kmetje niso segali po vsakovrstnih preparatih ne za zatiranje plevelov in ne za spodbujanje rasti.

Dokazano je, da je tukajšnja voda edinstven zdravnik za najrazličnejše bolezni kože in prebavnega traku, okolje pa za zdravljenje postresnih težav. Največje uspehe smo dosegli pri zdravljenju psoriz, ki predstavljajo ljudem zaradi videza hude travme. Tu bolezen toliko pozdravimo, da je gost sposo-

Janez Kovačič

ben gibanja med drugimi ne da bi s svojo prisotnostjo bil sebi ali drugim v napoto. Sodeč po vse večjem obisku psoriotikov iz Avstrije je že lahko reči, da so naši uspehi segli čez državno mejo. Če bi primariusu dr. Jožetu Arzenšku končno le uspelo v Ljubljani prepričati ustrezne ljudi, da bi iz sklada, ki se napa-ja iz iger na srečo, dali nekaj denarja tudi za tovrstne bolnike, bi mi s tem denarjem lahko zgradili nov bazen in s tem bolnikom še bolj olajšali življenje.

Gre za izredno naravno bogastvo, saj je ta voda obogatena z radonom, ki v tej nizki koncentraciji predstavlja izreden antibiotik, saj v vodi razpada na radikale in s peroksidom ubija bakterije, parafinska obloga pa kožo zaščiti. V medicinskem smislu gre le za alternativno obliko medicine, ki ni škodljiva in ne pušča posledic, ki je v klasični medicini prisotna. Skupaj s kopelmi smo uvedli tudi druge naravne dodatke vodi, kot je ekstrakt hrastovega lubja ali denimo za zdravljenje uporabljali zdravilo Labolan dr. Kajfeža in preparat znanega Celjana Kovača, ki sicer živi v Ljubljani.

Vztrajam pač pri znanju, ki so ga tisočletja razvijali Kitaj-

ci, Japonci, Rusi ali drugi in katerega zdravljenje sloni na naravi, vztrajno ponavlja zdravnik, ki so ga končno spustili tudi v uradne informativne medije, da s svojimi uspešnimi izkušnjami pomaga ljudem. Drugače pa ga je moč noč in dan najiti njegovi, danes že mnogo premajhni zdraviliški ambulanti.

Naselje bi moralo zrasti v mesto

»Hvala Bogu, da načrtovalci Atomskih Toplic niso padli pod vplivtakrat lmoderne arhitekture v turizmu« in tukaj

dr. Alojz Medved

začeli graditi betonske kolose. Denimo kot ob morju, v Španiji in ponekod tudi že v goratem svetu,« se zaklinja Slavica Sepec, »mama« Atomske vasi, edinstvenega turističnega naselja v stari arhitekturi postavljenih lesenih apartmajev z vsemi potrebnimi objekti.

Gospa Slavica skrbi za svojo »veliko družino«, ki rada živi vsaka zase in vendar skupaj, kot pravi. Kjer se gost takoj prelevi v domačnost in v hipu zavre okostenelo meščanstvo. Potrebno bo razmišljati o nečem podobnem, ker vseh več ne moremo udomiti. V isti sapi pa je treba tudi povedati, da je treba razmišljati o nečem, kar bo v enakem okolju, vendar bogatejše v opremi, z večjo izbiro in dražjo ponudbo...

Pred nedavnim je neki župan gospodu Kovačiču ob točilni mizi navrgel, da mu naj da dvajset tisoč mark, da njegov kraj priključi njegovi občini. In mu je Podčetrčan v isti meri vrnil, s tem, da mu naj on da petdeset tisoč, da bo sploh razmišljal o tem... Kajti ne gre pozabiti, da gre v tem primeru za neverjetno kulturno bogastvo kraja in območja. V bližnjem Olimiju za eno najstarejših aptek v Evropi, da o tamkajšnjem kipu črne Marije, ki je zave-

Slavica Sepec

dena v svetovnih turističnih, samo v naših propektih ne, ne govorimo, da gre o bližnjih Svetih gorah, kjer dandanašnji ni pojasnjen obrušen prag in ne razvozlani znaki, o katerih celo svetovno znameniti Dannikenpiše, da bi naj bili sporočilo onostranskega sveta – nam. Torej nam, ko pridemo v ta svet. **Janez Sever slike: Lucas**

Bog in država sta Obsotelju in Kozjancem že zgodaj obrnila hrbet, zato so si navajeni pomagati sami. V Podčetrtku uspevajo prodati tisto, kar so edino imeli skupnega z drugimi: vodo, zrak in naravo. V Atomskih Toplicah je spet vsega premalo: praznih sob in postelj, bazenov in igrišč.